

بیاد الخیر

این شورا، در فرزای بالاتر از مسئولیت‌ها و وظایف دستگاه‌های مختلف و با نگاه واقع بینانه و در عین حال آرمان‌گرایانه به فعالیت‌های همه دستگاه‌ها، سمت و سوی واحد فرهنگی می‌دهد و حرکت هماهنگ سازمان‌ها و دستگاه‌ها را برای تحقق اهداف و آرمان‌های عمومی سازمان می‌بخشد.

۱۳۸۶/۹/۱۷

از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی با ایشان

سرمقاله / ۴

اخبار / ۶

شورای عالی

شورای عالی انقلاب فرهنگی / ۱۹

مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی / ۲۲

گزارش‌های مهم ارائه شده در جلسات شورای عالی انقلاب فرهنگی / ۳۲

گزارش عملکرد شوراهای تخصصی / ۳۷

شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور / ۳۸

شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی / ۴۱

شورای تخصصی مهندسی فرهنگی / ۴۵

کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران / ۴۷

کارگروه هماهنگی و مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی / ۵۳

دبیرخانه

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی / ۵۶

فعالیت‌های ارتباطی دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی / ۵۷

معاونت ارتباطات / ۶۱

کمیسیون مشورتی / ۶۵

کمیسیون پژوهش‌های قرآنی / ۶۹

کمیسیون حوزوی / ۷۲

کمیسیون تعلیم و تربیت / ۷۶

کمیسیون اجتماعی / ۷۹

مرکز مطالعات راهبردی / ۸۴

هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی / ۸۸

هیئت نظارت و بازرسی / ۹۲

ماهنامه مهندسی فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی

سال دوم - شماره ۱۳ - آبان و آذر ۱۳۸۶

مدیرمسئول: دکتر بابک نگاهداری

شورای سردبیری:

دکتر جمشید جعفرپور، غلامرضا بصیرنیا،

دکتر محمد اسحاقی، دکتر مهدی ناظمی

همکاران این شماره:

مهدی زمانی، مهدی شکیبانیان، عبدالرضا رستمی

غلامرضا عباسی، حامد مخبر، حسن هادی بیگلو

ویراستاران: حبیب‌الله دامچی، نسرین ذوالفقاری

حروفچینی: فاطمه صالحی، مریم دودله، داوود امامی

طراح جلد و صفحه‌آرا: فرهاد حریری

تلفن: ۶۶۹۷۴۵۳۸

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۳۱۷

پست الکترونیک:

mohandesifarhangi@iranculture.org

نشانی پایگاه اطلاع‌رسانی:

www.iranculture.org

● مطالب مندرج در ماهنامه مهندسی فرهنگی لزوماً بیانگر

دیدگاه‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی نیست.

● نقل مطالب این ماهنامه با ذکر ماخذ آزاد است.

گزارش یکساله شورای عالی انقلاب فرهنگی

وقوع انقلاب اسلامی در ایران زمین را باید از جمله رخدادهای مهم و ماندگار در تاریخ جهان معاصر به شمار آورد. در سایه این انقلاب جامعه بشری یک بار دیگر تحولی بنیادین را در جهان اسلام تجربه کرد. گستره این تحول آن چنان بود که در فاصله زمانی نه چندان طولانی تغییرات عمیق و سازنده در عرصه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی نمایان شد و توجه همگان را به سوی خود معطوف ساخت. به حق باید گفت پیروزی انقلاب اسلامی، راه ملت ایران را برای بازگشت به هویت اسلامی و ایرانی خود گشود و انقلاب فرهنگی نخستین و مهم‌ترین گام در این مسیر طولانی و سرنوشت ساز بود. انقلاب فرهنگی به عنوان مادر و مبدأ انقلاب‌ها میراث یگانه مردیست که با همت سترگ و افکار بلند و نشأت گرفته از اسلام، حیات دوباره‌ای در کالبد فرهنگ و باور مردم این سرزمین دمید و آنها را به داشتن کشور و آینده‌ای درخشان و مستقل از هر گونه وابستگی فکری و فرهنگی امیدوار و مشتاق ساخت.

شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان مولود مبارک این انقلاب همواره منشاء تحولات بنیادین در حوزه‌های مهم فرهنگی و اجتماعی بوده است و در این راستا به دستاوردهای بزرگ و بنیادین مهمی توانسته است دست یابد که تأثیرات عینی و راهگشای آنها در عرصه‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی به عیان قابل ادراک است.

دبیرخانه این شورا به عنوان بدنه کارشناسی و بازوی پژوهشی شورای عالی انقلاب فرهنگی در طول فعالیت‌های گوناگون و به موازات وظایف محوله همواره کوشیده است تا به بهترین نحو ممکن زمینه‌های لازم پژوهشی و کارشناسی موضوعات قابل طرح در

شورای عالی را فراهم و حاصل کار را به نحو مطلوب منعکس نماید.

شورای عالی انقلاب فرهنگی در راستای پیشرفت و استقلال کشور از اهمیت خاص خود برخوردار است و از آنجایی که انقلاب ایران بر خلاف انقلاب روسیه، کوبا، فرانسه و یا چین بر پایه اقتصاد، سیاست، کشاورزی، و یا اصول کلی اجتماعی نبود، بلکه بر پایه ارزش ها و آن هم ارزش های ناب اسلامی شکل گرفت و مردم به دنبال برطرف کردن نیازهای ارزشی مغفول مانده در طول سالیان متمادی بودند، لذا ضروری بود تا مسوولان و نمایندگان آنها براساس همین خواست ولی نعمتان خود برای احقاق حقوق حقه آنها قیام کنند و فرهنگی والا را بر پایه ارزش ها پایه ریزی کنند.

انقلاب اسلامی می بایست حقوق فرهنگی مردم را برآورده می ساخت که به حق نیز تا حد زیادی در این کار موفق بوده است. این حقوق برای هویت یک ملت، تعیین سرنوشت و احترام به نفس یک اصل مهم است.

آنچه که برای ملت ایران اهمیت حیاتی دارد همان ارزش های مبتنی بر دین اسلام است و وجود نهادی چون شورای عالی انقلاب فرهنگی لازم بود تا به دستور امام راحل (ره) شکل گرفته و متولیان فرهنگ جامعه برای تشکیل آن بپا خیزند.

این شورا پس از تشکیل ستاد انقلاب فرهنگی در خرداد ۱۳۵۹؛ سرانجام در ۱۹ آذر ماه ۱۳۶۳ شکل گرفت و تا به امروز همچنان سکان داری عرصه علم و فرهنگ کشور را بر عهده دارد.

اکنون که بیش از دو دهه از فعالیت این شورا می گذرد و به لحاظ اهمیتی که بخش فرهنگ در جهت گیری توسعه پایدار جامعه دارد؛ لازم دیدیم در این شماره نشریه مهندسی فرهنگی مروری داشته باشیم بر فعالیت یکساله مرکز مهندسی فرهنگی کشور، تا خود و صاحب نظران با نگاهی کلی بر این فعالیت ها، نقاط ضعف و قدرت برنامه ریزی ها و سیاست گذاری های فرهنگی را بررسی و به عنوان یک تقویت مثبت، با مباحثات به بخش قوی آنها به تقویت بخش های ضعیف تر آن بپردازیم.

آنچه پیش روی دارید کارنامه شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۸۶-۸۵ می باشد که به محضر ارباب نظر تقدیم می گردد. ■

حضرت آیت الله جوادی آملی:

همکاری شورای عالی انقلاب فرهنگی در رشد نوآوری و تحقیقات حوزه‌های علمیه مؤثر است

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در راستای رسالت و انجام مأموریت های این شورا در دوره جدید همواره تلاش کرده است بر دامنه و گستره تعامل و مشارکت خود با مراکز و مراجع بزرگ علمی، دینی و فرهنگی بیفزاید و در سایه این تعاملات به راهبردها و راهکار های لازم و موثر جهت نیل به اهداف و چشم انداز کلان فرهنگی جامعه دست یابد. بدون شک راهنمایی ها و رهنمود های صاحب نظران و شخصیت های بزرگ و برجسته همواره چون چراغی پرفروغ روشنگر راه دشوار فرایند پیچیده سیاست گذاری و تصمیم گیری بوده است. آنچه در ذیل می خوانید بیانات حضرت آیت الله جوادی آملی (ادم الله عزه) است که در دیدار دبیر و مدیران دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی با ایشان در تاریخ ۸۶/۸/۱۸ ایراد شده است.

خیلی خوشبختم و ان شاء الله سعی
اعضای محترم شورای عالی انقلاب
فرهنگی مشکور باد.

مهندسی فرهنگی، نیاز دارد به این که
انسان اضلاع آن را به خوبی شناسایی،
نظم درونی آنها را خوب بررسی و نظم
هماهنگ با بیرون را هم ارزیابی کند.
علوم که رایج است یا علوم انسانی

را گرامی می دارم و این دهه پربرکت
کرامت که به میلاد امام هشتم (سلام الله
علیه) و خواهر بزرگوارش وابسته است
ارج می نهیم و از خدای سبحان مسئلت
می کنیم که به برکت این ایام خجسته
آنچه خیر و سعادت و سیادت این ملت
و مملکت است عطا کند.
من از گزارش جامع شما دو بزرگوار

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد و الثناء لله الذی لا یحصى
ثنائه إلا هو و الصلاة و السلام علی
جميع الانبياء و المرسلین سیما خاتمهم
و افضلهم محمد و اهل بیته الاطیبین
الانجبین سیما بقیة الله فی العالمین بهم
نتولی و من اعدائهم نتبرء الی الله.
بنده هم متقابلاً مقدم شما بزرگواران

آدم) اما این آغاز حرف است. از درون این سخن این سؤال می‌جوشد که چرا انسان کریم است؟ اگر مخلوق خداست، خب خیلی‌ها را خدا آفریده است.

پاسخ این سؤال در دو قدمی او نهفته است که انسان چون خلیفه‌الله است؛ کریم است (إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً) این هم باز؛ بین راه است، اگر کرامت انسان به استناد خلافت اوست «کما هو الحق» خلیفه باید حرف مستخلف‌عنه را بزند نه حرف خودش را، نه نان خلافت را بخورد کار خودش را بکند، اندیشه خودش را به جای دین مصرف نکند، اندیشه خود را به جای جهان‌شناسی مصرف نکند. اگر کسی نان خلافت را می‌خورد، خلیفه‌الله هست، کرامت خلیفه‌اللهی می‌برد؛ اما بر اساس (أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ). کار می‌کند. بشر این طور می‌فهمد، ما این طور تشخیص می‌دهیم خب این می‌شود (أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ) این کار مصادره کردن خلافت است؛ دیگر خلافت نیست. کسی قائم مقام یک مدیر کل است، امضای ارزشمندی را از آن خلافت و قائم مقامی دریافت کرده ولی حرف خودش را می‌زند این قائم مقامی را مصادره کرده؛ این خلافت را مصادره کرده؛ او غاصب است، اگر خلیفه‌الله هست که هست؛ باید حرف مستخلف‌عنه را بزند.

ذات اقدس الهی فرمود من کرامت تو را به خلافت خودم دانستم و خلافت تو هم در این است که ببینی من چه می‌گویم به آنکه خلیفه کامل من است. گفتم این لبت را بدون اجازه من حرکت نده (لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ) خب تو نان خلافت را می‌خوری؛ حرف خودت را می‌زنی. اگر خلیفه‌الله هست که هست باید این چهار کار را بکند؛ هر کسی در حد خودش. اولین کار این است که

«اللهم کن لولیک»؛ کتاب‌ها اسلامی می‌شود. علم باید اسلامی باشد و این هم کار آسانی نیست. این کار نیاز به اتاق فکر و مهندس فکر دارد. سالیان متمادی زحمت می‌خواهد تا آدم بفهمد که ما علم غیراسلامی نداریم. عالم سکولار داریم، اما ممکن نیست علم سکولار باشد.

بیان ذلک این است که ما اول انسان را بشناسیم که بخش اول سخن ماست بعد برویم به سراغ علوم اسلامی.

فصل اول این است که «انسان ما هو انسان» همین است که در تالار تشریح مشخص است؟ انسان همین است که ما باید ببینیم آزمایشگاه موش چه چیزی جواب می‌دهد تا انسان را با او درمان کنیم؟ انسان همین است که با مرگ می‌پوسد؟ یا انسان برابر حکمت متعالیه چهار نقش تعیین کننده در جهان هستی دارد. آنکه انسان را آفرید فرمود چهار کار برنامه رسمی انسان است. یک وقت کسی به تعبیر نورانی امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) انسان‌نماست که فرمود: «فَالصُّورَةُ صُورَةُ إِنْسَانٍ وَالْقَلْبُ قَلْبُ حَيَوَانَ... وَ ذَلِكَ مَيِّتُ الْأَحْيَاءِ» این را در نهج‌البلاغه فرمود؛ یعنی جنازه عمودی. جنازه عمودی مُرده‌ای است که راه می‌رود بعد هم می‌شود افقی. فرمود اینها را به حساب زنده نیاورید. آنکه «فَالصُّورَةُ صُورَةُ إِنْسَانٍ وَالْقَلْبُ قَلْبُ حَيَوَانَ... وَ ذَلِكَ مَيِّتُ الْأَحْيَاءِ» در زنده‌ها مُرده است یک جنازه عمودی است او را به حساب انسان نیاورید.

انسان آن است که حکمت متعالیه چهار صفت برای او قائل است. اول کرامت. همه ما بر آن هستیم که انسان کرامت دارد، بله انسان کرامت دارد حرفی در او نیست که انسان کریم است و خدای انسان آفرین هم فرمود: (لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي

است یا علوم تجربی و ریاضی که مصرفش انسان است. علوم تجربی و ریاضی مصرفش انسان است. علوم انسانی عنصر محوری‌اش انسان است و تا مسئله انسان شناخته نشود اضلاع این نقشه به دست نمی‌آید. وقتی اضلاع به دست نیاید هندسه و اندازه‌گیری هم مقدر نیست.

علوم انسانی بدون انسان‌شناسی سامان نمی‌پذیرد. علوم تجربی و ریاضی کاربردش حوزه انسانی است. تا آدم، انسان را نشناسد آن علوم تجربی و ریاضی یا بیراهه رفتن است یا راه بستن. آنچه که فعلاً ما از علوم تجربی و ریاضی به یاد داریم این است که اینها یا بیراهه می‌روند یا راه دیگران را می‌بندند. چون انسان را نشناختند؛ منتظرند ببینند که آزمایشگاه موش چه چیزی جواب می‌دهد.

شاید سالهای متمادی است که به وسیله همین دوستان این حرفها به شورای عالی انقلاب فرهنگی منتقل شد که دانشگاه‌های مان وقتی اسلامی است که علوم ما اسلامی باشد. بسیاری از اینها اصلاً حالیشان نمی‌شود که ما فیزیک غیر اسلامی نداریم، شیمی غیراسلامی نداریم، ریاضی غیراسلامی نداریم. اینها خیال می‌کنند علم سکولار است، خب آن اندیشه سکولاری، عالم سکولار تربیت می‌کند. اینها می‌گویند مگر ما فیزیک اسلامی و غیراسلامی داریم؟ شیمی اسلامی و غیراسلامی داریم؟ اگر ثابت شد که ما شیمی و فیزیک غیراسلامی نداریم و هرچه داریم اسلامی است آن‌گاه دانشگاه اسلامی می‌شود. اینها خیال کردند با چاپ کردن عکس مقام معظم رهبری و امام راحل (ره) در اول کتاب و گذاشتن آرم جمهوری و نوشتن

جهان را بسازد؛ برای اینکه آن مستخلف دستور داد فرمود: (هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا). من جداً از شما می‌خواهم زمین را آباد کنید. کوچک‌ترین کارتان سدسازی و راه‌سازی و امثال نالک است. من از شما جداً می‌خواهم که شما زمین را آباد کنید؛ نه خانه خودتان را. اگر کسی خلیفه‌الله است؛ (فِيهَا هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ) دیگر اجازه نمی‌دهد کسی محیط زیست را آلوده کند، یاراه‌بندان ایجاد کند؛ بیراهه برود یا راه کسی را ببندد. این ساده‌ترین و اولین کار است.

کار دوم اصلاح جامعه بشری است. چون همه که یکسان نیستند «الناس معادن كمعادن الذهب والفضة». فرمود مردم امانت الهی‌اند و حرف رهبران الهی هم این است که ما نیامدیم مستقیماً با اموالتان درگیر باشیم. مردم امانت خدا هستند. امانت‌الله را باید به امین‌الله سپرد. حرف موسی کلیم (سلام الله علیه) به فرعون پلید این بود که (أَدُّوا إِلَيَّ). (أَدُّوا) یعنی تأدیة کن (عِبَادَ اللَّهِ). این بندگان؛ امانت الهی‌اند. امانت خدا را باید امین‌الله اداره کند. آنهایی که عالمان دین؛ خلفا؛ ورثه انبیا و جانشینان آنها هستند باید امانت خدا را اداره کنند. آن کسی که نتواند خودش را اداره کند؛ چگونه امین‌الله است؟

پس کار دوم انسان آن است که جای پیامبران بنشیند. اول که جای خدا نشسته بود خلیفه‌الله بود، الآن خلیفه‌الله است یا خودش خلیفه‌الله است. امام معصوم و پیامبر یا عالمان دین‌اند که خلیفه‌الله است؛ جامعه را اصلاح می‌کنند. جامعه هم با حرف اصلاح نمی‌شود. ما موظف هستیم که دین را به جان مردم برسانیم. تبلیغ با سخنرانی و

سخن‌خوانی تفاوت دارد. فرمود: (قُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا) با طهارت و قداست روح می‌توان حرف را در جان مردم رسانید نه با سخنرانی و کتاب نوشتن. مگر حرف هر کسی در جان هر کسی اثر دارد؟ کسانی که خلیفه‌الله‌اند موظف‌اند حرف را به جان مردم برسانند؛ نه به گوش مردم. (قُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا) سخنرانی و سخن‌خوانی خیلی آسان است و هدف اصلی دین هم بارها شنیدید که انذار است (لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ

مهندسی فرهنگی، نیاز دارد به این که انسان اضلاع آن را به خوبی شناسایی، نظم درونی آنها را خوب بررسی و نظم هماهنگ با بیرون را هم ارزیابی کند

ولیندروا). مؤلف و مصنف شدن که کار سختی نیست؛ این همه تألیفات است. این کار آسانی است. فرمود شما اگر عرضه دارید مردم را از جهنم بترسانید. چه کسی است که سخنرانی‌اش در مردم رعب ایجاد می‌کند؟ یک مصنف و یک فقیه و یک حکیم؟ فرمود درس بخوانید تا مصنف، حکیم و فقیه بشوید؛ فقیه شدن بین راه است (لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَكَلِّبُوا). خیلی‌ها هستند که از جهنم حرف می‌زنند ولی در آدم اثر نمی‌کند. پس آنهایی که خلیفه‌الله‌اند دومیان کارشان اصلاح جامعه است.

سومین کار ما همان طوری که ما موظف هستیم واقعاً سدسازی و راه‌سازی، بیمارستان و درمانگاه و مراکز حساس داشته باشیم و خلیفه‌الله هستیم در ساخت و ساز زمین؛ این است که خلیفه‌الله هستیم در ساخت و ساز بهشت، بهشت را هم ما باید بسازیم. مگر بهشت ساخته است؟ خب این کسی که خلیفه‌الله هست و عُرف مبنیه را می‌سازد؛ همان انسان است. جریان معراج را به یاد آوریم. خدا غریق رحمت کند صدرالمتألّهین را. این از بیانات نورانی و لطیف این بزرگوار حکیم است. اینها سری به دنیا و سری به آخرت دارند. اینکه «بشوی اوراق ما اگر هم درس مایی» بر اساس همین است. این حرف‌ها که در کتاب‌های عادی نیست که می‌گوید ما سری به آنجا می‌زنیم. می‌بینیم در معراج پیامبر سخن از این است که پیامبر دید فرشته دارد دیوار می‌چیند، خانه می‌سازد، غرف مبنیه می‌سازد؛ گاهی می‌سازد؛ گاهی دست برمی‌دارد. وجود مبارک پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) از همراهش از این فرشته همراه سؤال کرد که چرا این معطل است؛ اینکه خسته نمی‌شود. آن سؤال کرد او هم در جواب گفت که بله ما معمار هستیم، ما مهندس هستیم، ما مهندسی فرهنگی داریم ولی باید مصالح بیاید؛ مصالح را اینها می‌دهند، فرمود مصالح چیست؟ فرمود اذکار الهی، اعمال صالحه. مصالح را اینها می‌دهند؛ ما می‌سازیم. پس غرف مبنیه بهشت را هم انسان می‌سازد. بهشت که جای ساخته نیست. آنجا وجود مبارک پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود عرض بهشت یک بستر صافی است شما باید بسازید، پس این سه مرحله به نوبت مقدور همه ماست.

بخش چهارم البته مقدور انسان های کامل است و آن این است که ما همان طوری که موظف هستیم به دیگران علوم و معارف یاد بدهیم، حوزه رسالت ما فقط در حوزه بشری نیست؛ در سطح فرشته‌ها هم هست. انسان نه تنها می‌تواند بلکه باید معلم ملانکه هم باشد. (وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ). این چهار کار برای خواص است. این چهار کار وظیفه انسان است. انسان یعنی همین. بقیه دیگر همان جنازه عمودی است. حالا اگر از ما توقع نداشته باشند که برای فرشته‌ها کلاس درس بگذاریم و معلم آنها باشیم؛ لااقل آن سه‌تا کار مقدور ماست و واجب است بر ما. ساختن بهشت را حتماً از ما خواستند. نساختم جای دیگر می‌برند؛ این طور نیست که آنها معطل بشوند و بگویند حالا چون بی‌مسکنی در خیابان بخواب. آنجا نساختم جای دیگر را می‌سازیم.

اصلاح جامعه و وظیفه ماست، ساختن آن عُرف مبنیه و وظیفه ماست و بر ما واجب است. آباد کردن زمین هم وظیفه ماست و بر ما واجب است. در سوره مبارکه «احزاب» می‌فرماید آن کس که با شنیدن صدای نامحرمانه نامحرم تحریک می‌شود این مریض است (فَلَا تَحْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقَلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا) خب مردی نگاه نامحرمانه بکند، طمع بکند به نامحرم؛ وی مریض است. شما این مرض را با کدام آزمایشگاه می‌خواهید حل کنید؟ یا آنکه گرایش سیاسی به بیگانه دارد می‌گوید که شاید این کشور، شاید این نظام یک وقت آسیب ببیند، شاید بیگانه برگردد؛ ما چرا رابطه‌مان را با بیگانه‌ها قطع کنیم. این را در سوره مبارکه «مائده» می‌فرماید: (فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَحْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ)

شما این مرض را با چه چیزی می‌خواهید حل کنید؟ کدام دانشکده پزشکی است که این را مرض بداند و برای آن دارو فراهم بکند؟ از این بیماریها فراوان است. بنابراین ما تا انسان را نشناسیم؛ تدوین علوم انسانی میسورمان نیست. تا انسان را نشناسیم عملیاتی کردن و کاربرد علوم تجربی و ریاضی مقدورمان نیست. چون این را باید همین انسان عمل بکند.

بخش دوم عرضم مربوط می‌شود به اینکه علوم باید اسلامی باشد. علوم از آن جهت که یک موضوع خاصی دارند، یک محمول خاصی دارند، پیامدهای مخصوص آن عرضه را ندارد که ملحد باشد یا موحد. از ریاضی، شیمی و فیزیک بر نمی‌آید که سر از الحاد یا الهیات دربیآورد. مگر ما در فیزیک می‌توانیم خدا را ثابت کنیم؟ نه. نفی کنیم؟ نه. شک کنیم؟ نه. با ابزار ریاضی کسی حق ندارد نفی کند، اثبات کند، شک کند فقط باید بگوید: «لا أدری» باید بگوید کار من نیست. آنکه کارش زمین‌شناسی، دریاشناسی، صحراشناسی، کیهان‌شناسی است او در همین مدار بسته بحث می‌کند. او اگر بگوید خدا هست؛ می‌گوییم نمی‌توانی این را ثابت کنی، بگوید خدا نیست؛ می‌گوییم نمی‌توانی نفی کنی، بگوید من شک دارم؛ می‌گوییم حتی حق شک هم نداری. برای اینکه رشته تو شک نیست. تو فقط در همین مدار می‌توانی بحث بکنی.

پس هیچ‌کدام از این علوم چه تجربی چه ریاضی نه الهی است نه الحادی. فلسفه مضاف هم از او ساخته نیست که الهی بودن یا الحادی بودن را به عهده بگیرد. باید قدم به مرحله سوم بگذاریم و یک جهان‌بینی داشته باشیم به نام فلسفه. این فلسفه در آغاز پیدایش آن سکولار است

این‌الآن جهان را می‌شناسد آیا جهان مبدی دارد یا نه؟ نظام علی حق است یا نه؟ تسلسل باطل هست یا نه؟ اول فلسفه با سکولار شروع می‌شود یعنی با عدم الهیت و الحادیت، بعد وقتی وارد بحث‌ها شد یا - معاذ الله - بیراهه می‌رود و همه چیز را نفی می‌کند و می‌شود فلسفه الحادی. فلسفه الحادی؛ فلسفه مضاف الحادی می‌پروراند، فلسفه‌های مضاف الحادی علوم الحادی می‌پروراند و می‌شود فیزیک الحادی، می‌شود شیمی الحادی، می‌شود ریاضی الحادی و مانند آن.

این فلسفه الهی که حدوثاً سکولار ولی بقائاً الهی است اگر ان‌شاءالله به مقصد رسید و الهی فکر کرد؛ به الهیات رسید؛ نظام علی را ثابت کرده؛ تسلسل را باطل کرده و بر اساس براهین؛ وجود واجب‌تعالی را ثابت کرد الهی می‌شود. از آن به بعد فلسفه‌های مضاف و همه علوم چه فیزیک و چه شیمی الهی می‌شود. چرا؟ زمین‌شناسی چرا می‌شود الهی؟ برای اینکه آن فلسفه مطلق و جهان‌بینی به فلسفه مضاف گفت که به زمین‌شناسی بگو که زمین آیه خداست، زمین کلام خداست، زمین کتاب خداست. شما که داری زمین را وصف می‌کنی قدم به قدم، جمله به جمله بگویی خدا کرد، خدا کرد، خدا کرد، خدا کرد، چرا تفسیر علم دینی است؟ برای اینکه قدم به قدم ما می‌گوییم خدا گفت، خدا گفت، خدا گفت، خدا گفت. آنجا هم یک زمین‌شناس می‌گوید خدا کرد، خدا کرد، خدا کرد، خدا کرد. اینها آمدند این دوتا بال «هُوَ الْأَوَّلُ» و «هُوَ الْآخِرُ» را از آن گرفتند. لاشئ‌علم را دادند به دانشگاه. حالا از این به بعد می‌گویند مگر زمین‌شناسی اسلامی و غیراسلامی

دارد؟ خب شما دارید روی لاشه علم حرف می‌زنید. همین زمین‌شناسی را که قرآن مطرح کرده با بال «هُوَ الْأَوَّلُ» شروع کرده، با بال «هُوَ الْآخِرُ» ختم کرده خدا کرد، خدا کرد، خدا کرد، این اصلاً غیراسلامی نخواهد بود. ما یک جمله «لا تتقض الیقین بالشک» به ما رسیده است الآن با حذف مکررات پنجاه، شصت جلد کتاب عمیق علمی را فقهای ما از این یک خط درآوردند. قرآن کریم درباره آسمان‌سازی مکرر در مکرر آیات دارد او کسی است که آسمان و زمین را در شش روز خلق کرد. بعد فرمود زمین را در دو روز خلق کرد. بعد فرمود آسمان را در دو روز خلق کرد. قهراً آن «بین الأرض و السماء» را هم در دو روز خلق کرد. بعد فرمود خیال نکنید این آسمانی که دارای شمس و قمر است من آن را از پسر پرنیان و برلیان ساختم. من آن را از یک مُشت دود ساختم. این حرفها، حرفهای اوست که بابا از یک مُشت دود او آمده شمس و قمر ساخت (ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ) بعد هم آن را به دود مبدل می‌کند. یونسکو و آیسسکو که کاری به اسلامی و غیراسلامی ندارد. یونسکو بخش فرهنگی سازمان ملل است. کفر و ایمان در او شریک است. این مربوط به مسلمان‌ها نیست که کسی که جهانی حرف بزند. بالأخره یک عده هستند زیر این سقف آسمان که قدر او را بدانند. این حرف‌ها، حرف‌های اوست. فرمود خیال نکنید این شمس و قمر که خیلی زیبا و خوش‌رنگ است؛ آن را از پرنیان و برلیان درست کرده است. بلکه آن را از یک مُشت دود درست کرده است و بعد از آن هم آن را دود می‌کند: (إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ). شما کجا دارید می‌روید؟ بر فرض هم شمس و قمر برای شما

ای یار قمر بهتر یا آنکه قمر آرد ای دوست شکر بهتر یا آنکه شکر آرد این می‌شود آن جهان. خب (ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ) یک مُشت دود را به این صورت درآورده شما با یک «لا تتقض» شصت جلد کتاب تحویل دادید. این همه آیات درباره جامعه‌شناسی. این را اگر شما بدهید به کیهان‌شناس، به اخترشناس او هم برای شما پنجاه، شصت جلد کتاب درمی‌آورد. دیگر از آن به بعد؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی یا دفتر نهاد نمایندگی رهبری تلاش و کوشش نمی‌کند این دانشجوی پسر را از دختر جدا بکند. مگر در حوزه ما این کار را می‌کنیم؟ خود این کتاب، متن دینی است. علم، علم دینی است. خدا گفت، خدا گفت، خدا گفت اگر علم این‌چنین است دیگر به طلبه نمی‌گویند تو با نامحرم یکجا ننشین که آنجا آنچه خبری نیست از کتابت و اسلام است. مگر می‌گویند زمین‌شناسی اسلامی داریم، خب بله زمین‌شناسی اسلامی داریم.

اگر شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین عزیزان حوزوی که همکاری شورا را به عهده دارند؛ سری هم به حوزه بزنند؛ حوزه هم می‌تواند نوآوری داشته باشد

منتها وقتی اسلامی شد این ادله چندگانه کنار هم باید هماهنگ باشد. عقل باید حضور فعال داشته باشد، قرآن باید حضور فعال داشته باشد، روایت باید

حضور فعال داشته باشد. فهم اصحاب باید حضور فعال داشته باشد. این جمع‌بندی ما به تدوین یک کتاب عمیق علمی دینی می‌رسد. این می‌شود زمین‌شناسی و آسمان‌شناسی اسلامی.

بنابراین وقتی دانشگاه‌ها اسلامی خواهد شد و شورای عالی انقلاب فرهنگی وقتی پسوند اسلامی به خود می‌پذیرد که اینها را خوب ارزیابی کند، مهندسی کند، اتاق فکر داشته باشد، نقشه‌کشی بکند، نقشه جامع بشود به دانشگاه‌ها بدهد. کار تحقیقات و فناوری است که چگونه از این مُشت دود؛ شمس و قمر درمی‌آید؛ راه شیری درمی‌آید. کار شما آقایان نیست؛ کار تحقیقات و فناوری است. وقتی این «لا تتقض» را به شیخ انصاری دادند از او کار درآورد. شورای عالی انقلاب فرهنگی باید برای فرهنگ بسترسازی بکند. البته در جمع شما اگر صاحب‌نظران ژرف‌اندیش محقق تحصیل کرده سابقه‌دار است از او برمی‌آید. اما شورا «بما أنه شورا» باید فرهنگ‌سازی بکند نه فناوری. اینکه بتواند از گاز بودن این آسمان و زمین حرف در بیاورد؛ آن کار کیهان‌شناسی است که سی، چهل سال زحمت کشیده است، این هم یک بخش که علوم باید اسلامی باشند. اسلامی شدن علوم به این است. یعنی کسی که چهل، پنجاه سال زحمت کشیده همه مطالعاتش را عرضه می‌کند. اگر نقدی دارد دیگری پاسخ می‌دهد، اگر دیگری نقدی دارد؛ او پاسخ می‌دهد که الا و لابد این آسمان و زمین اولش یک مُشت گاز بود. آن وقت اصطلاحات قرآنی را بررسی می‌کند، لغت را شناسایی می‌کند، عُرف را شناسایی می‌کند. از دیرزمان دُخان به چه معنا بود؛ حساب بکند، آیا دُخان همین دود است یا مطلق گاز است یا مطلق مایعات است این را هم ارزیابی بکند

تا کم کم، کم کم، کم کم از این آیه بتواند یک مطلب در بیاورد.

بخش پایانی عرض من این است که اینها اسلامی حرف می‌زنند. یعنی خیلی از ماها مبتلابه ما این است ما اسلامی حرف می‌زنیم و قارونی فکر می‌کنیم. کم نبودیم و نیستیم و نیستند کسانی که می‌گویند این الهی است و این بشری. این یعنی چه؟ می‌گویند این وحیانی است و این بشری. این یعنی چه؟ یعنی عقل برای خود بشر است، خدا به او نداد، حجیت هم ندارد، رابط بین خدا و خلق نیست، ملک حرق اوست؟ خیر. این اسلامی حرف زدن و قارونی فکر کردن است. خدا دو گونه حرف دارد: یک حرف کتاب و سنت است به وسیله روایات که می‌شود متن الهی، یک طور حرف با (فَأَلَّهَمَّهَا فَجُورَهَا وَتَقْوَاهَا) دارد. حرفی است که خدا زده است. خود انسان که (وَاللَّهِ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا) چیز دیگری نیست. (عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ). این علم را چه کسی به او داد؟ این علم و این عقل اگر قیاس و خیال و گمان و وهم باشد که اعتباری به آن نیست، اما اگر منطقی باشد عقل منطقی باشد این هم حجت علمی است، هم حجت اصولی. حجت علمی است یعنی می‌تواند رابطه تنگاتنگ موضوع و محمول را بیان کند، وقتی فلسفه می‌گوید این حجت است یعنی این ثابت می‌کند که محمول از عوارض ذاتی این موضوع است، منطق می‌گوید این حجت است. «الحجة على ثلاثة أقسام» یعنی این. وقتی اصولی می‌گوید حجت است نه یعنی او از عوارض ذاتی این است یعنی «ما يحتج به العبد على المولى» و بالعكس این حجت يوم القيامة است که می‌تواند احتیاج بکند. اگر شیخ انصاری در رسائل گفته حجت، حجت، حجت یعنی «ما يحتج به العبد» اگر شیخ

اشراق یا مرحوم بوعلی گفته حجت یعنی آن عاملی که بتواند موضوع و محمول را به هم مرتبط کند. به چه دلیل سه تا زاویه مثلث مساوی با دو تا زاویه قائمه است بر اساس آن هندسه.

آنچه که بتواند ثابت کند محمول از عوارض ذاتی موضوع است آن را فلسفه و منطق و ریاضی می‌گویند حجت، آنچه را که بتواند مُعَدَّر یا مُنَجَّر باشد فقیه و اصولی به آن می‌گویند حجت. این عقل حجت است هم در فلسفه و منطق و علوم، هم در فقه و اصول. ما ممکن است به مطلبی برسیم و این حجت فقهی و اصولی ما نباشد و در قیامت مورد سؤال نباشد. از آن زیردریایی شما شروع بکنید تا آن سفینه فضا نوردی که رفته روی مریخ نشسته. میلیونها مسئله اینجا هست. در زیردریا اگر کسی بداند که اگر دست به این شاسی بزند خطری متوجه همراهش می‌شود و همچنین روی سفینه فضایی که روی مریخ نشسته می‌داند که اگر دست به فلان شاسی بزند ضرری متوجه رفیقش می‌شود؛ اگر دست زد آیا در قیامت به جهنم می‌رود یا نمی‌رود؟ آیا می‌تواند در قیامت بگوید خدایا شما که در قرآن نگفتید زیردریا رفتی به فلان جا دست نزن یا خدا می‌گوید من گفتم نه، این فهمی که به تو دادم حجت من است. فهم یعنی حجت الله. انسان که نمی‌تواند بر خلاف او عمل کند. چرا صحیحه زراره حجت الله است؟ چون به الله رسیده، چرا برهان عقلی حجت الله است؟ چون مع الله رسیده، پس هم این حجت الله است، هم آن حجت الله است. همان طوری که برای او رجال می‌خواهد، درایه می‌خواهد، انباری از اصول اصالة عدم الغفلة و اصالة عدم السهو و اینها می‌خواهد تا یک روایت بشود؛ حجت اینجا هم انباری از مدارک فلسفی و منطقی

می‌خواهد تا بشود حجت. بنابراین؛ عقل در مقابل نقل قرار می‌گیرد نه در مقابل وحی. این تقسیم نارواست که ما بگوییم انبیا وحی آوردند، بشر عقل. خیر. بشر چیزی از خود ندارد. اینکه می‌بینید مولوی با همه عظمتش در برابر سنایی این همه خضوع دارد و گاهی یک بیت سنایی را می‌آورد و شرح می‌کند برای این است که جناب حکیم سنایی همان کسی است که مرحوم مجلسی اول (رضوان الله علیه) در همان جلد سیزده شرح من لا یحضره الفقیه آنجا که سخن از «ان من الشعر لحکم أو لحکمة» هست مرحوم مجلسی اول کنار این حدیث شریفی که خودش نقل می‌کند می‌گوید برخی از اشعار حکیمانه است «کأشعار الغزنوی والرومی والحافظ» خب این مجلسی اول است فاضل‌تر از مجلسی دوم است، عالم‌تر از اوست، پدر اوست، اقدم از اوست، کتاب قوی و غنی من لا یحضره الفقیه را محققانه شرح کرده است.

بنابراین عقل می‌شود در برابر نقل. حکیم سنایی می‌گوید که مبدا کسی خیال کند عقل در برابر وحی است.

مصطفی اندر جهان آنکه کسی گوید که عقل آفتاب اندر سماء آنکه کسی گوید سها با بودن پیغمبر کسی اسم عقل را می‌برد؟ عقل در قبال صحیحه زراره است و نمی‌دانم محمد بن مسلم است و اینهاست. یک فقیه از روایت مطلبی را برداشت می‌کند، یک فقیه دیگر طور دیگر برداشت می‌کند. این حکما هستند با هم اختلاف دارند، این فقها هم هستند با هم اختلاف دارند. بارها به عرضتان رسید که ما یک آیه داریم درباره نماز جمعه (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ) با چندتا روایت

بیش از این که نیست. یک فقیه فتوا می‌دهد نماز جمعه در عصر غیبت حرام است، یک فقیه فتوا می‌دهد نماز جمعه در عصر غیبت واجب تعیینی است، یک فقیه فتوا می‌دهد نماز جمعه در عصر غیبت واجب تخییری است با وجوب احتیاط جمع، یک فقیه فتوا می‌دهد نماز جمعه واجب تخییری است با احتیاط استحبابی جمع، یک فقیه فتوا می‌دهد نماز جمعه واجب تخییری است بدون احتیاط «کما هو الحق» همه را از این روایت گرفتند دیگر اینها با حکما در قبال هم‌اند فاصله بین بئر و بالوعه بینید چقدر اختلاف است، چندتا فتواست.

حرف سنایی این است که مبادا کسی خیال بکند، جهان دو بخش است یک بخشش وحی است، یک بخشش عقل. خیر. عقل در مقابل نقل است، نه در برابر وحی. این اشتباه می‌کند خیلی چیزها را نمی‌فهمد. همین عقل می‌گوید من می‌فهمم که نمی‌فهمم؛ لذا پیغمبر می‌خواهم. بیش از همه و پیش از همه برهان بر ضرورت وحی و نبوت را حکما قبول کردند. دیگر گفتند ما می‌فهمیم که راه بسته است برای ما یک راهنما می‌خواهد. هیچ ممکن نیست ما به مقصد برسیم الا با راهنما. عقل می‌شود در قبال صحیحه زراره نه در برابر وحی.

خب، بنابراین هیچ‌کس نمی‌تواند بگوید این بشری است آن الهی، اگر این شد دانشمندی بر اساس تجربه نه بر اساس فرضیه، فرضیه به تعبیر سیدناالاستاد مرحوم علامه (رضوان الله علیه) یک پای لنگ و فلج پرگار است این را اینجا کاشتند که او پا بگردد ایشان در همان اصول فلسفه دارند که این فرضه مثل آن پای ثابت پرگار است که این را کاشتند که آن یکی بگردد. فرضیه که علم نیست، اگر از فرضیه گذشتیم به دو، دوتا چهارتا

رسیدیم. به اصطلاح آقایان اصولیها علم یا علمی به او رسیدیم می‌شود حجت شرعی. هم حجت است برای ثبوت محمول نسبت به موضوع، هم حجت‌الله هست که ما باید به طبق او عمل بکنیم آن وقت با این علم تمام علوم ما صبغه اسلامی پیدا می‌کند، کتابهای ما می‌شود اسلامی. دیگر نخواهیم گفت این بشری است آن الهی. خیر، این را هم ذات اقدس الهی عطا کرده، آن را هم ذات اقدس الهی عطا کرده.

پس از این سه فصل مشخص شد که انسان چیست. انسان حیوان ناطق نیست که نتیجه‌اش را آزمایشگاه موش بدهد. انسان حی متأله است. «الإنسان حی متأله» نه یک جانور گویا نه حیوانی که حرف می‌زند، اگر «الإنسان حی متأله» شد و اگر همه علوم اسلامی شد و اگر عقل در مقابل نقل شد و هر دو زیر پرچم و پوشش وحی‌اند. وحی هم عقل حکیمان را تربیت می‌کند، هم نقل فقیهان را تربیت می‌کند. دیگر ما علوم غیراسلامی نخواهیم داشت. همه‌اش می‌شود اسلامی. این راه مهندسی و راه نقشه جامع و راه اتاق فکر است. آن وقت کتابها اسلامی می‌شود، متون درسی اسلامی می‌شود.

همکاری حوزه و دانشگاه باید بیش از این و دقیق‌تر از این و عمیق‌تر از این فعال‌تر باشد. این چیزهای خوبی است از آنها کمک بگیرد. آن بزرگان هم باور کنند که عقلشان حجت‌الله است نه یک خاصیت بشری، نه فکر بشری. همین که ذات اقدس الهی داد و ذات اقدس الهی آزمایش کرد و ذات اقدس الهی بر اساس آن احتجاج می‌کند همین می‌شود حجت شرعی. انسان می‌تواند بگوید که خدا چنین کرد، خدا چنین کرد، خدا چنین کرد، آن وقت این متون می‌شود اسلامی. وقتی متون شد اسلامی بعد دیگر ما نه بازی می‌کنیم

نه کسی را بازی می‌دهیم. قبل از انقلاب که برای جناب مولوی هزاره گرفتند من یادم است مجله‌ای گفته بود که

تو که عقل و دین نداری چه ادای من درآری
تو که بنده دلاری چه زنی دم از دل‌آرا
خدا غریب رحمت کند مرحوم فاضل
تونی را. ایشان آن وقتی که برای ما
فصوص تدریس می‌کرد می‌گفت که آقا
حسین آقا معروف به فضل بود. ایشان
هم‌دوره مرحوم آقای بروجردی بود.
مرحوم آقای بروجردی در حوزه علمیه
اصفهان فصول تدریس می‌کرد. ایشان
می‌فرماید که آقا حسین آقا معروف به
فضل بود. وقتی آن الهیاتشان را نوشتند
و برای مرحوم آقای بروجردی (رضوان
الله علیه) دادند مرحوم آقای بروجردی
در نامه‌ای که برای شان نوشتند، نوشتند
«عماد العلماء المتألهین».

همین مرحوم که شاگرد مرحوم میرزا
جهانگیرخان قشقایی بود می‌گفت که در
حوزه اصفهان؛ خواص و آن طلبه‌های
باهوش مثنوی را درس می‌خواندند. این
اگر هزار و اندی بیت دارد آن هزار بیتش
شرح آن اندی است و موفق هم نشد تازه
که با این هزار بیت او را با قصه و داستان
و مثل او را شرح کند. این می‌گوید عقل که
گفتند نور است، بله ما می‌گوییم عقل نور
است اما چقدر نور است؟ عقل برق است
با برق در راه که آدم نمی‌تواند به مقصد
برسد. این ناظر به بیان نورانی حضرت
امیر (سلام الله علیه) است که فرمود خب
شما شب تار است، مسافری، راه گم
کرده‌ای، پُر از ابر است آخر به کدام امید
داری می‌روی؟ گاهی برق برق می‌زند اما
این برق می‌زند یک لحظه می‌زند فقط جلوی
پایت را روشن می‌کند «لیس فی البرق
الخاطف مستمتع لمن یخوض فی الظلمه»
این در بیان نورانی حضرت امیر هست؛

در مستدرک نهج البلاغه. در نهج البلاغه نیست در بیانات حضرت است.

فرمود با این نور برق می‌خواهی به مقصد برسی؟ این نیست. ایشان می‌گوید که این برق دو قسم است. یک برق کاذب است و یک برق صادق. در نهج البلاغه هست که بعضی ها اهل رعدند. خروش دارند. غرّش دارند. برق دارند ولی بارانی در آن نیست «أُرْعَدُوا وَ أَبْرُقُوا وَ مَعَ هَذَيْنِ الْأُمْرَيْنِ الْفُتْلُ». فرمود: خیلی ها اهل رعد و برق‌اند ولی نمی‌بارند. برق کاذب است. ایشان می‌فرماید برق اگر کاذب نبود و صادق بود نشانه‌اش این است که باید بارش داشته باشد، اگر کسی اهل شب‌زنده‌داری، ضجّه، لابه، ناله و اشک نبود؛ آن وقت معلوم می‌شود عاقل نیست. عقل فقط برای همین است که آدم بیارد. بقیه دیگر از عقل خبری نیست. شما با یک مُشّت علم حصولی و مفهومات و صُور ذهنی سرگردانید. این کلمه خدایی که می‌گوییم «خاء» و «دال» و «الف» این به لفظ اوّلی خداست، به لفظ ثانی صورت ذهنی و مخلوق ماست. دیگر اینکه خدا نشد. برهان صدیقین هم که ما اقامه می‌کنیم همه‌اش همین است.

می‌گوید اگر نالیدی معلوم می‌شود برقت برقی صادق است، اگر نالیدی معلوم می‌شود مسلّح نیستی. خب این در دعای نورانی کامل است. دیگر می‌فرماید: «وسلاحه البكاء» آدمی که اهل گریه نیست که مسلّح نیست وقتی مسلّح نبود خب شکست می‌خورد دیگر این حرفها برای اینهاست.

بنابراین اگر بر ما روشن شد که عقل در مقابل نقل است نه در برابر وحی، همه این یافته‌های بشری می‌شود حجت الهی، علوم ما می‌شود علوم اسلامی. البته اگر یک وقت کشف خلاف شد، یک وقت فتوا

دادند که زمین این‌چنین است بعد معلوم می‌شود آن‌چنان بود این هیچ محذوری ندارد اگر عالمانه رفتند. از علامه به بعد همه آمدند گفتند آنچه که قدم‌ها گفتند اشتباه است به جایی هم برنخورد. در فقه ما این را داریم، فراوان هم داریم، اگر در زمین‌شناسی یا کیهان‌شناسی اگر ما این اختلاف نظر را داشتیم که به جایی بر نمی‌خورد که منتها در اسناد باید دقیق و عمیق باشیم که یا علم یا علمی و شورای عالی انقلاب فرهنگی هم باید سری به حوزه بزند؛ حوزه را هم اصلاح

◆

بنابراین اگر بر ما روشن شد که عقل در مقابل نقل است نه در برابر وحی، همه این یافته‌های بشری می‌شود حجت الهی، علوم ما می‌شود علوم اسلامی

◆

کند. الآن جزء برجسته‌ترین علوم حوزوی ما اصول است. ما اصول را آمدم تنگ کردیم، تنگ کردیم، تنگ کردیم. گفتیم حجت در فقه، اصول حجت در دین است نه حجت در فقه. ما اگر خواستیم چیزی را در مسائل خداشناسی و اصول دین به الله نسبت بدهیم اصول می‌خواهد، در مسائل وحی و نبوت بگوییم خدا این‌چنین گفته است؛ باید روالش روال اصولی باشد. در علوم هم بشرح ایضاً [همچنین]. ما باید با حجت اصولی بتوانیم بگوییم انسان از نظر قرآن کریم این‌چنین است. علوم را اگر کسی درگیر شد و جریان حرف

داروین را خواست بزند؛ ما همین طوری نگوییم ظاهر آیه این است.

اصول برای آن است که ما علوم را بتوانیم به الله اسناد بدهیم، فقه را به الله اسناد بدهیم، اخلاق را به الله اسناد بدهیم، مطالب فلسفه و کلامی را هم به الله اسناد بدهیم. اصول برای این است اصول حجت در دین است نه حجت در فقه.

غرض این است که اگر شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین عزیزان حوزوی که همکاری شورا را به عهده دارند؛ سری هم به حوزه بزنند؛ حوزه می‌تواند هم نوآوری داشته باشد و هم تحقیقات و هم می‌تواند در حدّ مرحوم شیخ انصاری عالمان زیادی بپروراند. چون آخر آنکه کمیاب است مثل مرحوم بوعلی است. بوعلی نه استاد داشت نه شاگرد. کسی که نه استاد داشته باشد نه شاگرد؛ خب همان بوعلی است دیگر. خودش می‌گوید من بخش‌های اوساط منطق را نزد استادم ابوعلی ناطلی خواندم. به آن مشکلات پیچیدگی منطق که رسیدم دیدم مقدور او نیست؛ نشستم حل کردم، خودش طیب شد، خودش حکیم شد، خودش ستاره‌شناس شد و این همه سالهای متمادی درس گفت. این بهمنیار را من یک دور برای یک طلبه جدّی می‌ارزد درس خصوصی برایش بگذاری من یک دوره خصوصی درس گفتم. بهمنیار همین بهمنیار اگر حوزه علمیه ای بود و اساتیدی بودند و کتابخانه ای بود و ابن‌سینا تربیت می‌شد معجزه بود.

سیدناالاستاد امام (رضوان الله علیه) در تعلیقات شان بر فصوص می‌فرمایند که: ابن‌سینا «مع أخطاء الكثيره لم یکن له کفواً أحد». امام هم می‌دانید آدم قدری است. نسبت به مرحوم شیخ عبدالکریم

که استاد اوست از این حرفهای تند و تیز ندارد. می‌گوید بوعلی سینا با اشتباهات فراوانی که دارد؛ در طی این هزار سال احدی مثل او نیامده است. کسی که نه استاد داشته باشد نه شاگرد. با اینکه سالیان متمادی دارد درس می‌گوید هیچ کسی آن هنر را، آن عرضه را، آن هوش را ندارد که لااقل نزدیک او بشود. خب می‌شود اُوحدی عصر دیگر. حالا او را که کسی توقع ندارد کسی مثل آن بوعلی بشود. اما مثل شیخ انصاری شدن سهل است به این شرط که به دنبال کسب نروند، کاسبی نکنند، دنبال پروانه کسب نباشند، عالمانه در حوزه زندگی کنند، بله این راه باز است.

بنابراین من ضمن تقدیر مجدد از زحمات شما امیدواریم که هم این مهندسی فرهنگی سامان علمی بپذیرد ان شاء الله الرحمن هم آن نقشه جامع علمی سامانه خوبی داشته باشد و هم آن نوآوری‌ها و تحقیقات و آن نوسازی‌ها و بازسازی‌های علوم.

من بیش از این خسته‌تان نکم چون خودم احساس خستگی می‌کنم مجدداً مقدم شما را گرامی می‌دارم و این ایام پربرکت را هم به همه شما تهنیت می‌گویم.

«غفر الله لنا و لکم و السلام علیکم و رحمۃ الله و برکاته»

در ابتدای این دیدار دکتر مخبر دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با بیان تاریخچه شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورا را ودیعه حضرت امام راحل(ره) دانست و گفت: این تدبیر و دوراندیشی حضرت امام باعث شد که در زمینه علم و فرهنگ یک خرد جمعی محور در موضوعات فرهنگی کشور داشته باشیم.

حمایت و پشتیبانی از سوی مقام معظم رهبری هم، از شروع انقلاب فرهنگی تا کنون استمرار داشته است. ما مجلس و نهادهای اجرایی و فرهنگی داریم، اما براساس تدبیری تصمیم گرفته شد که چنین جمعی تعبیه شود تا نگاه کلان در مسائل فرهنگی و علمی کشور را به طور مستمر دنبال کند. شورای عالی انقلاب فرهنگی تاکنون بیش از ۱۵۰۰ مصوبه داشته است که البته سهم حوزه علم و آموزش در دانشگاه بسیار بیشتر از بحث‌های دیگر بوده و دلیل آن هم اهمیت و جایگاه مراکز تحقیقاتی و عدم همخوانی دانشگاهها با نگاه معرفتی انقلاب اسلامی بوده است.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی تاکید کرد: حوزه آموزش و پرورش هم بخشی از مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده است. بخشی از این مصوبات هم در حوزه فرهنگ عمومی است اما سهم فرهنگ عمومی که می‌بایست ساختار دینی و اجتماعی کشور را مهندسی کند، کم بوده است. در سال‌های اخیر مقام معظم رهبری، ۷۵ موضوع مشخص را از شورای عالی انقلاب خواسته بودند اما در حکم اخیری که ایشان به شورا برای ترمیم و دور جدید اعضای شورای ابلاغ کردند، سه موضوع را دارای اولویت در کارهای شورای عالی انقلاب فرهنگی دانستند.

موضوع اول مهندسی فرهنگی، موضوع دوم تهیه نقشه جامع علمی کشور و موضوع سوم تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور است. البته ایشان موارد دیگری را هم فرموده بودند از جمله نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی در تحقق سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و مسئله مقابله با تهاجم فرهنگی و ساماندهی نیروهای

فرهنگی انقلاب در جریان تعارضات بین‌المللی که ایشان بحث تهاجم را مطرح فرمودند. برای این سه اولویت؛ کارگروه‌های مختلفی را تشکیل دادیم. لازم بود موضوع مهندسی فرهنگی دغدغه نخبگان حوزوی و نخبگان دانشگاهی شود. در چند دانشگاه نشست‌هایی درباره اینکه اصلاً آیا دوره مهندسی فرهنگی به سر آمده و مهندسی فرهنگی یک دیالوگ بلوک شریک بوده است و اینکه در جامعه امروزی جهانی جایی دارد یا نه برگزار شد؟ مخبر با اشاره به تلاش‌های دبیرخانه شورای عالی در زمینه مهندسی فرهنگی تصریح کرد: امروز که در محضر حضرتعالی هستیم در حدود سه هزار صفحه با موضوع مهندسی فرهنگی تولید شده است. بسیاری از مراکز علمی، درخواست راه‌اندازی دروهای کارشناسی ارشد و دکتری در زمینه مهندسی فرهنگی دارند. به حمدالله فکر می‌کنم درگام اول که ایجاد یک ذهنیت و ادبیات مشترک در بین نخبگان بوده، گام خوبی برداشته شده است. اما اینکه آیا الان نقشه مهندسی فرهنگی و یا مؤلفه‌های مهندسی فرهنگی، همه آماده و تدوین شده و به یک نقطه قابل اتکایی رسیده‌ایم، خیر. از این جهت محضر اساتیدی همچون حضرتعالی می‌رسیم تا به ویژه برای این موضوع رهنمود بگیریم.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در پایان گفت: در بحث تحول و نوسازی، علی‌رغم پیچیدگی‌های موجود، به نظر ما پیچیده‌ترین موضوع بحث مهندسی فرهنگی است که آن هم باید با نگاه دینی و اسلامی بررسی و بعد از آن، این ساختار در مجموعه کشور عملیاتی شود و به نقطه تحقق برسد. ■

توسط دکتر محمد رضا مخبر دزفولی انجام شد:

تشریح عملکرد یکساله شورای عالی انقلاب فرهنگی

معلم، استناد دانشگاه، شاگردی است که در سایه تعالیم و آموزش های ارائه شده از سوی این دو وزارتخانه پرورش پیدا می کنند. اینها نکاتی است که در حوزه آموزش عالی کشور باید در ارتقاء اعضاء هیئت علمی مورد توجه قرار بگیرد. بسیاری از استادان و محققین ما در طرح های ملی کشور و رفع گره ها و مشکلات تخصصی و فن آوری کشور نقش برجسته ای دارند و می توانند در برنامه ریزی کمک می کنند. لذا براساس یک رویکرد کاملاً متناسب با نهضت نرم افزاری و تولید علم در کشور؛ ارتقاء اعضاء هیئت علمی مورد توجه شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گرفت و به

در محدوده خاص آموزش عالی قابل تعریف باشد. ارزیابی اعضاء هیئت علمی بر چگونگی تولید علم اثر مستقیم دارد و این نکته مهمی است که باید مورد توجه مان قرار گیرد. ما باید مشخص کنیم که بر چه محورهایی به عنوان ملاک ارتقاء یک عضو هیئت علمی تأکید می ورزیم. لازم است وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و وزیر بهداشت و درمان و آموزش پزشکی مجدانه وزارتخانه های ذیربط را در این زمینه متناسب با موضوعات خود کمک کنند. البته کارگروه هایی در این زمینه در این دو وزارتخانه تشکیل شده است که می تواند در این خصوص موثر باشد. مسلماً یک محقق، دانشمند،

دکتر مخبر دبیر شورای انقلاب فرهنگی در گفت و گو با ماهنامه مهندسی فرهنگی به تشریح مصوبات و رویدادهای گوناگون ساختاری و محتوایی این شورا در طی دو سال اخیر پرداخت و در مورد ملاک های ارتقاء اعضاء هیئت علمی دانشگاه ها گفت: مسائلی که شورای عالی انقلاب فرهنگی دنبال می کند قابل توجه و حائز اهمیت است و ضرورت دارد بعضی از موضوعات نظیر ملاک های ارتقاء اعضاء هیئت علمی برای استحکام بخشیدن به ساختارهای آموزش عالی کشور همچنان در شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد توجه قرار بگیرد. هر چند پرداختن به چنین موضوعی ممکن است

حمدالله کلیات، اصول حاکم و معیارهای اصلی تدوین آیین نامه ارتقاء اعضاء هیئت علمی در شورای انقلاب فرهنگی در حال تصویب است و ما امیدوار هستیم با اتخاذ چنین رویکردی به اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله نظام نزدیک تر شویم.

وی با اشاره به اینکه شورای عالی انقلاب فرهنگی به حوزه فرهنگ عمومی همواره توجهی ویژه داشته است در مورد فعالیت این شورا برای پاسداشت زبان فارسی اظهار داشت: زبان فارسی یکی از ملاکها، مؤلفه‌های و مقوله‌های وحدت ملی و اشتراکات فرهنگی نقاط گوناگون کشور ما بوده است. زبان فارسی یک زبان شیرین، لطیف و بسیار غنی است که گنجینه آن باید برای آینده و آیندگان هر چه بیشتر تقویت بشود حفاظت، تقویت، گسترش و ترویج این زبان از جمله اولویت‌های مهم است. در همین رابطه شورای عالی انقلاب فرهنگی توانسته است به مقوله‌هایی همچون زبان فارسی و محیط‌های یارانه‌ای و مجازی، گسترش کلاسیک و آکادمیک زبان و ادب فارسی و گسترش رشته‌های تخصصی مرتبط با زبان و ادب فارسی در دانشگاه، توجهات و سیاستگذاری‌های ویژه‌ای را معطوف کند.

دبیرشورای عالی انقلاب فرهنگی تصریح کرد: از جمله موضوعات فرهنگ عمومی دیگری که مورد توجه شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده است؛ داشتن یک ارزیابی از وضعیت عمومی فرهنگ در کشور است. خلیقات، رفتارها، کمبودها و کاستی‌های موجود در این حوزه مورد توجه شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده است و توسط هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی این شورا هم

یک مطالعه مفصل درباره آن انجام شده است. چندین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی هم به استماع گزارش متخصصین در حوزه فرهنگ عمومی و وضعیت کلان فرهنگی کشور در نقاط مختلف، نقاط منفی، گره‌ها، مشکلات اختصاص پیدا کرد. ما امیدوار هستیم براساس ارزیابی‌های ارائه شده بتوانیم توانمندی‌های خودمان را برای سیاست‌گذاری و رفع نواقص در آینده بالا ببریم و مشکلات را از پیش روی مردم بزرگ مان برداریم.

شورای تخصصی مهندسی فرهنگی، شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور و شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور از آموزش و پرورش تا آموزش عالی سه فعالیت اصلی شورای عالی انقلاب فرهنگی در دوره جدید است

این عضو شورای انقلاب فرهنگی در ادامه این گفت و گو اظهار داشت: ما کشور بسیار با فرهنگ و دارای پیشینه بسیار قوی، منطقی و با توان بالا در حوزه‌های فرهنگی هستیم و لذا تقویت این زمینه‌ها جزء مسائل و موضوعات مورد توجه شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده است. به همین دلیل یکی از اصیل‌ترین محورهای مورد توجه در همین خصوص موضوع فرهنگ و تمدن ایران و اسلام بود که مورد توجه

شورای انقلاب فرهنگی قرار گرفته است. آثار بسیاری از دانشمندان حوزه تمدنی ایران و اسلام همچنان در دنیا مورد توجه است. آثار مکتوب و غیر مکتوب همچون معماری و بناهای تاریخی مرتبط با این تمدن بزرگ نشانگر این پیشینه بزرگ ماست؛ این پیشینه باید معرفی شود و گسترش پیدا کند و در بین نسل‌های جدید ترویج شود. اینها جزء موضوعاتی بود که مورد توجه و دقت شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گرفت. براین اساس کمیته‌های مرتبط با موضوع تشکیل شد و تا اکنون حجم بسیار زیادی از اطلاعات و تحقیقات مرتبط با تمدن ایران و اسلام و مشاهیر و مفاخر تمدنی جمع‌آوری شده است. این اطلاعات به تدریج پس از استخراج و آماده‌سازی در معرض نقد و تحلیل و معرفی به نسل‌های نو و جوان ما قرار می‌گیرد. بخش زیادی از آنها هم اکنون در کتابهای درسی وارد شده و در آینده هم بیشتر وارد خواهد شد. بحث‌های بعدی که در حقیقت معرفی این آثار و مفاخر در حوزه هنر و روش‌های هنرمندانه است در دستور کار قرار دارد که به تدریج آثار و برکات این حرکات عظیم به مردم ما معرفی می‌شود. در زمینه‌های دیگری مثل ماهواره بحث‌هایی در شورای عالی انقلاب فرهنگی صورت گرفته و ارزیابی‌هایی توسط این شورا در حال آماده‌سازی است که براساس همین ارزیابی، سیاست‌گذاری‌های لازم انجام خواهد گرفت.

عضو هیات علمی دانشگاه تهران همچنین در ادامه افزود: در موضوعات فرهنگی یکی از مسائل مهم، توجه به نمادهای جدیدی است که همراه با فن‌آوری‌های نو به کشورهای مختلف از طریق نظام سلطه القاء می‌شود. از جمله

جمهوری شکل گرفته است و گذار شد. هم اکنون مسئولان بنیاد علیرغم سختی‌ها و پیچیدگی‌هایی موجود، با تلاش روز افزون؛ به این کار مهم سرعت بخشیده‌اند. حجم زیادی از نخبگان جوان شناسایی شده‌اند. ۹ گروه را به عنوان گروه‌های نخبه و دارای استعداد برتر شناسایی کرده‌ایم. این جوانان الان شناسایی شده‌اند و برای حجم زیادی از آنان، برنامه‌هایی تدارک دیده شده است. تلاش می‌کنیم از نظر شخصی و فردی مشکلات آنها رفع و مسائل فرهنگی، اجتماعی و جایگاه تخصصی، دانشگاهی شان پیگیری شود. ما همه تلاش مان را به کار می‌گیریم که جابجایی و مهاجرت نخبگان اتفاق نیفتد. رویکرد ما در مورد کلان نخبگان این است که همه آن عزیزانی که در خدمت منافع ملی هستند را زیرمجموعه این بنیاد تلقی کنیم. البته با توانمندی‌هایی که این بنیاد به دست می‌آورد؛ این کارها گسترش بیشتری پیدا خواهند کرد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی پیرامون مصوبات و تحولات رخ داده در حوزه هنر و حمایت از فعالیت‌های هنرمندان کشور گفت: ما در زمینه هنر هم بحث‌های خوبی را در شورای عالی انقلاب فرهنگی و شوراهای اقماری این شورا داشته‌ایم. در حوزه هنر هم توجه به هنرمندان پیشکسوت مورد نظر بوده است. خیلی از این هنرمندان بزرگ مشکلات مختلفی داشته‌اند که نیازمند این بود که یک توجه ویژه به آنها بشود. براین اساس اساسنامه مجموعه‌ای که متولی رسیدگی به مشکلات هنرمندان پیشکسوت است در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید. موضوع حوزه تأثیر ایران و توجه به تأثیر مورد نظر بود. تأثیر جزء هنرهای بسیار پایه

که شروع کردیم کسی در این زمینه کار جدی نمی‌توانست ارائه کند. اما امروز با گذشت دو سال از آغاز این حرکت؛ بیش از ۲۰ فیلم و البته حجم قابل توجهی از بازی‌های سرگرم‌کننده مختلف تولید شده که دارای مضامین خوب فرهنگی، اعتقادی و ارزشی و نکات سازنده و مثبت برای نسل جدید، نوجوانان و جوانان ما است. این یک حرکت مهمی است که شورای عالی انقلاب فرهنگی آن را آغاز کرد و با کمک دستگاه‌های اجرایی مرتبط با موضوع و شرکت‌ها و مجموعه خودجوش مردمی که از نخبگان تشکیل شده‌اند. این حرکت موج گرفته است و امیدواریم در آینده قوت بالاتر و بیشتری هم پیدا کند.

وی با تأکید بر توجه خاص به جامعه نخبگان کشور از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی تصریح کرد: از جمله کارهای مهم این شورا توجه ویژه به نخبگان است. به هر حال نخبگان در هر جامعه‌ای جایگاه ویژه دارند. شورای عالی انقلاب فرهنگی از مدت‌ها قبل به این امر مهم توجه کرده بود. این کار البته نیاز به سازماندهی درخور و شأن ملت بزرگ ایران داشت. مقام معظم رهبری فرمودند لازم است شورای عالی انقلاب فرهنگی بنیادی را مرتبط با این موضوع تاسیس کند تا به سازماندهی امور نخبگان بپردازد. اساسنامه این بنیاد مهم و تأثیرگذار در شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شد و کارهای اجرایی آن تا حد زیادی جلو رفت. حتی آیین‌نامه‌های ویژه‌ای که حساسیت خاص هم داشتند؛ مثل آیین‌نامه شرایط احراز نخبگی، در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و به عزیزان مان در بنیاد نخبگان که زیر نظر ریاست محترم

آنها بازی‌های متنوع و متکثر رایانه‌ای است که هم به صورت بازی و هم به صورت فیلم صورت سرگرمی و هم به صورت فیلم‌های مختلف، با برداشت‌ها و پیام‌های گوناگون به کشورهای گوناگون صادر می‌شود که ممکن است آنها را در معرض این باورها و نگرش‌های غربی یا نظام سلطه قرار بدهد. خیلی از اینها ممکن است با نگاه‌های فرهنگی و ارزش‌های ملی و دینی ما همخوانی نداشته باشد؛ گرچه ممکن است از جاذبه‌های بسیار بالایی هم برخوردار باشد. به نظر می‌رسد یک راه مقابله با این کارتوسل به منع به معنای مواجهه منفی و یک راه دیگر هم مقابله مثبت، سازنده و مقابله به مثل باشد. از جمله حرکت‌هایی که شورای عالی انقلاب فرهنگی در این زمینه تدارک دید. تشکیل یک بنیاد به نام بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای متناسب با نگرش‌های ارزشی، ملی و دینی خودمان بود. ما در کشور دارای مغزهای بسیار برجسته هستیم. استعدادهای بسیار خوبی داریم. این عزیزان جوان و متخصص ما آمادگی داشته‌اند و دارند که در زمینه بازی‌های رایانه‌ای تولیدات خودشان را به جامعه معرفی کنند. باید پشتیبانی، سازماندهی و انسجام بخشی می‌شدند. این کار با تشکیل چنین بنیادی شکل گرفت و اکنون تعداد قابل توجهی فیلم و بازی و سرگرمی بومی، ملی و مبتنی بر ارزش‌ها و نگرش‌های ملی و دینی خود ما تولید شده و به بازار آمده است. البته در آینده این کار سرعت بیشتری خواهد گرفت. ممکن است در ابتدا یک مقدار پیچیده و سخت باشد و نیاز به تلاش مضاعف داشته باشند. اما من امیدوار هستم این حرکت روبه‌جلو سرعتش بیشتر شود کما اینکه ما روزی

در موضوعات مختلف هنری است. به خصوص در موضوع هنرهای نمایشی. در همین رابطه تاسیس موزه‌ای به عنوان گنجینه‌های مرتبط با هنر تئاتر با مسئولیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در زمینه معماری اسلامی، سینما و موسیقی به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید. موضوعات مختلفی دیگری هم وجود دارد که به تدریج با بررسی‌هایی که در شورای هنر شورای عالی انقلاب فرهنگی صورت خواهد گرفت، موضوعات و سیاست‌نامه‌های مرتبط با هر کدام از آنها آماده‌سازی می‌شود و کارشناسی‌های عمیق و دقیقی در مورد آنها صورت می‌گیرد. امیدوار هستیم که به تدریج این موضوعات برای تصویب و سیاستگذاری به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارجاع داده شود.

دکتر مخبر دزفولی روند تعامل شورای عالی انقلاب فرهنگی با نهادها و مراکز نخبگانی حوزه و دانشگاه را مطلوب و مفید ارزیابی کرد و تاکید کرد: در مورد حوزه مرتبط با علم و فرهنگ، ارتباط خودمان را با نهادها و مراکز نخبگانی چه در حوزه و چه در دانشگاه افزایش دادیم. تعامل با آنها را بالا بردیم. ملاقات‌ها و جلسات مشترک فراوانی را با آنها گذاشتیم. هم اکنون تفاهم‌نامه‌ها و موافقت‌هایی را با چند مرکز مهم علمی و پژوهشی برقرار کرده‌ایم و تعداد زیادی از استادان و پژوهشگران حوزه و دانشگاه با ما در زمینه‌های مختلف علمی و فرهنگی همکاری می‌کنند. علاوه بر این به دلیل اهمیتی که حوزه‌های علمی و مبانی اسلامی و ارزشی و اعتقادی دارند، کمیسیون حوزوی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل شد. کمیسیون حوزوی مرکب از تعداد

قابل توجهی از فضلاء و علماء می‌باشد. تعدادی از این افراد متخصص حوزوی که عضو شورای کمیسیون حوزوی هستند؛ عقبه‌های پژوهشی قابل توجهی هم از فضلاء حوزه و مراکز پژوهشی حوزه در اختیار دارند که در حقیقت به کمک و مشارکت با شورای عالی انقلاب فرهنگی بر خاسته‌اند و آثار و برکات آن حرکت بزرگ را هم به تدریج در آینده شاهد خواهیم بود. این یک نوع حرکت عملی در جهت اتحاد و وحدت علماء و دانشمندان حوزوی با علماء و دانشمندان دانشگاهی و یا وحدت حوزه و دانشگاه خواهد بود.

دکتر مخبر تشکیل شورای تخصصی مهندسی فرهنگی، شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور و شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور را از جمله تحولات مهم در ساختار تشکیلاتی و سازمانی شورای عالی انقلاب فرهنگی دانست و در همین رابطه افزود: همه این فعالیت‌ها رویکردهای جدیدی است که مورد توجه شورای عالی انقلاب فرهنگی است. شورای تخصصی مهندسی فرهنگی، شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور و شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور از آموزش و پرورش تا آموزش عالی سه فعالیت اصلی شورای عالی انقلاب فرهنگی در این دوره جدید است که مورد توجه قرار گرفته است. الحمدلله این شوراها به طور منظم و با حضور هم‌اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و هم‌صاحبانظران و متخصصین و کارشناسان مرتبط با هر حوزه هم‌اکنون تشکیل می‌شوند که به صورت تفکیکی کمیته‌های کارشناسی، کمیسیون‌های ویژه و کارگروه‌های زیر مجموعه خودشان را هم شکل داده‌اند. در حقیقت مسیر، مسیری است که ما بیشترین

مشارکت را از ناحیه اعضا شورا داشته و داریم و هم از توان کارشناسان متخصصین مختلف کشور در ارتباط با حوزه‌های علم و فرهنگ بهره‌مند هستیم. ما در این رویکرد جدید توجه به اطلاع‌رسانی و انتشار یافته‌های علمی و فرهنگی را جزء دستور کار خودمان قرار دادیم. در این ۲ سال اخیر حجم زیادی از مطالب مرتبط با حوزه‌های علم و فرهنگ توسط دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی به چاپ رسیده است که با استقبال زیاد هم مواجه شده است. نشریه مهندسی فرهنگی از جمله نشریات مهم در حوزه‌های مرتبط با فرهنگ است. یک فصلنامه مهمی را در زمینه علم و فرهنگ داریم تدارک می‌بینیم که در معرض استفاده مخاطبین و نخبگان دانشگاهی قرار می‌گیرد.

وی در پایان این گفت‌وگو با تاکید بر اهمیت همکاری و مشارکت همه صاحبانظران و متخصصین با شورای عالی انقلاب فرهنگی در راستای انجام مأموریت‌های جدید و مهم این شورا گفت: از همه عزیزان کارشناس، متخصص، محقق و دانشمند دعوت می‌کنیم با شورای عالی انقلاب فرهنگی برای انجام مأموریت‌های مهمی که به عهده این شورا گذاشته شده است تعامل و مشارکت گسترده‌ای داشته باشند تا شاهد به ثمر رسیدن این فعالیت‌ها باشیم. ما فقط به این بسنده نخواهیم کرد که موضوعات در صحن شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان سیاست تصویب شود بلکه ساز و کاری را داریم تدارک می‌بینیم که براساس آن همه آنچه که به عنوان سیاست در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب می‌رسد؛ به نقطه تحقق و عمل هم برسد. ■

شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی که در راس آن رییس جمهور به عنوان رییس این شورا قرار دارد، دارای یک شورای عالی مرکب از ۲۲ نفر از شخصیت های حقیقی به انتخاب مقام معظم رهبری و ۱۶ نفر شخصیت حقوقی است. به لحاظ ساختاری این شورا دارای یک دبیرخانه، دو هیات نظارت و بازرسی و نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی، کمیته فرهنگ و تمدن ایران و اسلام، کارگروه ساماندهی کلان دستگاه های فرهنگی و سه شورای تخصصی نقشه جامع علمی، مهندسی فرهنگی و تحول و نوسازی نظام آموزشی و چهار شورای اقماری یعنی شورای فرهنگ عمومی، شورای فرهنگی و اجتماعی زنان، شورای هنر و شورای اسلامی شدن دانشگاه ها می باشد.

اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی:

دکتر حمیدرضا طیبی رئیس جهاد دانشگاهی	دکتر محمود احمدی نژاد رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی
مهندس سیدعزت الله ضرغامی رئیس سازمان صدا و سیما	دکتر غلامعلی حدادعادل رئیس مجلس شورای اسلامی و نایب رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر عبدالله جاسبی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی	آیت الله احمد جنتی
سرکارخانم منیره نوبخت رئیس شورای فرهنگی و اجتماعی زنان	آیت الله سید محمود هاشمی شاهرودی رئیس قوه قضائیه و نایب رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی
حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر رشاد	حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید مهدی خاموشی رئیس سازمان تبلیغات اسلامی
دکتر محمدرضا عارف	حجت الاسلام والمسلمین محمد محمدیان رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
مهندس میرحسین موسوی	دکتر محمد مهدی زاهدی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
دکتر علی لاریجانی	دکتر کامران باقری لنکرانی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
حجت الاسلام والمسلمین دکتر سیدعلیرضا صدرحسینی	محمد حسین صفار هرنندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
حجت الاسلام والمسلمین دکتر احمد احمدی	دکتر علی رضا علی احمدی سرپرست وزارت آموزش و پرورش
حجت الاسلام والمسلمین دکتر محسن قمی	مهندس سیدامیر منصور برقی معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور
دکتر حسن حبیبی	دکتر علی عباسپور تهرانی فرد رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی
دکتر علی اکبر ولایتی	حجت الاسلام والمسلمین عباسعلی اختری رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی
دکتر محمدرضا مخبر دزفولی دبیر شورا	دکتر امیدوار رضایی رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی
دکتر محمدعلی کی نژاد	
دکتر ایرج فاضل	
دکتر علی شریعتمداری	
دکتر رضا داوری اردکانی	
دکتر مهدی گلشنی	
دکتر صادق واعظزاده	
آقای حسن رحیم پورازغدی	
حجت الاسلام والمسلمین محمود محمدی عراقی	
دکتر حسین کچوئیان	
دکتر منصور کبگانیان	

علمی و فرهنگی، حفظ و احیاء و معرفی آثار و مآثر اسلامی و ملی و نشر افکار و آثار فرهنگی انقلاب اسلامی، ایجاد و تحکیم روابط فرهنگی با کشورهای دیگر به ویژه با ملل اسلامی را پی گرفته است.

وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی:

شورای عالی انقلاب فرهنگی در راستای نیل به اهداف خود وظایفی دارد که تدوین اصول سیاست فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران، تعیین اهداف

آثار غریبزدگی از فضای فرهنگی جامعه، تحول دانشگاه ها، مدارس و مراکز فرهنگی و هنری براساس فرهنگ صحیح اسلامی، گسترش و تقویت هر چه بیشتر آنها برای تربیت متخصصان متعهد، اسلام شناسان متخصص، مغزهای متفکر و وطن خواه، نیروهای فعال و ماهر، استادان، مربیان و معلمان معتقد به اسلام و استقلال کشور، تعمیم سواد، تقویت و بسط روح تفکر و علم آموزی و تحقیق و استفاده از دستاوردها و تجارب مفید دانش بشری برای نیل به استقلال

در اینجا با صرف نظر کردن از بیان تاریخچه شورای عالی انقلاب فرهنگی، به اهداف و وظایف این نهاد مهم انقلاب اسلامی می پردازیم.

ستاد انقلاب فرهنگی از بدو فعالیت سازنده خود از سال ۱۳۵۹ و سپس با عنوان فعلی یعنی شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۶۳)، اهدافی چون گسترش و نفوذ فرهنگ اسلامی در شئون جامعه و تقویت انقلاب فرهنگی و اعتلای فرهنگ عمومی، تزکیه محیط های علمی و فرهنگی از افکار مادی و نفی مظاهر و

و خط مشی های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجتماعی کشور، تجزیه و تحلیل شرایط و جریانات فرهنگی جهان، تبیین تأثیر کانون ها و ابزارهای مهم در این زمینه و اتخاذ تدابیر مناسب، بررسی و تحلیل شرایط و جریانات فرهنگی، ارزشی و اجتماعی جامعه به منظور تعیین نقاط قوت و ضعف و ارائه راه حل های مناسب؛ بررسی الگوهای توسعه و تحلیل آثار و پیامدهای فرهنگی سیاست ها و برنامه های توسعه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور، ارائه پیشنهادها و اصلاحی به مراجع ذی ربط؛ تبیین و تعیین شاخص های کمی و کیفی برای ارزیابی وضع فرهنگی کشور، بررسی و ارزیابی وضع فرهنگ، آموزش و تحقیقات کشور، تدوین و تصویب سیاست های اساسی تبلیغات کشور، تهیه و تدوین مبانی و شاخص های دانشگاه متناسب با نظام اسلامی و طراحی راه کارهای تحقق آن، تعیین سیاست های نظام آموزشی و پرورشی و آموزش عالی کشور، تهیه و تصویب طرح های مناسب در جهت تقویت و ارتقاء تبلیغات دینی و حمایت از فعالیت های مردمی به ویژه احیا و عمران مساجد، تهیه و تصویب طرح های راهبردی و کاربردی برای ایجاد مناسبات سالم و سازنده اجتماعی و اصلاح ناهنجاری ها، تهیه و تصویب سیاست ها و طرح های لازم برای رشد و تقویت باورها و گرایش های دینی، معنوی و فرهنگی در جامعه، گسترش فرهنگ عفاف، سیاست گذاری و تصویب طرح های مناسب برای گسترش روحیه تعهد و احساس مسئولیت فرهنگی در جامعه و تشویق مردم به مشارکت در صحنه های مختلف فرهنگی، سیاسی و انقلابی از جمله آنها است.

شناخت نیازهای فکری و معرفتی ضروری و تهیه طرح های لازم برای فعالیت اندیشمندان و به کارگیری امکانات پژوهشی حوزه و دانشگاه برای پاسخ گویی به آن نیازها؛ تهیه و تصویب طرح های مناسب برای شناسایی و معرفی مظاهر، مجاری و شیوه های هجوم فرهنگی دشمنان به مبانی اندیشه، فرهنگ و ارزش های اسلامی و انقلابی و طراحی راهبردها و تدابیر لازم برای دفع آن؛ برنامه ریزی و تهیه طرح های خاص برای شناسایی، جذب و تعالی فکری نخبگان و تربیت

تحلیل شرایط و جریانات فرهنگی جهان، تبیین و تعیین شاخص های کمی و کیفی برای ارزیابی وضع فرهنگی، بررسی و ارزیابی وضع فرهنگ، آموزش و تحقیقات کشور از جمله وظایف بیست و هشت گانه شورای عالی انقلاب فرهنگی است

و پرورش علمی و معنوی استعدادهای درخشان و بهره گیری از توانایی ها و ابتکارات و خلاقیت های آنان؛ تهیه و تصویب برنامه ها و طرح های همکاری حوزه و دانشگاه در زمینه های علمی، آموزشی و پژوهشی؛ طراحی سیاست های مناسب برای اصلاح نگرش جامعه نسبت به شأن و منزلت زن (براساس

تعالیم عالیه اسلام) و تدوین برنامه های کارآمد به منظور تحکیم بنیان خانواده و ارائه الگوی زن مسلمان؛ سیاست گذاری تدوین کتب درسی و تعیین ضوابط نشر کتاب و تولیدات هنری و فرهنگی؛ سیاست گذاری و ساماندهی نظام اطلاع رسانی کشور و نحوه نظارت بر آن؛ تهیه و تصویب اصول فرهنگی سیاست های سیاحتی و زیارتی؛ تصویب اصول کلی و سیاست های توسعه روابط علمی، پژوهشی و فرهنگی با کشورهای دیگر؛ موضع گیری در سطح بین المللی نسبت به تحریفات فرهنگی علیه اسلام و جمهوری اسلامی ایران؛ تصویب ضوابط تأسیس مؤسسات و مراکز علمی، فرهنگی، تحقیقاتی، فرهنگستان ها، دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و تصویب اساسنامه هر یک و تجدید نظر در اساسنامه های مؤسسات مشابه عنداللزوم؛ تصویب ضوابط کلی گزینش مدیران، استادان، معلمان و دانشجویان دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی و فرهنگی و مدارس کشور و تعیین مرجع برای گزینش آنان؛ سیاست گذاری به منظور ریشه کن کردن بی سوادی؛ تعیین مرجع برای طرح، تدوین و تصویب برنامه های فرهنگی، پژوهشی آموزشی، علمی و تحقیقاتی و نظارت و پی گیری مستمر بر اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و ارزیابی نتایج و حمایت از اجرای آنها و نیز نظارت بر عدم مغایرت طرح ها و برنامه های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی به اجرا در آمده توسط وزارتخانه ها، مؤسسات و سازمان ها با اصول سیاست ها و خط مشی های مصوب فرهنگی کشور از دیگر وظایف بیست و هشت گانه شورای عالی انقلاب فرهنگی است. ■

مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی

مجموعه زیر با هدف معرفی اجمالی مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در بازه زمانی دی ماه ۸۴ تا مهر ماه ۸۶ تهیه شده است. به رغم اینکه این گزارش یک ساله می باشد ما برای آشنایی خوانندگان با جهت گیری های شورای عالی انقلاب فرهنگی در دوره جدید؛ کل مصوبات و گزارش های دو ساله به همراه شرح مختصری در مورد هر یک از مصوبات و گزارش ها را در اینجا منعکس نموده ایم که میزان ضرورت و حوزه مخاطبین و سایر توضیحات را به اختصار ارائه می نماید.

در این دوره ۲۱ ماهه، شورای عالی انقلاب فرهنگی مجموعاً ۳۶ جلسه را برگزار کرده که در طی آن ۸۸ مصوبه را به تصویب رسانیده است.

مهمترین مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در حوزه های مختلف عبارتند از:

- حوزه آموزش عالی مشتمل بر امور دانشگاهها، دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، انتصاب رؤسای دانشگاهها، تشکل های دانشجویی، توسعه آموزش عالی و نظایر آن (۴۳ مصوبه)

- حوزه فرهنگ عمومی مشتمل بر کلیه مسائل مرتبط با فرهنگ، نظامات فرهنگی، مسائل مرتبط با حوزه هنر، تاریخ و تمدن ایران و نظایر آن (۲۶ مصوبه)

- حوزه آموزش عمومی مشتمل بر مسائل مرتبط با آموزش و پرورش، سوادآموزی، تربیت معلم، نوسازی نظام آموزشی کشور (۳ مصوبه)

- حوزه علم و فناوری مشتمل بر مسائل مرتبط با فناوری، علم، کرسی های نظریه پردازی و نظایر آن (۸ مصوبه)

مصوبات:

سیاست‌ها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو

با توجه به تأکید سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور به فناوری‌های نوین و اعلام فناوری نانو به عنوان یکی از اولویت‌های فناوری کشور به منظور کسب جایگاه مناسب جهانی در فناوری نانو، شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۸۲ مورخ ۸۵/۲/۱۲ «سیاستها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو در جمهوری اسلامی ایران» را تصویب کرد.

در این مصوبه کلیه دستگاه‌های اجرائی و دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی موظف شده‌اند اولویت‌های فناوری نانو اعلام شده از سوی شورای عالی فناوری‌های پیشرفته را در برنامه‌های آموزشی و پژوهشی خود مورد توجه قرار داده و منابع مالی لازم را برای آن پیش‌بینی کنند.

تشکیل صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری فناوری نانو، روش‌های تشویقی برای فعال‌سازی شرکت‌های دولتی و خصوصی و حمایت از بنگاه‌های خصوصی فعال در این مصوبه مورد تأکید قرار گرفته است.

سیاست‌های سوادآموزی

با الهام از فرمان تاریخی حضرت امام خمینی «ره» مبنی بر بسیج همگانی برای مبارزه با بی‌سوادی، رهنمودهای مقام معظم رهبری، جهت‌گیری‌های سند چشم‌انداز و سیاست‌های فرهنگی قانون اساسی و با هدف تحقق باسوادی کامل در کشور، شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۹۵ مورخ ۸۵/۹/۲۱ «سیاست‌های سوادآموزی» را تصویب کرد.

در این مصوبه وزارت آموزش و پرورش موظف به انعطاف و نوآوری در روش‌های آموزشی و رویه‌های اداری به منظور پوشش واقعی کامل لازم‌التعلیمان گردیده و مجاز به خرید خدمات آموزشی اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط برای مناطق کم جمعیت شده است.

همچنین نهضت سوادآموزی موظف شده است با اجرای برنامه راهبردی سوادآموزی تا پایان برنامه چهارم توسعه باسوادی گروه سنی ۱۰-۲۹ سال و تا پایان برنامه پنجم باسوادی کامل گروه سنی ۴۹-۱۰ سال را محقق سازد.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هم موظف شده هر ساله اعتبارات لازم را برای «انستداد ورودی بی‌سواد» و اجرای «برنامه راهبردی سوادآموزی» در قوانین بودجه سالیانه اعمال نماید.

مرکز مطالعات راهبردی علم و فرهنگ

آگاهی از تغییرات فرهنگی و تحولات اجتماعی در حال شکل‌گیری و شناسایی و تحلیل جریان‌های عمده فرهنگی از الزامات سیاست‌گذاری فرهنگی است و نتایج حاصل از فرایند آینده‌پژوهی مبنای وضع سیاست‌های اصولی و هدفمند فرهنگی تلقی می‌گردد.

از این رو؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۷۶ مورخ ۸۴/۱۰/۲۰ «شیوه‌نامه رصد فرهنگی کشور» را مصوب نمود.

این اقدام با هدف آینده‌نگری فرهنگی و شناسایی بهنگام مسائل و جریان‌های فرهنگی جامعه و ارائه راهبردهای مواجهه صحیح و هدفمند صورت گرفت. برخی از ابعاد رصد که مورد توجه شورا قرار گرفته عبارتند از: شناسایی

مبدأ و منشأ جریان‌ها و زمینه‌ها و بستر رشد و میزان تأثیرگذاری بر گروه‌های هدف، تحلیل روند و تحولات متغیرها و حوزه‌های مهم استراتژیک و پیش‌بینی وضعیت آینده، بررسی جامع تأثیر و تأثر حوزه فرهنگ با حوزه سیاست، اقتصاد و اجتماع و پی‌آمد سنجی سیاست‌ها و راهبردهای مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

بر همین اساس شورا تصمیم به «تشکیل مرکز مطالعات راهبردی علم و فرهنگ» گرفت تا وظایف و مطالعات پایش فرهنگی، مهندسی فرهنگی و سایر وظایف پیش‌بینی شده در شیوه‌نامه رصد فرهنگی کشور توسط این مرکز انجام شود.

هم‌اکنون این مرکز بطور رسمی راه اندازی شده و معاونت و کارگروه‌های مختلف مشغول به فعالیت می‌باشند و تاکنون ۱۵ محور موضوعی در دستور نظام رصد قرار گرفته است.

مقابله با فعالیت‌های انحرافی با پوشش

مسائل عرفانی و معنوی

افراد و گروه‌های منحرف و سودجو برای جذب مخاطب و ترویج عقاید و اعمال باطل خود از بستر نیازهای واقعی مخاطب و کشش‌های درونی و اصیل او بهره‌برداری می‌کنند و جاذبه‌های معنوی و ماورایی که ریشه در نهاد بشر دارند نیز از ابزارهایی است که وسیله سوءاستفاده سودجویان قرار می‌گیرد.

پیروزی انقلاب اسلامی و طرح شعارها و مضامین عرفانی و معنوی موجب توجه و گرایش نسل جوان و پاک‌نهاد به این موضوع شده است و افراد و تشکلهای انحرافی نیز با پوشش همین شعارها اقدام به فعالیت و جذب

افراد کم‌اطلاع نموده که موفقیت‌هایی نیز کسب کرده‌اند.

شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز با توجه به این واقعیت در جلسه ۵۹۳ مورخ ۸۵/۸/۲۳ «راهکارهای جلوگیری از بروز افراد، تشکله‌ها و انجمن‌های انحرافی با پوشش مسائل عرفانی و معنوی» را به تصویب رساند و شورای فرهنگ عمومی را موظف به پیگیری اجرای این راهکارها نمود.

از جمله عواملی که باعث رشد این جریان می‌شود دوری از تعقل و دخالت خرافات و بدعت‌ها در حوزه دین، ضعف در معرفی عرفان اصیل و عدم ارائه محصولات فرهنگی فاخر عرفانی، نابسامانی روحی و فشارهای ناشی از مشکلات اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی، بروز رفتارهای گناه‌آلود در جامعه، عدم هماهنگی برای برخورد کاشناسانه و آگاهی بخشی به جامعه و گسترش فناوری و امکان دسترسی آسان به اطلاعات این تشکله‌ها را برشمرده است.

ارتقاء مشارکت زنان در آموزش عالی

با پیروزی انقلاب اسلامی زمینه مناسبی برای ورود زنان به آموزش عالی فراهم و افق‌های تازه‌ای برای ایفای نقش مؤثر زنان تحصیل کرده و متخصص در عرصه‌های مختلف اجتماعی گشوده شد. زنان جامعه؛ پرورش دهندگان نسل‌های آینده هستند و نقش تأثیرگذاری در توسعه علمی، فرهنگی و اجتماعی برعهده دارند. لذا بهره‌گیری از توان و استعداد آنان می‌تواند اثر بسیار مهمی در رشد و شکوفایی جامعه داشته باشد. از این رو؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی با هدف ارتقاء سطح فرهنگی و تعمیق باورهای

دینی، رشد فرهنگ عفاف و فضایل اخلاقی، ایجاد فرصت و امکانات عادلانه و رفع تبعیضات ناروا در آموزش عالی زنان و توسعه مشارکت زنان متخصص در مدیریت‌های جامعه در جلسه ۵۷۰ مورخ ۸۴/۷/۲۶ «سیاست‌های ارتقاء مشارکت زنان در آموزش عالی» را تصویب کرد.

در این مصوبه به محورهای مهمی همچون توسعه آموزش عالی زنان در کلیه سطوح علمی دانشگاه‌ها، افزایش کمی و کیفی آموزش و مهارت اختصاصی زنان، اهتمام به برنامه‌ریزی آموزشی متناسب با نیازها و نقش زنان در خانواده و اجتماع، توسعه امکانات آموزش عالی برای دختران در نقاط محروم، توسعه مشارکت اعضای هیأت علمی و دانشجویان زن در برنامه‌های تحقیقاتی دانشگاه‌ها، تخصیص امکانات علمی و پژوهشی برای جذب نخبگان علمی زن، تقویت هویت ملی و دینی و روحیه خودباوری دانشجویان زن و حمایت از مشارکت دختران دانشجو در فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه و توسعه کمی و بهبود کیفی وضعیت خوابگاه‌های دانشجویان دختر مورد تأکید قرار گرفته است.

بنیاد ملی نخبگان

به منظور استفاده صحیح از ظرفیت علمی نخبگان در راستای توسعه همه‌جانبه کشور و بهره‌مندی از هوش، خلاقیت و کارآفرینی و نبوغ فکری نخبگان در تولید علم و گسترش فناوری و هنر و توسعه علمی و اعتلای فرهنگ کشور، شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۸۹ مورخ ۸۵/۶/۱۴ «آیین‌نامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی» را به

تصویب رساند. در این مصوبه منطقی کردن و تعریف شاخص‌های علمی، استانداردسازی معیارها و فرآیندهای شناسایی نخبگان و استعدادهای برتر مورد توجه قرار گرفته‌اند.

در اجرای این مصوبه ۱۰۰۰ نخبه زیر ۳۰ سال تا پایان نیمه اول سال ۸۶ شناسایی و پرونده برای آنها تشکیل گردیده است. در نیمه دوم سال ۸۶ نیز برای ۱۰۰۰ نفر دیگر از نخبگان زیر ۳۰ سال و ۶۰۰ تا ۷۰۰ نفر از نخبگان بالای ۳۰ سال پرونده تشکیل خواهد شد.

در راستای توجه شورای عالی به موضوع نخبگان در جلسه ۵۸۷ مورخ ۸۵/۴/۲۰ شورا مصوب نمود که ۹ نفر از شخصیت‌های نخبه کشور که ۲ نفر آنان از علمای برجسته حوزه علمیه و ۲ نفر از بانوان نخبه علمی می‌باشند به عنوان اعضای حقیقی شورا برگزیده می‌شوند. همچنین شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۹۳ مورخ ۸۵/۸/۲۳ خود مقرر نمود که:

«بنیاد ملی نخبگان برخوردار از شخصیت حقوقی مستقل و به صورت مؤسسه دولتی تحت نظر رئیس جمهور اداره شده و ریاست بنیاد ملی نخبگان با معاون رئیس جمهور باشد.»

اساسنامه بنیاد ملی بازیه‌های رایانه‌ای

بازیه‌های ویدئویی و رایانه‌ای به دلیل تأثیرگذاری در زمینه فرهنگ‌سازی و رشد و تکوین شخصیت فرهنگی و علمی مخاطب و ایفای نقش آموزشی و کمک آموزشی و نیز پر کردن اوقات فراغت گروه‌های سنی مختلف جامعه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار می‌باشند.

از این رو؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۸۴ مورخ ۸۵/۳/۹

«اساسنامه بنیاد ملی بازی های رایانه‌ای» را به تصویب رساند.

از جمله اهداف شورای عالی از این مصوبه توجه روزافزون به برنامه‌ریزی برای تولید محصولات فرهنگی مناسب و بهره‌گیری از نخبگان در این زمینه می‌باشد.

شورا در تأسیس این بنیاد به تبیین و تقویت هویت اسلامی- ایرانی برای مخاطبین کودک و نوجوان از طریق این صنعت، حمایت از ظرفیت‌های موجود و تقویت تولیدات داخلی، نظارت بر فرآیند تولید، واردات و صادرات بازی های رایانه‌ای و نیز تولید و تأمین دانش فنی و امکانات و تجهیزات مورد نیاز این صنعت را توجه نموده است.

بنیاد ملی رایانه‌ای زیر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی فعالیت می‌کند.

ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی در خارج از کشور

با توجه به اهمیت معرفی نظریات اندیشمندان مسلمان در آوردگاه فکری معاصر بشری و بی‌اطلاعی یا کم‌اطلاعی اندیشمندان غیر فارسی زبان از گنجینه معارف اسلامی و علوم انسانی نگاشته شده به زبان فارسی و عربی و همچنین ارائه نظرات تولید شده توسط روشنفکران مسلمان ایرانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی که بر اساس بررسی‌های انجام شده تاکنون به صورت ناهماهنگ و غیر موثر توسط نهادها و سازمان های دولتی و غیردولتی انجام شده است شورای عالی انقلاب فرهنگی «تشکیل مرکز ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی در خارج از کشور» را تصویب کرد.

هدف از این اقدام انسجام‌بخشی،

ساماندهی امر انتشار، توزیع و معرفی کتاب‌ها و نشریات الکترونیکی ترجمه شده در حوزه معارف اسلامی و علوم انسانی به زبان‌های زنده می‌باشد که این هدف از طریق ارزیابی کمی و کیفی فعالیت‌ها، سیاست‌گذاری و تعیین موضوعات اولویت‌دار متناسب با مخاطبان، تربیت مترجمان توانمند و برنامه‌ریزی و حمایت از ورود به شبکه‌های توزیع محصولات با استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی پیگیری می‌شود.

ساماندهی شنئون فرهنگی در مناسبت‌های مذهبی

حماسه عاشورا و نهضت حسینی چون مشعلی فراراه مسلمان‌ها بلکه بشریت برای مواجه با ظلم و استبداد و استکبار بوده و از این رو همواره این سرمایه سترگ در معرض آسیب تحریفات نظری و انحرافات رفتاری بوده است.

در عصر ما برخی انحرافات رخ نموده چه از ناحیه جاهلان و چه مغرضان، در مراسم تعزیت و مجالس سوگواری موجب وهن این حماسه عظیم شده و زمینه نگرانی علما روشن بین، فرهیختگان و ارادتمندان سیدالشهداء را فراهم آورده است.

از این رو شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۱۳ مورخ ۸۶/۲/۱۱ «سیاست‌های ساماندهی شنئون فرهنگی در مناسبت‌های مذهبی» را تصویب و ابلاغ نمود.

در این مصوبه شورا به پدیده‌های ناشایستی همچون ارتکاب حرکات خلاف موازین شرع و جوهره دین، تظاهر به رفتارهای موهن و غیرمعقول، قه‌زنی، استفاده از شمایل و نشانه‌های

غیرواقعی ائمه و اولیاء (ع) و اجرای موسیقی‌های مبتذل و خلاف شأن که موجب تضعیف آثار سازنده این حماسه سترگ می‌گردد توجه نموده و در زمینه غنابخشی محتوایی مجالس و مراسم سوگواری، صیانت از روش‌های اصیل عزاداری متناسب با روح حماسی عاشورا و گرایش نسل امروز، شناسایی و مقابله ریشه‌ای با جریانات سازمان یافته منحرف و تأثیرگذار در عزاداری‌ها، نیز سازوکارهای ساماندهی هیأت‌های مذهبی، مداحان و مدیحه سرایان سیاست‌گذاری شده است.

در راستای اجرای این مصوبه تا کنون اقدامات زیر صورت گرفته است:

۱- شناسایی تمامی هیأت‌های مذهبی سراسر کشور

۲- صدور مجوزهای لازم

۳- تشکیل شوراهای هیأت‌های مذهبی در هر شهرستان

۴- شکل‌گیری کانون مداحان و

شعرای اهل بیت در هر شهرستان و تغذیه فکری و فرهنگی توسط سازمان تبلیغات اسلامی

۵- تدوین و چاپ متون آموزشی مداحی

۶- جایگزین کردن طرح‌های تبلیغی مذهبی به جای شمایل

۷- طراحی همایش‌های وسیع برای برگزاری در آستانه ماه محرم به منظور

توجیه مداحان و هیأت‌های مذهبی

۸- برگزاری همایش روحانیت در کلیه شهرها

۹- چاپ و توزیع نشریه خیمه ویژه هیأت‌های مذهبی

آئین‌نامه جایزه ادبی جلال آل احمد

شورای عالی انقلاب فرهنگی براساس

مصوبه جلسه ۵۶۵ مورخ ۸۴/۴/۲۱ که جایزه ادبی جلال آل احمد را تصویب کرده بود در جلسه ۵۹۳ مورخ ۸۵/۸/۲۳ «آئین نامه جایزه ادبی جلال آل احمد» را به تصویب رساند.

هدف از اعطای این جایزه ملی ارتقای زبان و ادبیات ملی - دینی از رهگذر بزرگداشت پدیدآورندگان آثار ادبی برجسته و بدیع و پیشرو است و جایزه به آن دسته از داستان‌های بلند و کوتاه، نقد ادبی و کتب مستند نگاری و تاریخ نگاری تعلق خواهد گرفت که در راستای تولید فکر ادبی - هنری اسلام گرا و تقویت روحیه انتقادی - علمی نسبت به ترجمه‌های موجود ادبی و هنری باشد. براساس این مصوبه ارزش جوایز نفرات اول هریک از رشته‌های طرح نشان ادبی جلال آل احمد به علاوه ۱۱۰ سکه بهار آزادی خواهد بود.

خانه ملی گفت‌وگوی آزاد

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۹۶ مورخ ۸۵/۱۰/۵ «تأسیس خانه ملی گفت‌وگوی آزاد» را تصویب کرد. این اقدام به منظور ایجاد محیط مساعد برای طرح هرگونه فکر و نظر از سوی صاحبان اندیشه و برگزاری مناظره‌های آزاد با حضور صاحب نظران رشته‌های مربوط می‌باشد. اساسنامه این مرکز که تحت نظر هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره فعالیت می‌کند نیز در جلسه ۵۹۶ مورخ ۸۵/۱۰/۵ شورای عالی مطرح و به تأیید رسید.

از مواردی که به عنوان هدف در این اساسنامه مورد تأکید قرار گرفته ایجاد فرصت قانونی و عادلانه برای عرضه علمی و آزاد دیدگاه‌ها در حوزه

علوم انسانی و معارف دینی برای تمامی طیف‌های فکری، کمک به ایجاد زمینه بروز خلاقیت به ویژه در زمینه نقد افکار و آراء و ایجاد بستر علمی برای بهره‌برداری صحیح بخش‌های مختلف کشور از دیدگاه‌ها و نقدهای جدید علمی می‌باشد.

تکریم استادان بازنشسته دانشگاه‌ها

در راستای تکریم شأن و منزلت فرهیختگانی که پس از سال‌ها تلاش و ارائه خدمات علمی و پژوهشی به جامعه علمی کشور و دستیابی به بالاترین رتبه دانشگاهی به افتخار بازنشستگی نائل می‌آیند؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۰۱ مورخ ۸۵/۱۲/۱۵ «آئین‌نامه تکریم استادان بازنشسته دانشگاه‌ها» را تصویب کرد.

براساس این مصوبه کلیه مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی موظفند به منظور بهره‌مندی از تجارب ارزشمند اساتید بازنشسته؛ فضای مناسبی را همراه با تجهیزات کافی به عنوان کانون اساتید ایجاد نمایند.

همچنین افزایش حقوق سالیانه اعضای هیأت علمی به بازنشستگان با رتبه استاد تمامی قابل تسری بوده و وزارتین علوم و بهداشت و دانشگاه آزاد اسلامی موظف شده‌اند که نسبت به تکمیل بیمه درمانی اساتید و همسرانشان در زمان اشتغال و بازنشستگی اقدام کنند.

هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی

با توجه به نقش محوری اعضای هیأت علمی و لزوم بهره‌مندی از استادان فرهیخته و مؤمن به انقلاب اسلامی و به منظور ایجاد رویه مشترک در بررسی

صلاحیت داوطلبان عضویت در هیأت علمی؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۰۸ مورخ ۸۶/۴/۱۹ «آیین‌نامه تشکیل هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور» را تصویب نمود.

در این مصوبه وظیفه بازرنگری کلیه مقررات و ضوابط و تدوین دستورالعمل‌های اجرایی برای جذب اعضای هیأت علمی، بررسی گزارش عملکرد هیأت مرکزی جذب و رسیدگی به شکایات دریافتی از تخلفات، تندرستی، مسامحه‌کاری و اعمال تبعیض در بررسی درخواست‌ها برعهده هیأت عالی جذب قرار داده شده است.

تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در کتب درسی مدارس و دانشگاه‌ها

از عوامل مهم خودباوری و اعتماد به نفس برای انجام فعالیت‌های فرهنگی و علمی اطلاع از سوابق درخشان تمدنی و پیشینه تابناک فرهنگی است که به ویژه در میان نسل جوان مانع از یأس و نومیدی و خودکم‌بینی در برابر پیشرفت‌های شگرف امروزی برخی جوامع توسعه یافته می‌گردد.

تصویر پیش‌تازی ایرانیان مسلمان در عرصه‌های مختلف علمی، فرهنگی و هنری و علت‌یابی آن و تحلیل عقب‌ماندگی کنونی می‌تواند در برانگیختن عزم و اراده جوانان دانش‌آموز و دانشجو در راه یابی آنان به مسیرهای پیشرفت و توسعه تأثیر مهمی داشته باشد.

از این رو؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۷۹ مورخ ۸۴/۱۲/۱۶ مصوب نمود در متن کتب درسی کلیه رشته‌های مختلف تحصیلی در وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان

و آموزش پزشکی و نیز دانشگاه آزاد اسلامی متناسب با متن درسی خلاصه‌ای از تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران گنجانده شود.

طبق مصوبه جلسه ۵۹۸ مورخ ۸۵/۶/۱۴ شورا رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی به جمع اعضای این کمیته افزوده شده است.

در اجرای این مصوبه مباحث مربوطه به تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در بیش از ۱۰۰ کتاب درسی مدارس وارد شده و حدود ۴۰۰ مقاله نگارش شده است.

قرارداد ساخت وسایل موزه علوم دوره اسلامی منعقد و مراحل ساخت آن در حال بررسی است.

دانشگاه آزاد اسلامی

با توجه به تأثیرگذاری کمی و کیفی دانشگاه آزاد اسلامی در آموزش عالی کشور و ضرورت ایفای نقش مؤثر این دانشگاه در توسعه کشور؛ هیأت نظارت و ارزیابی شورا نسبت به بررسی و ارزیابی فعالیت‌های دانشگاه اقدام نمود و گزارش بررسی‌های خود را به شورای عالی ارائه داد.

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۰۵ مورخ ۸۶/۳/۸ «راهکارهای ارتقای عملکرد دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه علم و فناوری» را تصویب نمود.

در این مصوبه شورای عالی؛ دانشگاه آزاد اسلامی را موظف نمود برنامه اجرایی توسعه کیفی شاخص‌های خود را در زمینه‌های نسبت استاد به دانشجو، نسبت مقالات مندرج در نشریات علمی- پژوهشی به دانشجویان تحصیلات تکمیلی، فضاهای آموزشی و پژوهشی در مدت ۶ ماه به وزارتین علوم

و بهداشت ارائه کند و در مدت حداکثر ۵ سال محقق سازد.

همچنین این دانشگاه موظف شد برای ارتقای سطح علمی هیأت علمی دانشگاه نسبت به اعطای بورس تحصیلی و سرانه پژوهشی اقدام نماید و برای واحدهای بزرگ استانی خود هیأت امنای مستقل تشکیل داده و رؤسای این واحدها را برای تأیید به شورای عالی انقلاب فرهنگی معرفی نماید.

علاوه بر این در زمینه موضوعات مربوط به دانشگاه آزاد اسلامی، شورای عالی در جلسه ۵۹۸ مورخ ۸۵/۱۱/۳ آقایان دکتر علی اکبر ولایتی، دکتر حسن حبیبی، حجه الاسلام والمسلمین سید حسن خمینی و دکتر محسن قمی را به عنوان اعضای هیأت مؤسس دانشگاه منصوب و در جلسه ۶۱۰ مورخ ۸۶/۶/۲۷ نیز عضویت آقای دکتر حمید میرزاده را به عنوان عضو هیأت مؤسس تأیید نمود.

راهکارهای ارتقاء عملکرد سازمان تبلیغات اسلامی

سازمان تبلیغات اسلامی در طول حیات خود منشاء فعالیت‌های ارزشمند و گسترده‌ای بوده است و استمرار و پویایی این تلاش‌ها نیازمند بازنگری عملکردها براساس شاخص‌های معتبر می‌باشد تا اثربخشی آنها در گستره اجتماع به ویژه نسل آینده جوان و نوجوان بیشتر شود. از این رو شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به ارزیابی سازمان بر اساس شاخص‌هایی همچون میزان تحقق رهنمودهای امام «ره» و مقام معظم رهبری و سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام نمود.

شورای عالی انقلاب فرهنگی براساس نتایج حاصل از این ارزیابی در جلسه ۶۰۵ مورخ ۸۶/۳/۸ «راهکارهای ارتقاء عملکرد سازمان تبلیغات اسلامی» را تصویب نمود.

وظیفه‌مند نمودن سازمان برای برنامه‌ریزی عملیاتی به منظور اجرای دقیق رهنمودهای امام راحل و مقام معظم رهبری و سند چشم‌انداز در حیطه وظایف سازمان، تدوین شاخص‌های کیفی حوزه دین از طریق مطالعات علمی و جامع، ایفای نقش نظارتی و هدایتی و واگذاری فعالیت‌های اجرایی به گروه‌های مردمی تا حد ممکن، ساماندهی نهادهای مذهبی مردمی، ارتقای فعالیت‌های حوزه هنری سازمان در زمینه تربیت هنرمندان متعهد به ارزش‌های دینی و مبرز از جمله این راهکارها می‌باشد.

در این مصوبه؛ شورای عالی از سازمان تبلیغات اسلامی در زمینه‌های پژوهش اندیشه دینی، نظریه‌پردازی هنر دینی و همچنین وظیفه نظارتی خود در زمینه فرهنگ دینی و هشداردهی درباره آسیب‌های فرهنگی خواهان نقش مؤثرتری شد.

بر اساس این مصوبه دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف شد با حفظ استقلال سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر تبلیغات حوزه‌های علمیه و سازمان اوقاف و امور خیریه برای رفع همپوشانی وظایف این نهادها در امر اعزام مبلغ، پیشنهاد جامعی را تدوین و به شورای عالی ارائه نماید.

دانشگاه تربیت مدرس

دانشگاه تربیت مدرس که از نهادهای برخاسته از انقلاب شکوهمند اسلامی و با هدف رفع نیاز دانشگاه‌ها و مراکز

و صیانت از دستور خط صحیح زبان فارسی است.

در این مصوبه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف شده نسبت به طراحی نرم‌افزار نوشتار رایانه‌ای مجهز به سیستم غلطیاب خودکار و براساس دستور خط زبان فارسی مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی اقدام کند.

در اجرای این مصوبه تا کنون سه کارگروه تخصصی تشکیل شده و قراردادی با یک شرکت خصوصی برای طراحی نرم‌افزار منعقد شده که در دست انجام می‌باشد. دانشگاه صنعتی شریف نیز به عنوان ناظر تعیین شده است.

مؤسسه هنرمندان پیشکسوت

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۹۶ مورخ ۸۵/۱۰/۵ خود با «تأسیس مؤسسه هنرمندان پیشکسوت» موافقت نمود.

هدف از این اقدام پاسداشت شأن و منزلت هنرمندان با سابقه کشور در حوزه‌های مختلف هنری و استفاده از تجربیات و سوابق ارزشمند هنری آنان برای بالندگی فرهنگی و هنری و اجتماعی کشور و حمایت از پیشکسوتان هنری در زمینه‌های اقتصادی و سلامت جسمانی است.

در همین راستا؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی بررسی و تصویب «اساسنامه مؤسسه هنرمندان پیشکسوت» را به شورای معین تفویض نمود که این اساسنامه در جلسه ۵۹۸ مورخ ۸۵/۱۱/۳ شورای معین به تصویب رسید.

براساس این مصوبه هنرمند پیشکسوت فردی است که در یکی از حوزه‌های موسیقی، نمایش، شعر،

۵۹۳ مورخ ۸۵/۸/۲۳ تصویب کرد.

هدف از این اقدام آشنایی با اندیشه‌های متعالی پویا و سازنده اسلام، ارتقای کیفی دانش و بینش عمومی جامعه در حوزه معارف دینی، شناخت و معرفی شخصیت و تفکر استاد شهید و مطالعات راهبردی و پاسخگویی به موضوعات نوپدید و مسائل مستحدثه فکری و معرفتی بر اساس نظریه‌ها و دستگاه فکری شهید مطهری می‌باشد.

از جمله فعالیت‌های بنیاد پژوهش در آثار استاد شهید و معرفی و استخراج دیدگاه‌های ایشان، ارائه خدمات آموزشی برای تربیت متفکران اسلامی و استمرار دهنده اندیشه‌های شهید مطهری می‌باشد.

در همین راستا شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۹۳ مورخ ۸۵/۸/۲۳ و جلسه ۵۹۸ مورخ ۸۵/۱۱/۳ آقایان علی مطهری، محمد مطهری، غلامعلی حداد عادل و حسن رحیم پور ازغدی را به عنوان اعضای هیأت امنای این بنیاد انتخاب کرد.

فراگیر کردن دستور خط فارسی با بهره‌گیری از رایانه

استفاده وسیع و فراگیر اقشار مختلف جامعه از رایانه و تعامل روزافزون نسل نوجوان و جوان ایرانی با محیط‌های رایانه‌ای که در صورت غفلت موجب بروز آثار مخرب به نگارش و خط فارسی خواهد گردید، شورای عالی انقلاب فرهنگی را بر آن داشت که در جلسه ۵۸۶ مورخ ۸۵/۴/۶ موضوع «فراگیر کردن دستور خط فارسی با بهره‌گیری از رایانه» را تصویب کند.

هدف از این مصوبه ساماندهی نگارش زبان فارسی در محیط‌های رایانه

آموزش عالی کشور به اعضای هیأت علمی متعهد و مؤمن به آرمان‌های نظام اسلامی تأسیس شد این دانشگاه در طول حیات خود در زمینه پژوهش، تولید و ترویج علم نافع و گسترش مرزهای دانش به پیشرفت‌های قابل توجهی نائل شد که این خدمات تا کنون ادامه دارد.

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۱۷ مورخ ۸۶/۴/۵ «اصلاح موادی از اساسنامه دانشگاه تربیت مدرس» را تصویب کرد.

هدف از این مصوبه، متناسب‌سازی اساسنامه دانشگاه با اقتضائات و نیازهای روز آموزش و پژوهش کشور می‌باشد.

براساس این مصوبه دانشجویان مقطع دکتری این دانشگاه کمک هزینه تحصیلی برابر با مربی پایه یک دریافت نموده و موظف به اختصاص تمام وقت خود به فعالیت‌های پژوهشی و تحصیلی می‌باشند.

همچنین آن دسته از دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد و دکتری که از سوی وزارتین به خدمت آنها اعلام نیاز شود موظفند دو برابر تحصیل در دانشگاه‌ها خدمت نمایند.

دانش‌آموختگان دانشگاه تربیت مدرس که به استخدام دانشگاه‌ها درآیند مدت تحصیل آنها جزو سوابق خدمت ایشان محسوب می‌شود.

بنیاد علمی و فرهنگی استاد شهید مرتضی مطهری

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۸۲ مورخ ۵/۲/۱۲ با تشکیل بنیاد علمی و فرهنگی استاد شهید مرتضی مطهری موافقت و «اساسنامه بنیاد علمی و فرهنگی استاد شهید مرتضی مطهری» را در جلسه

گرفت و در همان جلسه مطرح گردید و کلیات طرح (شامل اهداف و ترکیب شورای سیاستگذاری و برنامه‌ریزی) به تصویب رسید. مقرر شد رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها و رئیس جهاد دانشگاهی به ترتیب به عنوان رئیس و نایب رئیس شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی باشد.

اصلاح ماده ۴ مصوبه «ساماندهی فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی و فوق برنامه دانشجویان خارجی» در پی ارائه «گزارش فعالیت‌های شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی دانشجویان خارجی» توسط رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها در جلسه ۶۱۰ مورخ ۸۶/۶/۲۷، تشکیل شورای راهبردی سیاست‌گذاری کلان برای دانشجویان خارجی، ترکیب اعضای شورا و رئیس آن و محل استقرار شورای مذکور به تصویب رسید.

آیین‌نامه شورای فرهنگ عمومی استان

این مصوبه به پیشنهاد شورای فرهنگ عمومی در جلسه ۵۸۱ مورخ ۸۵/۱/۲۹ به تصویب رسید. هم‌اکنون آیین‌نامه جدید مبنای عمل شورای فرهنگ عمومی استانها است.

ماده واحده تأسیس موزه تئاتر ایران

این موضوع به پیشنهاد شورای هنر در جلسه ۵۹۳ مورخ ۸۵/۸/۲۳ مطرح و به تصویب رسید.

بر طبق این مصوبه موزه زیر نظر وزارت ارشاد تأسیس می‌گردد. در اجرای این مصوبه ساختمان تئاتر نصر به عنوان محل موزه خریداری و حداکثر تا اسفند ۸۶ افتتاح خواهد گردید.

۱ - نامگذاری روز ۲۰ فروردین ماه به عنوان «روز ملی فناوری هسته‌ای»
۲ - نامگذاری روز ۳ اردیبهشت به عنوان «روز ملی کار آفرینی»
۳ - نامگذاری روز ۲۷ خرداد به عنوان «روز جهاد کشاورزی»
۴ - نامگذاری روز ۶ مردادماه به عنوان «روز ترویج آموزش‌های فنی و حرفه‌ای»
۵ - نامگذاری روز ۲۳ مرداد ماه به عنوان «روز مقاومت»
۶ - نامگذاری روز ۶ بهمن به عنوان «سالروز حماسه مردم آمل»
۷ - نامگذاری روز ۱۸ اسفند به عنوان «روز بزرگداشت سیدجمال الدین اسدآبادی»

۸ - نامگذاری روز ۲۵ اسفند به عنوان «روز پروین اعتصامی»
۹ - نامگذاری روز ۱۷ ربیع‌الاول به عنوان «روز اخلاق و مهرورزی»
۱۰ - نامگذاری میلاد حضرت معصومه (س) به عنوان «روز دختران»

تأسیس دانشگاه معارف اسلامی، وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها

این مصوبه تحت عنوان همین عنوان و به پیشنهاد شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی از جلسه ۵۸۲ مورخ ۸۵/۲/۱۲ در دستور کار شورا قرار گرفت و در جلسه ۵۸۳ مورخ ۸۵/۲/۲۶ مطرح و به تصویب رسید.

ساماندهی فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی و فوق برنامه دانشجویان خارجی طرح ساماندهی فرهنگی و اجتماعی دانشجویان خارجی در جلسه ۵۷۸ مورخ ۸۴/۱۲/۲ در دستور کار شورای عالی قرار

ادبیات داستانی، سینما، معماری، هنرهای تجسمی و خوشنویسی به خلق آثار برجسته اشتهار داشته یا ضمن برخورداری از حسن شهرت در جامعه هنری کشور بیش از ۳۵ سال سابقه هنری و ۶۰ سال سن داشته باشد.

«مؤسسه هنرمندان پیشکسوت» وابسته به بنیاد فرهنگی و هنری رودکی و دارای شخصیت حقوقی مستقل می‌باشد. هم‌اکنون با تشکیل تیم کارشناسی مقدمات برنامه‌ریزی اجرایی با حضور نمایندگان دستگاه‌های مختلف در بنیاد رودکی آغاز شده است.

بهره‌مندی فرهنگستان زبان و ادب فارسی از خدمات اعضای هیأت علمی دانشگاهها

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۰۳ مورخ ۸۶/۲/۱۱ مصوب نمود که مدت زمان فعالیت اعضای هیأت علمی دانشگاهها در خدمت فرهنگستان زبان و ادب فارسی به عنوان بخشی از ساعات موظفی آنها محسوب می‌گردد.

هدف از این مصوبه استفاده از تجربه و تخصص اعضای هیأت علمی دانشگاهها در زمینه واژه‌گزینی است.

تنظیم تقویم سالیانه مناسبت‌های مذهبی - ملی کشور

یکی از وظایفی که شورای عالی انقلاب فرهنگی برعهده دارد تنظیم تقویم سالیانه مناسبت‌های مذهبی می‌باشد که به پیشنهاد شورای فرهنگ عمومی تصویب می‌گردد.

در همین راستا شورای عالی انقلاب فرهنگی ضمن تنظیم تقویم سالیانه برای سالهای ۸۶ و ۸۷ مناسبت‌های ذیل را به تقویم رسمی کشور اضافه نموده است:

۸۶/۴/۵ مطرح و به تصویب رسید. براساس این اصلاحیه سقف کارگران نمونه برای ورود بدون کنکور به دانشگاه به ۲۵ نفر در سال افزایش می‌یابد.

نحوه انتخاب رؤسای دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی غیرمادر در موارد خاص

در جلسه ۵۹۶ مورخ ۸۵/۱۰/۵ شورای عالی، بنا به پیشنهاد وزیر بهداشت مصوب شد: در موارد خاص و استثنایی که افراد حائز شرایط برای تصدی ریاست دانشکده و دانشگاه‌های علوم پزشکی غیرمادر وجود نداشته باشند، انتخاب آنان از میان سایر اعضای هیأت علمی به تشخیص وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بلامانع است.

الحاق یک تبصره به ماده ۲ متمم آیین‌نامه شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران کشور

«الحاق تبصره جداگانه به ماده ۲ مصوبه ارزشیابی هنرمندان» در جلسه ۵۸۱ مورخ ۸۵/۱/۲۹ مطرح و به تصویب رسید. براساس این مصوبه در موارد مربوط به ارزشیابی هنرمندان هنرهای تجسمی، موسیقی، نمایش، سینما، نویسندگان و شعرا، معاونین زیربط در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به جمع اعضای شورای ارزشیابی افزوده می‌شوند.

الحاق یک تبصره به ماده ۲ آیین‌نامه شورای هنر

«درخواست عضویت رئیس حوزه هنری در شورای هنر در قالب الحاق یک تبصره به ماده ۲ آیین‌نامه شورای هنر (تبصره ۳- معاونین اعضای بند ۱ تا ۵ و رئیس حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی حسب موضوع می‌توانند بدون حق رأی در جلسات شورای هنر شرکت

این مصوبه به درخواست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اختصاص ۲۰ نفر سهمیه برای داوطلبان رشته‌های فنی و حرفه‌ای شهرستان زرنند در سال تحصیلی ۸۶-۸۷ در جلسه ۵۹۷ مورخ ۸۵/۱۰/۱۹ شورای عالی به تصویب رسید.

اختصاص سهمیه برای داوطلبان شهرستان جاسک در رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی

به درخواست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اختصاص ۲۰ نفر سهمیه در رشته پزشکی و ۶ نفر در رشته دندانپزشکی و ۲ نفر در رشته داروسازی به مدت ۲ سال برای شهرستان جاسک و بخش بشاگرد در جلسه ۵۹۷ مورخ ۸۵/۱۰/۱۹ شورای عالی به تصویب رسید.

اختصاص سهمیه برای داوطلبان شهرستانهای قلعه گنج، منوجان و رودبار در جنوب استان کرمان رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و مامایی

«اختصاص سهمیه ویژه در ظرفیت رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و مامایی برای شهرستان‌های قلعه گنج، منوجان و رودبار جنوب استان کرمان در آزمون سراسری سال ۱۳۸۶» به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان در جلسه ۶۰۹ مورخ ۸۶/۶/۱۳ شورای عالی مطرح و اختصاص سهمیه به مدت ۴ سال و به میزان یک نفر در خصوص هر یک از رشته‌های مذکور و برای هر یک از شهرستانهای مزبور به تصویب رسید.

اصلاح و تکمیل مصوبه پذیرش کارگر نمونه سال و کارگران نمونه جهت تحصیل در دانشگاه‌ها و آموزشکده‌های فنی

این مصوبه در جلسه ۶۰۷ مورخ

اصلاح و تکمیل اساسنامه طرح شاهد (مصوب جلسه ۱۵۲ مورخ ۸۵/۸/۲۳ شورای معین به موجب تفویض اختیار جلسه ۵۹۲ مورخ ۸۵/۸/۹ شورای عالی) این مصوبه در جلسه ۱۵۲ مورخ ۸۵/۸/۲۳ شورای معین مطرح و به تصویب رسید.

بر طبق این مصوبه فرزندان جانبازان ۷۰ درصد و بالاتر در حکم فرزندان شاهد تلقی و از مزایای آنان بهره‌مند می‌شوند. همچنین فرزندان آزادگان و جانبازان ۵۰ تا ۶۹ درصد از مزایای قانونی و تسهیلات و خدمات آموزشی بهره‌مند می‌شوند. در اجرای این مصوبه تاکنون ستاد مرکزی شاهد دانشگاه آزاد اسلامی تشکیل شده و آیین‌نامه‌ی مربوط به وزارت علوم تصویب و ابلاغ شده است. آیین‌نامه‌های مربوطه در وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد در حال تدوین می‌باشد. ستاد حوزوی هم در حوزه علمی قم تأسیس گردید. تخصیص بودجه صورت گرفته و در بودجه وزارتخانه‌ها برای سال آینده لحاظ شده است.

تخصیص سهمیه در آزمون سراسری ورودی دانشگاه‌های کشور در سال ۸۵ برای شهرستان‌های زلزله‌زده بم، زرنند، درود و بروجرد

«اختصاص ظرفیت مخصوص به داوطلبان شهرستان‌های بم، زرنند در آزمون ورودی دانشگاه‌ها» به درخواست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در جلسه ۵۸۱ مورخ ۸۵/۱/۲۹ مطرح و به تصویب رسید و مطابق با این مصوبه سهمیه‌ای به میزان ۲۰ نفر برای هر یک از شهرستانهای بم و زرنند و ۵۰ نفر برای مناطق زلزله زده درود و بروجرد در سال ۸۵ اختصاص یافت.

اختصاص ظرفیت خاص در آزمون فنی و حرفه‌ای برای شهرستان زرنند

شورای هماهنگی فعالیت های قرآنی**دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی»**

«عضویت رئیس دانشگاه پیام نور در شورای هماهنگی فعالیت های قرآنی دانشگاه های کشور» در جلسه ۵۸۹ مورخ ۸۵/۶/۱۴ به تصویب رسید.

عضویت نماینده سازمان ملی جوانان**در شورای فرهنگی، اجتماعی زنان**

این درخواست به پیشنهاد سازمان ملی جوانان در جلسه ۶۰۷ مورخ ۸۶/۴/۵ مطرح و به تصویب رسید.

حضور دبیر یا یک عضو هیأت حمایت**از کرسی های نظریه پردازی در ترکیب هیأت امنای جشنواره فارابی**

«حضور دبیر یا یک عضو هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی در ترکیب هیأت امنای جشنواره فارابی» در جلسه ۶۰۱ مورخ ۸۵/۱۲/۱۵ به تصویب رسید.

عضویت نماینده سازمان فرهنگ و**ارتباطات اسلامی در شورای گسترش****زبان و ادبیات فارسی**

«عضویت دائم نماینده سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی» در جلسه ۵۷۹ مورخ ۸۴/۱۲/۱۶ مطرح و به تصویب رسید.

عضویت مسؤل بسیج اساتید هر**دانشگاه در شورای فرهنگی همان****دانشگاه**

این مصوبه به پیشنهاد دفتر مرکزی بسیج اساتید در دستور کار شورای عالی قرار گرفت و در جلسه ۵۷۹ مورخ ۸۴/۱۲/۱۶ مطرح و به تصویب رسید.

عضویت فرمانده نیروی مقاومت**بسیج در شورای فرهنگ عمومی**

این مصوبه به درخواست شورای فرهنگ عمومی در جلسه ۵۷۹ مورخ ۸۴/۱۲/۱۶ مطرح و به تصویب رسید. ■

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، رئیس دانشگاه علامه طباطبایی یا معاونان پژوهشی ایشان به همراه معاون پژوهشی و معاون فرهنگی اجتماعی وزارت علوم به عضویت هیأت مزبور درآیند.

انتخاب عضو هیأت حمایت از**کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره****(ویژه معارف و علوم انسانی)**

«معرفی عضو حقیقی هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره» در جلسه ۶۱۰ مورخ ۸۶/۶/۲۷ مطرح و آقای دکتر حسین کچوئیان به عنوان عضو انتخاب شدند.

اصلاح مصوبه ضوابط ناظر بر فعالیت**نشریات دانشگاهی (مصوب جلسه ۵۴۰****مورخ ۸۳/۳/۲۶)**

این مصوبه در جلسه ۵۸۴ مورخ ۸۵/۳/۹ مطرح و به تصویب رسید. (براساس این مصوبه تعداد نمایندگان مدیران مسؤل نشریات دانشگاهی در کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی از ۲ نفر به ۳ نفر و تعداد اعضای هیأت علمی دانشگاه ها در ترکیب این کمیته نیز از ۲ نفر به ۳ نفر افزایش یافت. به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و تصویب شورای عالی نیز در ترکیب شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی، مدیر کل فرهنگی وزارت یا دستگاه متبوع با معاونت امور مطبوعاتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی جایگزین شد.)

عضویت رؤسای دفاتر نهاد نمایندگی**مقام معظم رهبری در شورای دانشگاه****«عضویت رؤسای دفاتر نهاد نمایندگی**

مقام معظم رهبری در دانشگاه ها در شورای دانشگاه» در جلسه ۵۸۴ مورخ ۸۵/۳/۹ شورای عالی به تصویب رسید.

الحاق یک بند به «ماده واحده تشکیل

نماینده) در جلسه ۵۹۳ مورخ ۸۵/۸/۲۳ شورای عالی به تصویب رسید.

اصلاح بند ۶ ماده ۳ «ضوابط تأسیس و**نظارت بر آموزشگاه های آزاد هنری»**

«اصلاح بندهایی از ضوابط و مقررات تأسیس مراکز، مؤسسات، کانون ها و انجمن های فرهنگی و نظارت بر آنها» در جلسه ۵۸۷ مورخ ۸۵/۴/۲۰ تصویب شد (مبنی بر؛ اصلاح بند ۶ ماده ۳، متأهل یا داشتن حداقل ۲۷ سال سن).

الحاق یک بند به ماده ۳ مصوبه «تشکیل هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره (ویژه معارف و علوم انسانی)»

این موضوع در جلسه ۶۱۰ مورخ

۸۶/۶/۲۷ مطرح و مبنی بر عضویت

نماینده سازمان صدا و سیما در سطح

معاون سازمان یا مدیر شبکه با معرفی

رئیس سازمان صدا و سیما در هیأت

مذکور به تصویب رسید.

انتخاب سه نفر از اعضای هیأت حمایت**از کرسی های نظریه پردازی و مناظره****(ویژه معارف و علوم انسانی)**

در جلسه ۵۸۷ مورخ ۸۵/۴/۲۰

شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب

شد: آقایان حجة الاسلام والمسلمین دکتر

عبدالحسین خسروپناه (نماینده وزارت

ارشاد)، دکتر حسن بلخاری (نماینده

فرهنگستان هنر) و دکتر محمدعلی

کی نژاد به عضویت هیأت مذکور درآیند.

اصلاح و تکمیل ماده ۳ مصوبه**«تشکیل هیأت حمایت از کرسی های****نظریه پردازی و مناظره (ویژه معارف****و علوم انسانی)»**

در جلسه ۵۸۷ مورخ ۸۵/۴/۲۰

شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب

شد: مدیریت حوزه علمیه قم، رئیس

دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، رئیس

گزارش‌های مهم ارائه شده در جلسات شورای عالی انقلاب فرهنگی

۱ - گزارش ارزیابی تحلیلی وضعیت فرهنگی کشور

این گزارش و راهکارهای پیشنهادی مربوطه که توسط هیأت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی تهیه شده بود در جلسات ۵۹۸ (مورخ ۸۵/۱۱/۳)، ۵۹۹ (۸۵/۱۱/۱۷) و ۶۰۰ (۸۵/۱۲/۱) شورای عالی توسط آقای دکتر واعظزاده ارائه گردید و ضمن درخواست اعضای شورا مبنی بر انتشار این گزارش به نحو مقتضی در میان سطوح مختلف مدیران و کارشناسان فرهنگی کشور، مقرر شد راه حل عملی مشخص و شفاف در خصوص ابعاد مختلف وضعیت ترسیم شده در گزارش مزبور توسط هیأت نظارت و ارزیابی علمی و فرهنگی تهیه و به شورای عالی ارائه شود.

۲- گزارش مستند تصویری از آخرین وضعیت شبکه‌های ماهواره‌ای در ایران

موضوع این گزارش در جلسه ۶۰۹ مورخ ۸۶/۶/۱۳ در دستور کار شورای عالی قرار گرفت. این گزارش و سیاست‌های پیشنهادی مربوطه که توسط سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران تهیه شده بود، توسط آقای مهندس ضرغامی ارائه گردید. در انتها ضمن جمع بندی آقای دکتر احمدی‌نژاد از مجموعه مباحث مطرح شده در خصوص مواجهه صحیح با پدیده ماهواره در سه محور: ۱- تقویت سازوکارهای رقابتی با ماهواره ۲- مصون‌سازی فرهنگی از طریق آگاهی بخشی و تقویت هویت ملی ۳- راهکارهای فنی جلوگیری از دریافت امواج ماهواره‌ای، مقرر شد دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی با دعوت از اعضای شورا ظرف مدت دو ماه پیش‌نویس سیاستها و راهکارهای مربوط را به شورای عالی ارائه نماید. هم‌اکنون پیش‌نویس سیاست‌های مواجهه صحیح با پدیده ماهواره توسط سازمان صدا و سیما تهیه شده و در نوبت دستور شورای عالی می‌باشد.

۳- گزارش بررسی وضعیت موجود اجتماعی

در پی طرح موضوع وضعیت موجود اجتماعی در جلسه شورای عالی و تصمیم شورا مبنی بر بررسی موضوع مذکور در جلسه ای با حضور رئیس محترم جمهور، این گزارش در جلسات ۶۰۲ (مورخ ۸۶/۱/۲۸) و ۶۰۳ (مورخ ۸۶/۲/۱۱) با حضور فرماندهی نیروی انتظامی کشور و ارائه گزارشی از مفاسد اجتماعی و فضای مجازی از سوی ایشان، مطرح گردید و اعضای

شورای عالی انقلاب فرهنگی ضمن قدردانی از زحمات و تلاشهای نیروی انتظامی به منظور جلوگیری از تأثیر منفی جنگ روانی ایجاد شده از سوی برخی مراکز داخلی و خارجی، بر لزوم اقناع افکار عمومی در خصوص طرح مبارزه با مفاسد اجتماعی تأکید کردند.

۴- گزارش وضعیت چاپ مقالات کشور در مجلات ISI

موضوع این گزارش در جلسه ۵۹۱ مورخ ۸۵/۷/۱۱ به همراه راهکارهای پیشنهادی توسط آقای دکتر گلشنی ارائه گردید. با تشکیل کارگروهی مقرر شد: نسبت به نهایی‌سازی پیشنهادهای ارائه شده در خصوص چاپ مقالات در مجلات خارجی و سامان‌دهی وضعیت ارزیابی علمی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها به ویژه ملاک‌های ارتقای ایشان اقدام و نتایج به شورای معین ارائه شود.

- تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های کشور

۱- تأیید انتخاب ۳۴ نفر به عنوان رؤسای جدید دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر:

- ایلام، کشاورزی و منابع طبیعی رامین، کاشان، زنجان، شاهد، الزهراء، کردستان، صنعتی اصفهان، سمنان، تفرش، تربیت معلم سبزوار، صنعتی شاهرود، علم و صنعت ایران، هنر اصفهان، شهید چمران اهواز، تربیت معلم تهران، بجنورد، یزد، شهید بهشتی، هنر تهران، ارومیه، چابهار، ولی عصر رفسنجان، خلیج فارس، یاسوج، گیلان، امیرکبیر، جامع علمی- کاربردی، بیرجند، تبریز، اصفهان، علامه طباطبایی، لرستان، تهران

انتخاب این افراد مجموعاً در ۱۱

جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی بررسی و به تصویب رسیده است.

۲- تأیید انتخاب ۲۴ نفر به عنوان رؤسای جدید دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به شرح زیر:

علوم پزشکی لرستان، علوم پزشکی سمنان، علوم پزشکی ارومیه، علوم پزشکی رفسنجان، علوم پزشکی کاشان، علوم پزشکی کرمانشاه، علوم پزشکی گیلان، علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، علوم پزشکی یاسوج، علوم پزشکی بابل، علوم پزشکی زاهدان، علوم پزشکی ایلام، علوم پزشکی مازندران، علوم پزشکی تبریز، علوم پزشکی کردستان، علوم پزشکی اهواز، علوم پزشکی کرمان، علوم پزشکی قم، علوم پزشکی مشهد، علوم پزشکی ایران، علوم پزشکی شیراز، علوم پزشکی اصفهان، علوم پزشکی همدان و علوم پزشکی شهید بهشتی.

بررسی و تأیید انتخاب این افراد به عنوان رئیس دانشگاه مجموعاً در ۸ جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی صورت پذیرفته است.

در طی دوره مذکور شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به انتخاب‌های زیر اقدام کرده است:

۱- نمایندگان شورای عالی انقلاب فرهنگی در هیأت نظارت مرکزی

تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان

۲- ریاست جهاد دانشگاهی

۳- دبیر شورای فرهنگ عمومی و ۳

نفر از اعضای حقیقی این شورا

۴- نماینده شورای عالی انقلاب

فرهنگی و دو نفر صاحب‌نظر در علوم اسلامی و مسائل علمی در شورای فرهنگی اجتماعی زنان

۵- نمایندگان شورای عالی انقلاب

فرهنگی در شورای عالی جوانان ■

مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به ترتیب تاریخ تصویب

ردیف	تاریخ مصوبه	جلسه	موضوع مصوبه
۱	۱۳۸۴/۱۰/۲۰	۷۶۵	تأیید انتخاب رئیس دانشگاه تهران
۲	۱۳۸۴/۱۰/۲۰	۵۷۶	تأیید انتخاب رئیس دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۳	۱۳۸۴/۱۰/۲۰	۵۷۶	شیوه‌نامه رصد فرهنگی
۴	۱۳۸۴/۱۰/۲۰	۵۷۶	تشکیل مرکز مطالعات راهبردی شورای عالی انقلاب فرهنگی
۵	۱۳۸۴/۱۲/۲۰	۵۷۸	ساماندهی فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی و فوق برنامه دانشجویان خارجی
۶	۱۳۸۴/۱۲/۲۰	۵۷۸	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان و همدان
۷	۱۳۸۴/۱۲/۱۶	۵۷۹	ماده واحده اختصاص فصلی از تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در متن کتب درسی مدارس و دانشگاهها
۸	۱۳۸۴/۱۲/۱۶	۵۷۹	عضویت نماینده سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی
۹	۱۳۸۴/۱۲/۱۶	۵۷۹	عضویت مسئول بسیج اساتید هر دانشگاه در شورای فرهنگی همان دانشگاه
۱۰	۱۳۸۴/۱۲/۱۶	۵۷۹	عضویت فرمانده نیروی مقاومت بسیج در شورای فرهنگ عمومی
۱۱	۱۳۸۴/۱۲/۱۶	۵۷۹	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان، علامه طباطبایی و لرستان
۱۲	۱۳۸۵/۱۰/۲۹	۵۸۱	آیین‌نامه شورای فرهنگ عمومی استان
۱۳	۱۳۸۵/۱۰/۲۹	۵۸۱	تخصیص سهمیه در آزمون سراسری ورودی دانشگاه‌های کشور در سال ۸۵ برای شهرستانهای زلزله‌زده بم، زرد، درود و بروجرد
۱۴	۱۳۸۵/۱۰/۲۹	۵۸۱	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی کرمان، قم، مشهد، ایران و شیراز
۱۵	۱۳۸۵/۱۰/۲۹	۵۸۱	الحاق یک تبصره به ماده ۲ متمم آیین‌نامه شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران کشور
۱۶	۱۳۸۵/۲/۱۲	۵۸۲	تشکیل بنیاد علمی و فرهنگی استاد شهید علامه مرتضی مطهری
۱۷	۱۳۸۵/۲/۱۲	۵۸۲	سیاستها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو در جمهوری اسلامی ایران
۱۸	۱۳۸۵/۲/۲۶	۵۸۳	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های امیرکبیر، جامع علمی-کاربردی، بیرجند و تبریز
۱۹	۱۳۸۵/۲/۲۶	۵۸۳	انتخاب نمایندگان شورای عالی انقلاب فرهنگی در شورای عالی جوانان
۲۰	۱۳۸۵/۲/۲۶	۸۵۳	تأسیس دانشگاه معارف اسلامی، وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
۲۱	۱۳۸۵/۲/۲۶	۵۸۳	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی
۲۲	۱۳۸۵/۳/۹	۵۸۴	عضویت رؤسای دفاتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در شورای دانشگاه
۲۳	۱۳۸۵/۳/۹	۵۸۴	اصلاح مصوبه ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی (مصوب جلسه ۵۴۰ مورخ ۸۳/۳/۲۶)
۲۴	۱۳۸۵/۳/۲۳	۵۸۵	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی بابل و زاهدان
۲۵	۱۳۸۵/۳/۲۳	۵۸۵	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های ولی عصر (عج) رفسنجان، خلیج فارس، یاسوج و گیلان
۲۶	۱۳۸۵/۳/۳۱	۵۸۴	اساسنامه بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای
۲۷	۱۳۸۵/۴/۶	۵۸۶	فراگیر کردن دستور خط فارسی مصوب فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی با بهره‌گیری از رایانه
۲۸	۱۳۸۵/۴/۲۰	۵۸۷	انتخاب سه نفر از اعضای هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره (ویژه معارف و علوم انسانی)
۲۹	۱۳۸۵/۴/۲۰	۵۸۷	اصلاح و تکمیل ماده ۳ مصوبه «تشکیل هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره (ویژه معارف و علوم انسانی)»

مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به ترتیب تاریخ تصویب

ردیف	تاریخ مصوبه	جلسه	موضوع مصوبه
۳۰	۱۳۸۵/۴/۲۰	۵۸۷	اصلاح بند «ب» ماده ۸ اساسنامه بنیاد ملی نخبگان کشور
۳۱	۱۳۸۵/۴/۲۰	۵۸۷	انتخاب سه نفر از اعضای حقیقی شورای فرهنگ عمومی
۳۲	۱۳۸۵/۴/۲۰	۵۸۷	انتخاب دبیر شورای فرهنگ عمومی
۳۳	۱۳۸۵/۴/۲۰	۵۸۷	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های شهید بهشتی، هنر تهران، ارومیه و چابهار
۳۴	۱۳۸۵/۴/۲۰	۵۸۷	اصلاح بند ۶ ماده ۳ «ضوابط تأسیس و نظارت بر آموزشگاه‌های آزاد هنری»
۳۵	۱۳۸۵/۵/۳	۵۸۸	تکمیل ماده واحده اختصاص فصلی از تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در متن کتب درسی مدارس و دانشگاهها
۳۶	۱۳۸۵/۶/۲	۵۹۰	انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی گیلان، شهید صدوقی یزد و یاسوج
۳۷	۱۳۸۵/۶/۱۴	۵۸۹	آیین‌نامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی
۳۸	۱۳۸۵/۶/۱۴	۵۸۹	نام‌گذاری ۲۰ فروردین ماه به عنوان «روز ملی فناوری هسته‌ای»
۳۹	۱۳۸۵/۶/۱۴	۵۸۹	الحاق یک بند به «ماده واحده تشکیل شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی»
۴۰	۱۳۸۵/۱۶/۴	۵۸۹	عضویت رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی در کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران
۴۱	۱۳۸۵/۶/۲۸	۵۹۰	تقویم رسمی کشور برای سال ۱۳۸۶ هجری شمسی
۴۲	۱۳۸۵/۶/۲۸	۵۹۰	انتخاب رؤسای دانشگاه‌های تربیت معلم سبزوار، صنعتی شاهرود، علم و صنعت ایران، هنر اصفهان، شهید چمران اهواز، تربیت معلم تهران، بجنورد و یزد
۴۳	۱۳۸۵/۸/۹	۵۹۲	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های صنعتی اصفهان، سمنان و تفرش
۴۴	۱۳۸۵/۸/۹	۵۹۲	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی کاشان و کرمانشاه
۴۵	۱۳۸۵/۸/۲۳	۵۹۳	ماده واحده تأسیس موزه تئاتر ایران
۴۶	۱۳۸۵/۸/۲۳	۵۹۳	اصلاح و تکمیل مواد ۵ و ۸ اساسنامه بنیاد ملی نخبگان
۴۷	۱۳۸۵/۸/۲۳	۵۹۳	الزام شورای فرهنگ عمومی به پیگیری راهکارهای جلوگیری از بروز و ظهور افراد، تشکلهای و انجمنهای انحرافی با پوشش مسائل عرفانی و معنوی
۴۸	۱۳۸۵/۸/۲۳	۱۵۲	اصلاح و تکمیل اساسنامه طرح شاهد (مصوب جلسه ۱۵۲ مورخ ۸۵/۸/۲۳ شورای معین)
۴۹	۱۳۸۵/۸/۲۳	۵۹۳	اساسنامه بنیاد علمی و فرهنگی استاد شهید مرتضی مطهری
۵۰	۱۳۸۵/۸/۲۳	۵۹۳	انتخاب اعضای حقیقی هیأت امنای بنیاد علمی و فرهنگی استاد شهید مرتضی مطهری
۵۱	۱۳۸۵/۸/۲۳	۵۹۳	انتخاب رئیس جهاد دانشگاهی
۵۲	۱۳۸۵/۸/۲۳	۵۹۳	آیین‌نامه جایزه ادبی جلال آل احمد
۵۳	۱۳۸۵/۹/۱۴	۵۹۳	الحاق یک تبصره به ماده ۲ آیین‌نامه شورای هنر
۵۴	۱۳۸۵/۹/۲۱	۵۹۵	سیاست های سوادآموزی
۵۵	۱۳۸۵/۱۰/۵	۵۹۶	نحوه انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی غیرمادر در موارد خاص
۵۶	۱۳۸۵/۱۰/۵	۵۹۶	اساسنامه خانه ملی گفت و گوی آزاد
۵۷	۱۳۸۵/۱۰/۵	۵۹۶	ماده واحده «تأسیس خانه ملی گفت و گوی آزاد»

مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به ترتیب تاریخ تصویب

ردیف	تاریخ مصوبه	جلسه	موضوع مصوبه
۵۸	۱۳۸۵/۱۰/۵	۵۹۶	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های الزهراء و کردستان
۵۹	۱۳۸۵/۱۰/۵	۵۹۶	ماده واحده «تأسیس مؤسسه هنرمندان پیشکسوت»
۶۰	۱۳۸۵/۱۰/۱۹	۵۹۷	اختصاص ظرفیت خاص در آزمون فنی و حرفه‌ای برای شهرستان زرنند
۶۱	۱۳۸۵/۱۰/۱۹	۵۹۷	اختصاص سهمیه برای داوطلبان شهرستان جاسک در رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی
۶۲	۱۳۸۵/۱۱/۳	۵۹۸	انتخاب چهار نفر از اعضای هیئت مؤسس دانشگاه آزاد اسلامی
۶۳	۱۳۸۵/۱۱/۳	۵۹۸	انتخاب عضو هیئت امنای بنیاد علمی و فرهنگی استاد شهید مرتضی مطهری
۶۴	۱۳۸۵/۱۲/۱	۶۰۰	انتخاب نماینده شورای عالی انقلاب فرهنگی و دو نفر صاحب‌نظر در علوم و معارف اسلامی و مسائل علمی و فرهنگی در شورای فرهنگی و اجتماعی زنان
۶۵	۱۳۸۵/۱۲/۱	۶۰۰	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی اردبیل، کردستان، اراک و بندرعباس
۶۶	۱۳۸۵/۱۲/۱۴	۵۹۶	اساسنامه مؤسسه هنرمندان پیشکسوت
۶۷	۱۳۸۵/۱۲/۱۵	۶۰۱	نام‌گذاری روز ۱۷ ربیع‌الاول به عنوان روز اخلاق و مهرورزی
۶۸	۱۳۸۵/۱۲/۱۵	۶۰۱	حضور دبیر یا یک عضو هیئت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی در ترکیب هیأت امنای جشنواره فارابی
۶۹	۱۳۸۵/۱۲/۱۵	۶۰۱	آیین‌نامه تکریم استادان بازنشسته دانشگاهها
۷۰	۱۳۸۵/۱۲/۱۵	۶۰۱	تأیید انتخاب رئیس دانشگاه شاهد
۷۱	۱۳۸۶/۲/۱۱	۶۰۳	بهره‌مندی فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی از خدمات اعضای هیأت علمی دانشگاهها
۷۲	۱۳۸۶/۲/۱۱	۶۰۳	انتخاب نمایندگان شورای عالی انقلاب فرهنگی در هیأت‌های نظارت مرکزی تشکلهای اسلامی دانشگاهیان
۷۳	۱۳۸۶/۲/۱۱	۶۰۳	«سیاست‌های ساماندهی شئون فرهنگی در مناسبت‌های مذهبی»
۷۴	۱۳۸۶/۲/۱۱	۶۰۳	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی سمنان، ارومیه و رفسنجان
۷۵	۱۳۸۶/۳/۸	۶۰۵	تأیید انتخاب رئیس دانشگاه زنجان
۷۶	۱۳۸۶/۳/۸	۶۰۵	راهکارهای ارتقای عملکرد سازمان تبلیغات اسلامی
۷۷	۱۳۸۶/۳/۸	۶۰۵	راهکارهای ارتقای عملکرد دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه علم و فناوری
۷۸	۱۳۸۶/۴/۵	۶۰۷	اصلاح موادی از اساسنامه دانشگاه تربیت مدرس
۷۹	۱۳۸۶/۴/۵	۶۰۷	عضویت نماینده سازمان ملی جوانان در شورای فرهنگی، اجتماعی زنان
۸۰	۱۳۸۶/۴/۵	۶۰۷	اصلاح و تکمیل مصوبه پذیرش کارگر نمونه سال و کارگران نمونه جهت تحصیل در دانشگاهها و آموزشکده‌های فنی
۸۱	۱۳۸۶/۴/۵	۶۰۷	لزوم تدریس به زبان فارسی در کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور
۸۲	۱۳۸۶/۴/۵	۶۰۷	تأیید انتخاب رئیس دانشگاهعلوم پزشکی لرستان
۸۳	۱۳۸۶/۴/۱۹	۶۰۸	ماده واحده «تشکیل مرکز ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی در خارج از کشور»
۸۴	۱۳۸۶/۶/۱۳	۶۰۹	اختصاص سهمیه برای داوطلبان شهرستانهای قلعه‌گنج، منوجان و رودبار جنوب استان کرمان در رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و مامایی
۸۵	۱۳۸۶/۶/۲۷	۶۱۰	اصلاح ماده ۴ مصوبه «ساماندهی فعالیتهای فرهنگی - اجتماعی و فوق برنامه دانشجویان خارجی»
۸۶	۱۳۸۶/۶/۲۷	۶۱۰	انتخاب عضو هیأت مؤسس دانشگاه آزاد اسلامی
۸۷	۱۳۸۶/۶/۲۷	۶۱۰	تأیید انتخاب رؤسای دانشگاههای ایلام، کشاورزی و منابع طبیعی رامین و کاشان
۸۸	۱۳۸۶/۶/۲۷	۶۱۰	الحاق یک بند به ماده ۳ مصوبه «تشکیل هیئت حمایت از کرسیهای نظریه‌پردازی و مناظره (ویژه معارف و علوم انسانی)»

شوراهای تخصصی شورای عالی انقلاب فرهنگی

گزارش عملکرد شوراهای تخصصی

از سال ۱۳۸۱ مقام معظم رهبری (دام عزه) اعضای شورا را به مقوله جدیدی تحت عنوان مهندسی فرهنگی توجه دادند و در بخش های پژوهشی و فرهنگی شورا و کمیسیون های تخصصی مسأله از جنبه های مختلف مورد توجه قرار گرفت. در سال ۱۳۸۶ لزوم بازنگری در مأموریت شورای عالی انقلاب فرهنگی توسط معظم له مطرح گردید. در این سال مقام معظم رهبری در حکم جدیدی سه مأموریت جدید تهیه نقشه جامع علمی کشور، نوسازی نظام آموزشی و مهندسی فرهنگی را برای شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین فرمودند. لذا با توجه به لزوم عملیاتی کردن این مسأله شوراهای تخصصی تهیه نقشه جامع علمی کشور، تحول و نوسازی نظام آموزشی و مهندسی فرهنگی از چهار ماه گذشته با عضویت اعضاء شورای عالی و تعدادی از صاحب نظران طراحی و عملیاتی شدند که جلسات این شوراها به جای شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می گردند.

شرح وظایف این شوراها به تصویب شورای عالی رسیده و تکمیل و اصلاح آن همچنان ادامه دارد. سه شورای تخصصی شامل: شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور به ریاست دکتر واعظ زاده، شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی به ریاست دکتر کی نژاد و شورای تخصصی مهندسی فرهنگی به ریاست حجه الاسلام والمسلمین صادقی رشاد می باشد. آنچه در پی می آید عملکرد چهار ماهه این سه شورای تخصصی می باشد.

شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور

اعضای شورا:

دکتر صادق واعظ زاده عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و رئیس شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور
دکتر منصور کبگانیان عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و معاون پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دکتر محمدرضا مخبر دزفولی عضو و دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر محمدعلی کی نژاد عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
حجت الاسلام محمد محمدیان رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر عبدالله جاسبی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر مهدی گلشنی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر علی عباسپور تهرانی فرد رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر امید وار رضایی رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر محمد مهدی زاهدی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر کامران باقری لنگرانی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
وزیر آموزش و پرورش و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر حمیدرضا طیبی رئیس جهاد دانشگاهی و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر حسین کچوئیان عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر بابک نگاهداری دبیر شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور و معاون ارتباطات شورای عالی انقلاب فرهنگی

اعضا کمیسیون تلفیق:

دکتر علی مبینی دهکردی قائم مقام معاونت امور انسانی و

مدیریت وزارت نفت

دکتر منصور کبگانیان عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و معاون پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دکتر باقر لاریجانی رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران و رئیس شورای سیاست‌گذاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دکتر بابک نگاهداری دبیر شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور و معاون ارتباطات شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر علیرضا دلآوری معاون هماهنگی و دبیر مجامع وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دکتر علیرضا جهانگیریان معاون فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر سید حسن قدسی پور مدیر کل دفتر بررسی و ارزیابی پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دکتر آریا الستی رئیس مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
دکتر مهدی فاتح راد سرپرست دفتر سیاست گذاری و برنامه ریزی کلان معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
مهندس سید مجتبی هاشمی رئیس مرکز صنایع نوین وزارت صنایع و معادن

دکتر قرنفلی رئیس دانشگاه علم و فرهنگ جهاد دانشگاهی
دکتر محمد جواد چیت‌ساز مدیر گروه پژوهشی جامعه شناسی پژوهشگده علوم انسانی و اجتماعی جهاد دانشگاهی
کارشناسان :

دکتر مجدزاده

دکتر اسماعیل زاده

دکتر نادرمنش

آقای سید فرهنگ فصیحی

آقای محسن خضرای راد

آقای حسین عبدی

آقای بهروز طهماسب کاظمی

شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور یکی از شوراهای تخصصی سه گانه شورای عالی است که به منظور تهیه و تدوین نقشه جامع علمی کشور و با عضویت اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و جمعی از صاحب نظران علمی کشور تشکیل گردیده است. این شورا تا مورخ ۸۶/۸/۲۲ به طور هفتگی و منظم جلسات خود را برگزار نموده که در کل ۱۰ جلسه تا تاریخ مذکور تشکیل شده است. در طی این جلسات ضمن تصمیم گیری درباره تهیه نقشه در دو بازه زمانی کوتاه مدت و دراز مدت فعالیت هایی چون اصول تهیه و تدوین نقشه جامع علمی کشور انجام گرفته است.

در خصوص اصول تهیه و تدوین نقشه جامع علمی کشور در چند جلسه اول تبادل نظر صورت گرفت که منجر به تنظیم اصول اساسی و کلیات تهیه نقشه در محورهایی نظیر رهنمودهای مقام معظم رهبری در این خصوص، مراحل تدوین نقشه جامع علمی کشور، ضرورت های نقشه جامع علمی کشور، هدف گذاری و آینده نگری، دستگاه های مسئول در تهیه نقشه، مبانی و مفاهیم نقشه جامع علمی کشور، نوآوری در تهیه نقشه، اجرایی کردن، استفاده از تجارب جهانی و مطالعات و اقدامات قبلی دستگاه ها گردید.

گزارش اقدامات انجام گرفته در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در خصوص تهیه نقشه جامع علمی کشور و تحلیل و بررسی آنها در دو گزارش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بر تشکیل کار گروهی در این وزارتخانه برای این موضوع، استفاده از دیدگاه های صاحب نظران علم و فناوری،

مطالعات تطبیقی و بررسی وضعیت سامانه مدیریت اطلاعات علمی کشور، تدوین مبانی نظری و روش شناسی تدوین نقشه جامع علمی کشور، مطالعات علم سنجی و آینده نگری، مطالعات تحلیل محیطی، نگاهت نهادی، مطالعات و برنامه ریزی منابع انسانی، ساختار اجرایی نقشه جامع علمی کشور و مدل تقسیم کار بین دستگاه های مختلف آمده و همچنین در گزارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی محورهایی چون بررسی ویژگی های جامعه مطلوب در چشم انداز توسعه ایران، چگونه به کارگیری دانش و فناوری برای ارتقاء و توسعه نظام سلامت کشور، مروری بر تجربه کشورهای کانادا، ژاپن، امریکا و تایوان در زمینه نقشه جامع علمی، طراحی روش کار تهیه نقشه، تشکیل کمیته راهبردی نقشه علمی و تدوین راهبردها، برنامه آینده نگاری و اولویت گذاری، بررسی نظام نوآوری سلامت و ارتباط سیستم های پژوهش و نوآوری سلامت با محیط پیرامون آن مورد توجه قرار گرفته است.

در همین راستا به پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ماموریت داده شده تا با همکاری نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها نسبت به تهیه مبانی نظری و چارچوب مفهومی نقشه جامع کشور در اسرع وقت اقدام نماید و گزارش درآمدهی بر پیش فرض ها و اصول حاکم بر تهیه و تدوین نقشه جامع علمی کشور که توسط حوزه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری تهیه شده بود ارائه شد و مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت.

بخش های مربوط به علم و فناوری سند چشم انداز بیست ساله نظام در این شورا مورد بازخوانی و تحلیل قرار

گرفت و اهداف و شاخص های کلان علم و فناوری تهیه شده توسط هیات نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی و وزارت علوم تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور ارائه شد و اعضا ضمن تبادل نظر به نهایی سازی و اولویت گذاری این شاخص ها پرداختند.

الگوی تهیه و تدوین نقشه جامع علمی کشور که در سه محور فرایند توسعه علم و فناوری، فعالیت های پشتیبان و کمیته های تخصصی همراه با اجزای زیر مجموعه هر کدام طراحی شده بود با اصلاحاتی به تصویب شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور رسید تا مبنای عمل طراحی نقشه قرار گیرد.

کمیسیون تلفیق و تدوین نقشه جامع علمی کشور زیر نظر شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور و در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی با حضور نمایندگان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد دانشگاهی، موسسه های آموزش عالی غیر دولتی و اعضای حقیقی صاحب نظر به تصویب رسید.

کمیسیون تلفیق تا مورخ ۸۶/۸/۲۲ چهار جلسه تشکیل داد و اقداماتی چون: تصویب مراحل مختلف تدوین نقشه جامع علمی کشور، طراحی الگوی مبنا برای تهیه نقشه جامع علمی، ارائه گزارش شاخص های بخشی حوزه بهداشت و سلامت، صنایع و معادن و ارتباطات، شروع ارتباط با دستگاه های مختلف دخیل در تهیه نقشه برای تعیین وظایف هر کدام و فعال سازی مراکز پژوهشی و مطالعاتی آنها برای همکاری در تهیه نقشه جامع علمی کشور و ارائه گزارش پایلوت پروژه

آینده نگاری ملی تهیه شده توسط مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و رایحه پیشنهادی اصلاحی و تکمیلی برای تهیه نسخه تکمیلی آینده نگاری انجام شد.

در جمع‌بندی مباحث مطرح شده پیرامون کلیات طراحی نقشه جامع علمی کشور در شورای تخصصی باید گفت که امسال مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در حکم جدید سه مأموریت را برای شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین فرموده اند که یکی از آنها تهیه نقشه جامع علمی و نیز اجرایی کردن آن است.

محورها و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در دیدار نخبگان جوان با ایشان (۸۶/۶/۱۲) عبارتند از: جایگاه علوم گوناگون، رشته‌های تحصیلی و تعداد دانشجویان مورد نیاز و جنسیت آنان وضعیت مناطق مختلف کشور از لحاظ علمی، کاربردی کردن تحقیقات و اختراعات، تبدیل علم به ثروت و تکمیل زنجیره علم و فناوری است.

در بیان ضرورت‌های نقشه جامع علمی کشور نیز باید گفت که برای تهیه نقشه داشتن یک تصویر درست از وضعیت فعلی بسیار مهم است. همچنین باید معلوم شود جامعه آرمانی ما کجاست. آرمان باید سند چشم انداز باشد. وضعیت آینده را با شاخصهای کمی و کیفی تعیین شود، برای تدوین نقشه جامع علمی کشور لازم است بطور روزآمد وضعیت را بدانیم بر این اساس باید نظام اطلاعاتی روزآمد علم و فناوری داشته باشیم و همچنین تدوین نقشه جامع علمی کشور باید گفتمان مطرح فرهیختگان کشور باشد.

این نقشه باید در بر دارنده اولویت‌ها، علوم و رشته‌های تحصیلی که برای توسعه همه جانبه و پایدار کشور لازم است، باشد و برای تهیه نقشه جامع علمی

در درجه اول نیازمندی‌ها را مشخص کنیم و سپس بر اساس نیازها، نسبت به تهیه نقشه جامع اقدام نمائیم و همچنین لازم است نیازهای منطقه هم مشخص شوند و با امعان نظر به این نیازها نسبت به تهیه نقشه اقدام شود.

البته بررسی فعالیت‌های مقدماتی صورت گرفته قبلی توسط دستگاه‌های مختلف در خصوص تهیه نقشه ضرورت دارد و مطالعات و اقدامات بعمل آمده در وزارتین علوم و بهداشت در جهت بررسی و تهیه نقشه جامع علمی کشور بررسی و نتایج آنها در شورای تخصصی نقشه جامع مطرح و باید مورد بحث و تبادل نظر قرار گیرد.

طراحی نقشه جامع علمی کشور در دو بازه زمانی کوتاه مدت (۹-۶ ماهه) و بلند مدت (بطور مستمر) صورت خواهد گرفت

در جلسات شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور عناوینی به تصویب رسید که به شرح ذیل است:

برنامه ریزی و طراحی برای مشارکت نخبگان کشور در طراحی و اجرای نقشه از طریق برگزاری نشست‌های تخصصی با نخبگان، پایگاه اطلاع رسانی و نظایر آن توسط دبیرخانه شورای تخصصی؛ ضرورت بهره برداری و استفاده از فعالیت‌ها و مطالعات اولیه وزارتین علوم و بهداشت در زمینه نقشه جامع

علمی کشور و تکمیل ادامه مراحل کار؛ مأموریت پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی با همکاری نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها برای تهیه مبانی نظری و چارچوب مفهومی در اسرع وقت؛ تشکیل کمیسیون تلفیق و تدوین نقشه جامع علمی کشور در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی و ذیل شورای تخصصی نقشه جامع علمی کشور و تعیین ترکیب اعضای آن؛ تعریف ساختار و ارکان نظام تدوین نقشه جامع علمی کشور؛ طراحی اهداف و شاخص‌های نقشه جامع علمی کشور در سه سطح ملی، بخشی و خرد متناظر با اهداف نقشه، رفع مشکلات جامعه و حرکت در مرزهای دانش؛ طراحی نقشه جامع علمی کشور در چارچوب حوزه علم و فناوری چشم انداز بیست ساله نظام؛ نهایی سازی و اولویت بندی اهداف و شاخص‌های کلان علم و فناوری نقشه جامع اعم از کمی، کیفی، ارزش و توسعه‌ای؛ تصویب الگوی طراحی و تدوین نقشه جامع علمی کشور در سه محور فرایند توسعه علم و فناوری، فعالیت‌های پشتیبان و کمیته‌های تخصصی همراه با اجزای زیر مجموعه هر کدام و مأموریت مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور مبنی بر رایحه نسخه تکمیلی پروژه آینده نگاری ملی حداکثر تا دی ماه سال ۸۶ به کمیسیون تلفیق.

شایان ذکر است طراحی نقشه جامع علمی کشور در دو بازه زمانی کوتاه مدت (۹-۶ ماهه) و بلند مدت (بطور مستمر) صورت خواهد گرفت و برآورد می شود نسخه اول نقشه جامع طی ۶-۹ ماهه ارایه گردد تا مبنای حرکت دستگاه‌های علمی قرار گیرد و در برنامه بلندمدت بطور مستمر اصلاح و تکمیل خواهد شد. ■

شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی و

کمیسیون علمی پژوهشی جنبش نرم‌افزاری و نهضت تولید علم

اعضای شورا:

دکتر رضا داوری اردکانی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر حسین کچوئیان عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر جعفر توفیقی

دکتر علی اصغر فانی

دکتر مسعود پزشکیان

دکتر کمال خرازی

دکتر منصور کبگانیان عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر محمدعلی کی‌نژاد عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر جمشید جعفرپور

دکتر بابک نگاهداری

حجت الاسلام بهرام محمدیان دبیر کمیسیون آموزش و پرورش

دکتر مهر محمدی مسئول اجرای سند ملی آموزش و پرورش

کارشناسان شورا:

آقای غلامرضا بصیرنیا

آقای عطاالله عباسی

آقای حامد اولیایی

دکتر محمدرضا مخبر دزفولی عضو و دبیر شورای عالی

انقلاب فرهنگی

دکتر صادق واعظزاده عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و

معاون علمی و فناوری رئیس جمهور

دکتر محمدرضا عارف عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی و عضو شورای

عالی انقلاب فرهنگی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و عضو شورای عالی انقلاب

فرهنگی

وزیر آموزش و پرورش و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر حمیدرضا طیبی رئیس جهاد دانشگاهی و عضو شورای

عالی انقلاب فرهنگی

دکتر علی شریعتمداری عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محسن قمی عضو

شورای عالی انقلاب فرهنگی

با توجه به اهمیت بحث «جنبش نرم‌افزاری و تولید علم» در توسعه کشور و تاکیدات مقام معظم رهبری پیرامون این موضوع و ماموریتی که در این ارتباط از سوی ایشان به شورای عالی انقلاب فرهنگی محول گردید، کمیسیون علمی پژوهشی جنبش نرم‌افزاری و تولید علم شورای عالی انقلاب فرهنگی در آذرماه ۱۳۸۴ در دبیرخانه شورای عالی با هدف پیگیری دغدغه‌های معظم له در ارتباط با توسعه مرزهای علمی کشور به سمت استفاده هوشمندانه از آخرین یافته‌های علمی و طرح ایده‌های نو در قالب نواندیشی علمی تشکیل گردید تا در موازنه علمی جهان، جایگاه ایران هم به عنوان تولید کننده علم و فناوری مشخص گردد.

کمیسیون علمی پژوهشی جنبش نرم‌افزاری و نهضت تولید علم برای نیل به این هدف و بر اساس تقسیم کاری در شورای عالی انقلاب فرهنگ بر حوزه علوم پایه و به علوم استراتژیک (فناوری های برتر) یعنی نانوتکنولوژی، بیوتکنولوژی، فناوری اطلاعات، هوافضا و زیست محیطی متمرکز گردید و بر اساس اولویت، سیاست‌هایی را در راستای پیگیری این موارد جهت طرح در شورای عالی انقلاب فرهنگی به شورا ارسال نمود. این روند ادامه یافت تا حکم مقام معظم رهبری در تعیین اعضای جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی و دستور ایشان مبنی بر پیگیری بر اولویت کار تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور از آموزش و پرورش تا آموزش عالی ابلاغ گردید و این کمیسیون اخیرا در ادامه وظایف قبلی خود و با اخذ وظایف جدید محوله از سوی معظم له

به عنوان یکی از شوراهای دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تحت عنوان شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین گردید تا با رهنمودهای مقام معظم رهبری و همچنین حضور و مشارکت فعال اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی و بهره‌گیری از دیدگاه صاحب‌نظران و نخبگان با سرعت و به دقت اولویت‌هایی را که مورد مطالبه مقام معظم رهبری می‌باشد، محقق نماید و در راستای توسعه و پیشرفت علمی کشور سیاست‌های مناسب را برای تحول و نوسازی نظام آموزشی و همچنین ارتقای وضعیت علمی کشور برای بررسی و تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی پیشنهاد نماید. آنچه که در پی می‌آید در حقیقت ابتدا گزارش کمیسیون علمی پژوهشی جنبش نرم‌افزاری و نهضت تولید علم شورای عالی انقلاب فرهنگی است و در محتوای گزارش به فعالیت چهار ماهه شورای تخصصی

◆

**کمیسیون علمی پژوهشی
جنبش نرم‌افزاری و نهضت
تولید علم از آذرماه ۱۳۸۴
بر فناوری‌های برتر؛
یعنی نانوتکنولوژی،
بیوتکنولوژی، فناوری
اطلاعات، هوافضا و
زیست‌محیطی متمرکز گردید**

◆

تحول و نوسازی نظام آموزشی نیز پرداخته شده است. این شورا پس از اتمام اسناد فناوری‌های برتر بر روی تحول و نوسازی نظام آموزشی متمرکز می‌شود.

عملکرد:

از مهر ۸۵ تا مهر ۸۶ گزارش‌های زیر در کمیسیون علمی و پژوهشی جنبش نرم‌افزاری و تولید علم و شورای تخصصی نوسازی نظام آموزشی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است که رؤس آنها را اشاره می‌نماییم: گزارش مهندسی فرهنگی علم و نظام جامع علمی کشور، گزارش مهندسی فرهنگ و مهندسی فرهنگی، گزارش وضعیت زیست فناوری و عملکرد دستگاه‌های مختلف کشور در این زمینه، گزارش وضعیت سند ملی آموزش و پرورش، گزارش اقدامات صورت‌گرفته و برنامه‌های آتی وزارت بهداشت در حوزه اجرای سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه و اسناد علمی کشور، گزارش اول وضعیت فناوری اطلاعات و برنامه‌های شورای عالی اطلاع‌رسانی، گزارش برنامه‌های ۱۰ ساله فضایی کشور توسط وزارت دفاع، گزارش رییس سازمان فضایی کشور در ارتباط با برنامه‌های هوافضا، گزارش سند جامع زیست فناوری کشور، گزارش عملکرد شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و چشم‌انداز آینده آن، گزارش اول نماینده معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور از روند اجرای فصل چهارم قانون برنامه چهارم توسعه و گزارش دوم وضعیت فناوری اطلاعات و برنامه‌های شورای عالی اطلاع‌رسانی، گزارش وضعیت فناوری اطلاعات و برنامه‌های آن در حوزه وزارت صنایع،

فرهنگی و سنجش تاثیر عوامل جهانی، تعیین شاخص و معیارهای مشخص قابل اندازه گیری برای سنجش میزان پیشرفت در دستیابی به اهداف، همسو کردن مهندسی فرهنگی با سند چشم انداز، قانون اساسی، رهنمودهای امام راحل و فرمایشات مقام معظم رهبری و تاکید بر ترسیم کلیات نقشه مهندسی فرهنگی در تهیه سند تاکید شد.

از دیگر جلسات در این شورا بررسی وضعیت زیست فناوری و عملکرد دستگاه های مختلف در راستای تدوین سند جامع زیست فناوری (ارایه گزارش در دو مرحله) بود که از جمله چالش ها و تهدیدهای عمده در این بحث می توان به مواردی چون: موقعیت های خوب و مناسب برای ادامه تحصیل و کار در خارج از کشور، عدم امکان خریداری برخی کالاها و دستگاه های ضروری مانند فرمانتور، قوانین حمایتی بسیار ضعیف و کم رنگ از تولیدات داخلی، خطرات محتمل در صورت کشف الگوی ژنتیکی از جمله ایجاد تغییراتی در تنوع زیستی، ورود تولیدات ارزان قیمت و معمولاً کم کیفیت کشورهای دیگر مانند چین تهدیدی برای تولید داخلی و همچنین برخی موارد دیگر اشاره کرد. سند جامع زیست فناوری پس از تدوین در شورای عالی زیست فناوری و بررسی و تصحیح در این شورا در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

برای حل مشکلات کلان آموزش و پرورش و آسیب هایی که در فرآیند تعلیم و تربیت وجود دارد، نیز جلساتی برای ارایه گزارش روند تهیه سند ملی آموزش و پرورش که از زمان دولت

پیشنهادی در راستای تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور، گزارش بررسی وضعیت محیط زیست و تهیه سند جامع هوافضا می باشند.

همچنین در بیان خلاصه ای از جلسات یک سال گذشته (از مهر

گزارش وضعیت فناوری اطلاعات و برنامه های آن در حوزه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، گزارش وضعیت فناوری اطلاعات و برنامه های آن در حوزه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بودند.

برای حل مشکلات کلان آموزش و پرورش و آسیب هایی که در فرآیند تعلیم و تربیت وجود دارد، بررسی سند ملی آموزش و پرورش در دستور کار این شورا قرار گرفت

۸۵ تا مهر ۸۶) می توانیم به جلسه بررسی مهندسی فرهنگی علم و نظام جامع علمی کشور اشاره کنیم. در این جلسه بر لحاظ کردن مواردی چون: ضرورت تهیه نقشه جامع علمی کشور در چارچوب سند چشم انداز ۲۰ ساله، ضرورت نگاه کلان نگر و ایجاد یک جایگاه برتر برای مهندسی فرهنگی در میان تمام سیاست های کشوری، ایجاد ساختارهای مبتنی بر دانش برای تحقق کارکردهای مورد نظر مهندسی فرهنگی علم، مشخص کردن رابطه بین دین و فرهنگ و لحاظ کردن آن در مهندسی فرهنگی علم و تحقق بخشیدن به مدیریت فرهنگی و اجرای آن با نمادها و سمبلها جهت نیل به نظام مهندسی فرهنگی تاکید شد.

در پایان این گزارش بر لحاظ کردن: ضرورت دید جامع به مهندسی فرهنگی و تاکید بر مهندسی همزمان در همه حوزه ها، توجه به پیچیدگی عوامل مهندسی فرهنگی در ترسیم نقشه مهندسی

همچنین شورای تخصصی نوسازی نظام آموزشی در راستای فعالیت های کمیسیون علمی و پژوهشی جنبش نرم افزاری و تولید علم و برای تکمیل اسناد فناوری های برتر و تحول و نوسازی نظام آموزشی گزارش های زیر را تا پایان سال ۱۳۸۶ در دستور کار خود دارد: گزارش وضعیت نظام آموزشی در حوزه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سیاست ها و راهبردهای پیشنهادی در راستای تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور، گزارش دوم جامع از روند اجرای فصل چهارم قانون برنامه چهارم در سه سال گذشته، گزارش سازمان صدا و سیما در مورد برنامه های و فعالیت های این سازمان برای توسعه فرهنگ و گفتمان علمی در کشور، تهیه سند ملی فناوری اطلاعات، گزارش دوم سند ملی آموزش و پرورش در راستای تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور، گزارش وضعیت نظام آموزشی در حوزه وزارت بهداشت و سیاست ها و راهبردهای

تیبین چشم اندازهای توسعه آموزش و پرورش در افق ۲۰ ساله و بالاخره تدوین راهبردهای نیل به چشم انداز طراحی می شود. در پایان این گزارش بر لحاظ کردن موارد چون: لحاظ کردن نگاه سرمایه

قبل و با مصوبه دولت در دستور کار آموزش و پرورش قرار گرفته بود در دستور کار این شورا قرار گرفت. بر مبنای گزارش مطالعات سند در سه حوزه مطالعات آموزش و پرورش از درون یا مولفه های اصلی آموزش و پرورش (مطالعات نظری)، مطالعات آموزش و پرورش از بیرون و مطالعات محیطی و استانی آموزش و پرورش با هدف تبیین انسان مطلوب آموزش و پرورش تا خرداد ۱۳۸۶ پایان می یابد و بعد از آن پیش نویس سند تنظیم و رایه می شود. بر مبنای گزارش مطالعات نظری در ۵ سطح بنیادهای دینی، فلسفی، علمی، فلسفه تعلیم و تربیت و نیز الگوهای نظری برای ساحت های مختلف یا همان سواد های مختلفی سطح الگوی نظری زیر نظام های اصلی یعنی خرده نظام های آموزش و پرورش و سطح تدوین دکترین و استخراج دلالت ها انجام می شود.

در مطالعات محیط های بیرونی برای چگونگی تاثیرگذاری و فرصت ها و تهدیدها، مطالعات در چهار سطح تاثیرات محیط اداری اجرایی دولتی و عمومی، محیط های حقوقی قضایی تامینی، محیط اجتماعی اقتصادی سیاسی فرهنگی و محیط های بین المللی منطقه ای انجام می شود. در مطالعات درونی یا همان مولفه های اصلی مطالعات به تحلیل و ارزیابی وضع موجود آموزش و پرورش و تعیین نقاط ضعف می پردازد. بر اساس این گزارش سند ملی برای تبدیل فرصت ها و تهدیدهای ناشی از محیط های متعامل، تبیین ضعف ها و قوت های نظام فعلی آموزش و پرورش، تبیین چالش های اساسی نظام آموزش و پرورش در دستیابی به وضع مطلوب،

بررسی عملکرد شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و چشم انداز آینده آن یکی دیگر از فعالیت های شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی بود

فصل چهارم قانون برنامه چهارم توسعه نیز دیگر فعالیت های این شورا در یک سال گذشته بوده است.

بررسی عملکرد شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و چشم انداز آینده آن یکی دیگر از فعالیت های این شورا بود که با تاکید بر دغدغه های رهبری در حوزه تولید علم و نهضت نرم افزاری و ضرورت های ایجاد یک مرکز فرابخشی برای پیگیری علم و فناوری در کشور این گزارش بررسی شد.

در پایان بر ضرورت تعبیه یک سیستم نظارتی قوی برای اجرایی کردن مصوبات این شورا، ضرورت حمایت شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری از مدیران ریسک پذیر، ایجاد بانک اطلاعات پژوهش های کشور جهت جلوگیری از موازی کاری و بهره برداری از آن، هماهنگ کردن بخش های اجرایی برای حرکت در مسیر تولید علم و هدف دار کردن پژوهش در راستای نیازهای کشور تاکید شد. ■

ایبی به آموزش و پرورش در تنظیم سند ملی و سرمایه گذاری بلند مدت در این حوزه، استفاده از تجارب همه کشورها در این حوزه برای تهیه سند ملی آموزش و پرورش، لحاظ کردن فرهنگ تیمی در سند ملی آموزش و پرورش برای آموزش دانش آموزان، توجه به زدودن فرهنگ حفظی در سند و توجه به پژوهش، موظف کردن آموزش و پرورش به فعال سازی شورای راهبردی سند ملی، رایه بخشی از بندهای سند به عنوان سیاست های کلی توسعه آموزش و پرورش به مجمع تشخیص مصلحت نظام بعد از تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی و تعیین شاخص ها و اهداف کمی و کیفی در سند در چارچوب سند چشم انداز، در تهیه سند تاکید شد.

ارائه گزارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در حوزه اجرای سند چشم انداز، سیاست های کلی برنامه چهارم توسعه و اسناد علمی کشور،

شورای تخصصی مهندسی فرهنگی

اعضاء شورا:

دکتر منصور کیگانیان عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و
معاون پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
حجت الاسلام و المسلمین محمد محمدی عراقی عضو
شورای عالی انقلاب فرهنگی
مهندس عزت الله ضرغامی رئیس سازمان صدا و سیما و
عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
آقای حسن رحیم پور ازغدی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
حجت الاسلام و المسلمین سید علیرضا صدر حسینی عضو
شورای عالی انقلاب فرهنگی
آقای محمدحسین صفارهرندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

حجت الاسلام و المسلمین علی اکبر صادقی رشاد عضو
شورای عالی انقلاب فرهنگی و رئیس شورا
دکتر محمدرضا مخبر دزفولی عضو و دبیر شورای عالی انقلاب
فرهنگی
سرکار خانم منیره نوبخت رئیس شورای فرهنگی و اجتماعی
زنان و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
حجت الاسلام و المسلمین عباسعلی اختری رئیس کمیسیون
فرهنگی مجلس شورای اسلامی و عضو شورای عالی انقلاب
فرهنگی
دکتر حسین کچوئیان عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

نشده است از آوردن نام آنها خودداری کرده ایم. دبیری شورای تخصصی مهندسی فرهنگی را دکتر علی اصغر فانی بر عهده دارد. محمد محمدیان رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای تخصصی در نخستین گام از ماموریت خود شرح وظایفی را تهیه و جهت تصویب تقدیم شورای عالی انقلاب فرهنگی نمود. بر این اساس ضمن پرهیز

تیرماه ۸۶ تشکیل شد که قریب به اتفاق اعضا را، اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می دادند. به مرور تعداد دیگری از افراد با عنوان اعضای صاحب نظر به این مجموعه افزوده شدند. اعضای شورا دو دسته حقوقی و حقیقی هستند. اعضای حقوقی اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی هستند که عضو این شورا شده اند ولی اعضای حقیقی صاحب نظران حوزه مسائل فرهنگی هستند که چون هنوز لیست آنها کامل

در سال ۱۳۸۴، مقام معظم رهبری بار دیگر پرداختن به امر مهندسی فرهنگی را به عنوان یکی از اولویت های کاری شورای عالی انقلاب فرهنگی مطرح و بر ضرورت تهیه نقشه مهندسی فرهنگی تاکید فرمودند. متعاقب آن تشکیل «شورای تخصصی مهندسی فرهنگی» با ماموریت «تهیه و تدوین نقشه مهندسی فرهنگی کشور و اجرایی کردن آن» در ششصد و چهارمین جلسه شورای عالی تصویب و اولین جلسه این شورا در

از پراکنده کاری حوزه کارشناسی شورای تخصصی مهندسی فرهنگی که امر بررسی، تجزیه و تحلیل مسایل و موضوعات عمده در زمینه مهندسی فرهنگی جامعه را بر عهده دارد، با توجه به لزوم تسریع در تهیه مقدمات ترسیم نقشه مهندسی فرهنگی و نوع مطالبات اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی به تدوین الگویی مناسب در

برطرف کردن این ناهنجاری ها کدامند؟ و چگونه می توان این راهکارها را اعمال نمود و تسری داد؟- است که در مصوبه مورخ ۸۶/۷/۲۴ شورای تخصصی مورد تاکید واقع شده است.

شرح خدمات طراحی این نظامنامه (نقشه راه) مکتوب و اجرای آن به یکی از موسسات تحقیقاتی واگذار گردید و مقرر شد در فرصتی ۴۵ روزه طرح اولیه

هر چه کارشناسانه تر آنهاست. از دیگر اقدامات حوزه کارشناسی شورای تخصصی مهندسی فرهنگی بررسی و ارائه گزارشی از «پژوهش ملی ایران و جهانی شدن» در راستای بند ۲ شرح وظایف شورا بود که توسط پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی وزارت علوم به منظور بررسی و تبیین ابعاد فرهنگی جهانی سازی و تعیین سیاست و روش های مواجهه با آن انجام گرفته است.

شایان ذکر است شورای تخصصی به منظور حصول اطمینان از اعتبار پژوهشی مزبور، ارائه گزارش تفصیلی آن را منوط به بررسی دو نفر کارشناس منتخب شورای تخصصی نمود.

از دیگر فعالیت های انجام شده در حوزه کارشناسی شورای تخصصی مهندسی فرهنگی می توان به مواردی چون: تهیه گزارشی مشروح از حضور و غیاب اعضای شورای تخصصی و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ تهیه خلاصه مقالات مجموعه پنج جلدی همایش ملی مهندسی فرهنگی در سال ۸۵ و خلاصه موضوعی از مجموعه مذکور و تقدیم آن به اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی جهت سهولت مطالعه؛ اقدام برای تشکیل آرشيو و کتابخانه تخصصی مطالعات فرهنگی و همچنین تشکیل بیش از ۲۰ جلسه چهارساعته و بررسی موضوعاتی چون تعاریف واژه ها، چگونگی تهیه نقشه راه، سایت شورای مهندسی فرهنگی، تامل در خصوص نحوه ارتباط با مجامع علمی و دستگاه های اجرایی در مقوله آسیب های فرهنگی و... اشاره کرد. ■

هدف از مطالعه بلندمدت،

تهیه نقشه راه برای مطالعه و ترسیم نقشه

مهندسی فرهنگی است تا پس از طراحی به عنوان راهنمای عملیاتی در ارکان مختلف مورد استفاده قرار گیرد

برگیرنده دونوع مطالعه بلندمدت(جامع) و کوتاه مدت(موردی) است همت گماشت. به عبارت دیگر با توجه به شرح وظایف تهیه شده، شورای تخصصی درصدد برآمد تا نگاه خود را به مهندسی همزمان معطوف دارد.

هدف از مطالعه بلندمدت، تهیه نقشه راه برای مطالعه و ترسیم نقشه مهندسی فرهنگی است تا پس از طراحی و نهایتاً تصویب در شورای تخصصی و شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان راهنمای عملیاتی موضوع مذکور در ارکان مختلف مورد استفاده قرار گیرد.

مطالعه کوتاه مدت اقدامی عاجل در راستای مطالعه بلند مدت به منظور تهیه پاسخ در خور به پرسش های شورای تخصصی مهندسی فرهنگی از جمله پرسش های: چگونه و با چه شیوه ای آسیب ها را باید استخراج کرد؟ نحوه اولویت گذاری آسیب های مورد اشاره چگونه است؟ نحوه راهکاریابی برای

آن تهیه گردد و طرح پژوهشی مطالعات موردی نیز به منظور آسیب شناسی و احصاء آسیب ها با روش های علمی و اولویت گذاری آنها در راستای مهندسی فرهنگی؛ یعنی تحلیل وضع موجود، مصادیق منتخب، ترسیم وضع مطلوب آنها و اتخاذ سیاست و راهبرد مناسب برای تبدیل وضع موجود به وضع مطلوب در مجرای مهندسی فرهنگی و در مسیر مدیریت راهبردی به یکی دیگر از موسسات پژوهشی واگذار گردید و مقرر شد ظرف مدت یک ماه پژوهش مزبور انجام و به دبیرخانه شورای تخصصی تحویل گردد.

از دیگر فعالیت های شورای تخصصی می توان به تشکیل کارگروهی متشکل از تنی چند از اعضای صاحب نظر شورای تخصصی و کارشناسان این حوزه اشاره کرد. هدف از تشکیل این کارگروه بررسی اولیه دستورات مطروحه در شورای تخصصی و بررسی

کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران

این کمیته بنابر مصوبه مورخ ۸۴/۱۲/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر تشکیل کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران تشکیل شد و تاکنون ۳۷ جلسه اصلی داشته است. در این جلسات ابتدا برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت مورد تصویب قرار گرفت. سپس شرح چگونگی کار و وظایف کمیته‌ها تصویب شد.

اعضا کمیته:

دکتر حسن بلخاری دبیر شورای هنر شورای عالی انقلاب فرهنگی	دکتر علی اکبر ولایتی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و رئیس کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران
دکتر ابراهیم کلانتری رئیس دانشگاه معارف اسلامی	دکتر محمد رضا شمس اردکانی دبیر کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران
دکتر فریدون رهنما معاون پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی	دکتر محمد علی کی‌نژاد عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی
دکتر علی اکبر ایرانی رئیس مرکز پژوهشی میراث مکتوب	دکتر حسن خالقی معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دکتر علی رضا علی احمدی رئیس دانشگاه پیام نور	دکتر محمد واسعی معاون پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت ارشاد اسلامی	دکتر محمد علی محقق مشاور وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دکتر طه هاشمی معاون سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	آقای علی اکبر اشعری رئیس مرکز اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
کارشناسان کمیته:	دکتر علی اکبر موسوی موحدی معاون پژوهشی دانشگاه تهران
دکتر فرید قاسملو	دکتر رضا پورحسین مدیر شبکه چهار سیما
دکتر امیر مهدی طالب	مهندس مهدی نوید معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهش وزارت آموزش و پرورش
دکتر رضا حاجی حسینی	دکتر احمد جلالی رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
دکتر محسن ناصری	دکتر جعفر حسین چی معاون آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی
آقای غلامرضا عباسی	دکتر غلامحسین رحیمی رئیس سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی
دکتر هوشنگ خسروبیگی	
دکتر محمد مهدی اصفهانی	
دکتر ابوالقاسم سلطانی	
دکتر شهریار غریب زاده	
دکتر احمد بادکوبه	
مهندس علی زرافشان	
آقای جواد حسن پور	

این کمیته جلسات مکرر و متعددی با دستگاه های ذی ربط از قبیل آموزش و پرورش، دانشگاه آزاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کتابخانه ملی، وزارت ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما برگزار نموده و علاوه بر آن تعداد ۶۵ جلسه فرعی و چندین جلسه هماهنگی بین وزارتخانه ها را جهت پیشبرد سریعتر کارها برگزار نموده است.

همچنین این کمیته دارای ۱۸ جلسه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و ۲۱ جلسه کارگروه می باشد که هر کدام جلسات منظم خود را برگزار نموده اند.

اهدافی در پس تشکیل کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران وجود داشت، از جمله: تحقق مصوبه جلسه ۵۷۹ مورخ ۸۴/۱۲/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی، ایجاد زمینه های لازم برای گسترش و ترویج فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، ایجاد هماهنگی لازم بین دست اندرکاران امور فرهنگی و آموزشی در جهت تحقق اهداف یاد شده، ارائه برنامه های آموزشی و پژوهشی به منظور گسترش فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، تهیه و تنظیم، تصویب و ارائه متون آموزشی برای مقاطع مختلف تحصیلی و تعیین اولویت ها در بحث های پژوهشی مرتبط با فرهنگ و تمدن اسلام و ایران به عنوان این اهداف نام برد.

وظایف کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران نیز تعیین گروه های آموزشی در مقاطع، آموزش ابتدائی، آموزش متوسطه و آموزش عالی، تعیین شاخه های آموزشی برای ماده درسی در مقاطع مختلف آموزشی، تشکیل جلسات کمیته

و تصویب پیشنهادهای ارائه شده توسط گروه های آموزشی است. البته پیشنهادهای ارائه شده توسط شاخه ها در گروه آموزش مربوطه تصویب خواهد شد.

از اهم فعالیت های انجام شده در این کمیته در حوزه معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در رابطه با موضوع فرهنگ و تمدن اسلام و ایران می توان به: درس فرهنگ و تمدن اسلام و ایران از سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ در

مقطع کارشناسی برای دانشجویان جدیدالورود وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه پیام نور به صورت اجباری و برای دانشجویان سایر دانشگاه های وزارت علوم و آزاد

اسلامی به صورت حداکثری ارائه خواهد شد. همچنین این درس از سال تحصیلی ۸۸-۸۷ در تمام دانشگاه های کشور به صورت اجباری ارائه خواهد شد؛ استفاده از امکانات صدا و سیما برای ارائه درس فرهنگ و تمدن اسلام و ایران برای دانشجویان پیام نور از سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶؛ تهیه و ارائه محتوای الکترونیکی درس فرهنگ و تمدن اسلام و ایران توسط دانشگاه معارف اسلامی با همکاری و حمایت مالی کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران شورای عالی انقلاب فرهنگی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی کشور؛ تهیه و تدوین محتوای درس تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران به صورت تخصصی در گروه های آموزشی پنج گانه؛ پذیرش حداقل ۲۰۰ دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد مدرسی معارف اسلامی در گرایش تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی به منظور تربیت اعضای هیئت علمی جدید در رشته تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و

ایران با کمک دانشگاه های مجری این دوره؛ تهیه و تدوین برنامه درسی دوره دکتری فرهنگ و تمدن اسلام و ایران با همکاری حوزه و دانشگاه و پذیرش دانشجو در سال تحصیلی جاری؛ تهیه و تدوین برنامه درسی دوره دکتری تاریخ علم با همکاری حوزه و دانشگاه و پذیرش دانشجو در سال تحصیلی جاری و بازنگری تخصصی دوره کارشناسی ارشد تاریخ علم و راه اندازی آن در دانشگاه تهران اشاره کرد.

پذیرش و آموزش حداقل ۳۰ نفر دانشجوی دکتری مدرسی معارف اسلامی در دانشگاه های مجری این دوره؛ پذیرش و آموزش حداقل ۲۰ نفر دانشجوی دکتری فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در دانشگاه های مجری این دوره؛ پذیرش و آموزش حداقل ۲۰ نفر دانشجوی رشته دکتری تاریخ علم و دکتری فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در دانشگاه های مجری این دوره؛ راه اندازی دوره دکتری تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی؛ راه اندازی دوره دکتری زیبایی شناسی و نقد هنرهای اسلامی؛ راه اندازی دوره دکتری هنر اسلامی؛ فلسفه علم و فناوری در دانشگاه صنعتی شریف؛ راه اندازی دوره دکتری معماری اسلامی در دانشگاه هنر اسلامی تبریز؛ راه اندازی دوره دکتری تخصصی تاریخ و تمدن ملل اسلامی در دانشگاه های تربیت مدرس، تهران، قم و فردوسی مشهد؛ راه اندازی دوره کارشناسی ارشد تاریخ هنر ایران باستان؛ راه اندازی دوره کارشناسی ارشد تاریخ هنر جهان اسلام؛ راه اندازی دوره کارشناسی ارشد تاریخ و تمدن ملل اسلامی در دانشگاه های تهران و فردوسی مشهد؛ راه اندازی

برگزاری سخنرانی‌ها و نشست‌های علمی بخش دیگر از فعالیت‌های این کمیته بوده است و در همین راستا در طول یک سال گذشته سلسله سخنرانی‌های علمی با موضوع تمدن ایرانی-اسلامی با همکاری مؤسسه بین‌المللی فرهنگی اکو در پاییز سال جاری برگزار می‌گردد. موضوعات این برنامه در شش محور به صورت تخصصی با حضور سخنرانان شهیر خارجی و داخلی پیش‌بینی شده است که در مجموع شصت عنوان سخنرانی را شامل می‌گردد.

برگزاری همایش خدمات متقابل اسلام و ایران با مشارکت مؤسسه جهاد دانشگاهی یکی دیگر از برنامه‌های آینده این کمیته است و قرار است همایش مزبور در اردیبهشت سال ۸۷ همزمان با سالروز شهادت استاد مطهری برگزار گردد.

در این کمیته همچنین به منظور شناسایی و معرفی مشاهیر فرهنگی جهان اسلام، همایش «سید جمال‌الدین اسدآبادی» با همکاری برخی از نهادها و دانشگاه‌های داخلی و نیز مؤسسات بین‌المللی همچون مؤسسه بین‌المللی یونسکو برگزار خواهد شد. در این همایش که با فراخوان داخلی و بین‌المللی همراه است به بررسی آراء، اندیشه‌ها و شخصیت این اندیشمند شهیر جهان اسلام پرداخته می‌شود.

از اقدامات پژوهشی صورت گرفته در ارتباط با فرهنگ و تمدن اسلام و ایران می‌توانیم به انتشار ویژه نامه دانشگاه تمدن ساز و سفیر فرهنگی و توزیع آن میان دانشجویان خارج از کشور (انجام شده)، تهیه سه شماره از فصلنامه معاونت فرهنگی و اجتماعی با موضوع تمدن‌سازی (در حال انجام)، تهیه زندگی‌نامه و شخصیت بابک خرم‌دین (در

سازی پژوهش در زمینه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران توسط دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری، طرح حمایت از پایان‌نامه‌ها تهیه و در کارگروه پژوهشی تکمیل و در کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران به تصویب رسید. امید است این شیوه نامه مراحل ابلاغ به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و همچنین سایر مؤسسات آموزش عالی را سریعاً طی کند و ابلاغ شود.

هدف از تشکیل کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، ایجاد زمینه‌های لازم برای گسترش و ترویج فرهنگ و تمدن اسلام و ایران است

از فعالیت‌های انجام پذیرفته در حوزه معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در رابطه با موضوع فرهنگ و تمدن اسلام و ایران هم می‌توان از: تأسیس کمیته‌ای با عنوان کمیته فرهنگ و تمدن در جهان اسلام؛ گروه مطالعات جهان اسلام و آموزش عالی به منظور پیشبرد برنامه‌های خود اقدام به راه‌اندازی کمیته‌هایی تخصصی نموده است که از جمله آن می‌توان به کمیته فرهنگ و تمدن اشاره کرد. کلیه موضوعات مربوط به فرهنگ و تمدن در جهان اسلام در کمیته مزبور مورد بررسی قرار می‌گیرد که از جمله آن می‌توان به انتشار ویژه‌نامه‌هایی همچون «منادیان وحدت و انسجام اسلامی» اشاره کرد.

دوره کارشناسی ارشد تاریخ هنر ایران اسلامی؛ راه‌اندازی دوره کارشناسی ارشد هنر اسلامی در دانشگاه هنر اسلامی تبریز؛ راه‌اندازی رشته کارشناسی ارشد هنر اسلامی (گرایش سفال و سرامیک) در دانشگاه کاشان؛ راه‌اندازی دوره کارشناسی ارشد هنر اسلامی در دانشگاه تربیت مدرس؛ راه‌اندازی دوره کارشناسی هنر اسلامی در مؤسسه آموزش عالی غیردولتی- غیرانتفاعی سوره از سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶؛ تشکیل کمیته‌های تخصصی و راه‌اندازی برخی رشته‌ها با محوریت هنرهای اسلامی- ایرانی و ارائه درس واحدی تاریخ علم به صورت اختیاری در کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور دیگر فعالیت‌های کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در طول سال گذشته بودند.

همچنین اهم فعالیت‌های انجام پذیرفته در حوزه معاونت پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در رابطه با موضوع فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در راستای فعال سازی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور برای انجام پژوهش در زمینه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، خصوصاً در رابطه با علوم، پیشنهاد گردید که یک کارگروه پژوهشی در کمیته مذکور تشکیل شود. به پیشنهاد کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران مقرر شد کارگروه یا عضویت وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه پیام نور تشکیل شود. این کارگروه به طور مرتب روزهای دوشنبه هر هفته تشکیل گردیده و امور پژوهشی مرتبط با کمیته را مرتباً پیگیری می‌نماید انجام شد.

فعالیت‌های این بخش همچنین به منظور تشویق محققین جوان و فعال

از کتاب‌های درسی چاپ شده برای سال تحصیلی ۸۷-۸۶ با درج مطالب فرهنگ و تمدن ایران و اسلام در ۶۰ عنوان بنا بر فهرست پیوسته؛ تهیه و ارسال ۲۰ عنوان کتاب‌های جدیدالتألیف از مجموعه چهره‌های ماندگار و چهره‌های درخشان از مجموعه انتشارات مدرسه، می‌توان اشاره کرد.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در بخش‌های مختلف آن فعالیت‌هایی را در رابطه با موضوع فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در طول یک سال گذشته انجام داده است که به عنوان نمونه می‌توانیم به: حمایت از مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی از طریق اعلام رسمی در دانشگاه‌ها و تمام مراکز آموزش عالی، ادارات دولتی و غیردولتی مربوط به امور فرهنگی؛ پیش‌خرید و خرید کتب چاپ شده؛ ارسال نامه‌هایی به تمامی ناشران، برای مطلع کردن ایشان از این اقدام و تشویق آنها برای چاپ این کتابها؛ برگزاری جشن‌ها و بزرگداشت‌های داخلی برای حمایت و تقدیر از نویسندگان فعال در این حوزه؛ اهدای جایزه‌ای ویژه مربوط به فرهنگ و تمدن اسلام و ایران و الصاق آن به جایزه جهانی کتاب سال؛ برپایی نشست‌های تخصصی و انتشار آنها از طریق کتاب‌های ماه؛ تدوین آیین‌نامه‌های حمایتی از تحقیقات و تألیفات و ارسال آن به ادارات مربوطه؛ حمایت از فعالیت‌های میراث مکتوب و انجمن مفاخر در این حوزه؛ حمایت از پایان‌نامه‌های تألیف شده در این حوزه؛ برپایی جشنواره «فرهنگ و تمدن اسلام و ایران» که می‌تواند شامل هنر، ادبیات، تاریخ، علوم مختلف اسلامی و ایرانی باشد و می‌تواند برای هر بخش متولی خاصی را در نظر گرفت و نیز تشکیل ستاد اجرایی

اولین دوره کارگاه‌های آموزشی ویژه فعالین فرهنگی و هنری دانشگاه‌های کشور، برگزاری کارگاه‌های آموزشی اعضای فعال کانون‌های موسیقی دانشگاه‌های سراسر کشور، ارائه طرح راهبردهای نظام جامع آموزش در جهت تحقق دانشگاه تمدن‌ساز نوین اسلامی-ایرانی، ارائه طرح کارگاه جامع مدیریت کانون‌های فرهنگی و هنری دانشگاه‌های کشور، کارگاه تخصصی آموزش و پژوهش خوشنویسی و تذهیب، تنظیم سند چشم‌انداز انجمن‌های علمی و دانشجویی در پرتو غلبه گفتمان علم‌گرائی، تدوین سند توسعه انجمن‌های علمی دانشجویان شامل ساماندهی، تجهیز و راه‌اندازی سایت و تخصیص اعتبار لازم برای حمایت از برنامه‌های انجمن‌های علمی نیز از اقدامات، فعالیت‌ها و حمایت‌ها در ارتباط با فرهنگ و تمدن اسلام و ایران است.

یکی از برنامه‌ها تعریف ۲ واحد درسی به عنوان فرهنگ و تمدن ایران و اسلام برای کلیه رشته‌های تحصیلی به منظور آشنایی دانشجویان با تاریخ و تمدن ایران و اسلام بود

در رابطه با موضوع فرهنگ و تمدن اسلام و ایران فعالیت‌های بیشماری از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش انجام گرفت که در مورد آموزش و پرورش می‌توانیم به: تهیه و ارسال سه دوره

حال اجرا)، تهیه طرح پژوهشی تاریخ شفاهی و تدوین اسناد اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان خارج از کشور (اجرا شده)، تهیه مقاله علمی در مورد مولانا جلال‌الدین محمد بلخی (در حال اجرا)، تهیه ویژه نامه منادیان وحدت و اتحاد جهان اسلام (در حال اجرا)، تهیه ویژه نامه ایران قدرت منطقه‌ای، مباحث نظری و عملی (در حال اجرا)، تهیه ویژه نامه تمدن ایرانی انجام بررسی و تحلیل و بازشناسی انتقادی، نقش سهم و جایگاه ایران و ایرانیان در فرهنگ بشری از ظهور مآدها تا پیدایش انقلاب اسلامی اشاره کرد.

برگزاری همایش یک روزه مقاومت اسلامی لبنان از ابتدا تا کنون (انجام شده)، ارسال بسته‌های فرهنگی به اعضای جنبش دانشجویی جهان اسلام (اجرا شده)، تولید کلیپ ایران مظهر تمدن معنوی جدید (در حال اجرا)، فیلم مستند ایران تمدن جاوید (اجرا شده)، مشارکت در برگزاری «همایش ایران ۱۴۰۰»، تشکیل دبیرخانه دائمی چاپ آثار فرهنگی و ادبی دانشجویان جهت تقویت فرهنگ بومی و ملی، اعزام برگزیدگان جشنواره‌ها و برنامه‌های فرهنگی و ادبی به خارج از کشور در جهت ترویج فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی، حمایت از طرح‌های کانون‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی در حوزه‌های فرهنگ و تمدن ایران-اسلامی، برگزاری اولین فستیوال گروه نوازی دانشجویان کشور، برگزاری سومین ماه ادبی دانشجویان سراسر کشور، راه‌اندازی سمینار پژوهشی صنایع دستی (کتاب سال صنایع دستی)، برنامه‌ریزی جهت برگزاری سمینار آسیب‌شناسی کانون‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی، برگزاری

بزرگداشت هشتصمدین سال تولد مولانا با حضور نمایندگان تام‌الاختیار ۱۳ نهاد مختلف و با مسئولیت مستقیم معاونت امور فرهنگی، این ستاد با چهار کمیته تخصصی اشاره کرد.

این وزارتخانه همچنین در معاونت هنری خود طرح های: آماده سازی و اجرای نمایش‌نامه‌های مرتبط با شخصیت‌های مطرح در حوزه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران؛ حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویان رشته‌های هنری و نمایش‌نامه‌های تحریر شده در این حوزه؛ تألیف کتب آموزشی برای واحدهای آموزشی و هنرستان‌های هنری را در این خصوص انجام داده است و در معاونت مطبوعاتی نیز فعالیت های مطلوبی انجام گرفته است. از آنجایی که معاونت مطبوعاتی عمدتاً در حوزه سیاست‌گذاری و نظارت بر فعالیت‌های مطبوعاتی فعالیت می‌نماید، لذا دامنه برنامه‌های این معاونت به دو شاخه: حمایت ویژه از نشریاتی که در حوزه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران به انتشار مقالات اهتمام می‌ورزند و اختصاص اولویت ویژه جهت بررسی درخواست مجوز نشر در هیئت نظارت بر مطبوعات برای نشریاتی که مایل به فعالیت در حوزه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران هستند، محدود می‌شود.

در طول یک سال گذشته سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران نیز در رابطه با موضوع فرهنگ و تمدن اسلام و ایران؛ برخی فعالیت‌ها از قبیل: تکمیل بنا و آغاز فعالیت مرکز ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی، انتشار نسخه منحصر به فرد مثنوی به خط مرحوم وصال شیرازی، تهیه مقدمات برای انتشار فصلنامه تاریخ ایران و اسلام، خرید بیش

از ۸۰۰۰ جلد کتاب خطی و نادر، ارائه طرح تدوین اصطلاحنامه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، برگزاری نخستین همایش تاریخ شفاهی ایران، نصب مجسمه فردوسی در ساختمان کتابخانه ملی و خرید بیش از ۲۵۰۰ جلد کتاب خطی و نادر را انجام داده است.

دانشگاه آزاد اسلامی نیز در رابطه با موضوع فرهنگ و تمدن اسلام و ایران فعالیت های اساسی را صورت داده است که تشکیل گروه های پنج نفره در خصوص رشته‌های طب سنتی و داروسازی سنتی و انتخاب مدیر گروه برای آنها، ارسال پرونده رشته‌های طب سنتی و داروسازی سنتی، تکمیل و تنظیم پرونده رشته‌های معماری اسلامی و معماری سنتی، تکمیل و ارسال پرونده رشته تاریخ علم در واحد علوم تحقیقات در مقطع کارشناسی ارشد، تصویب و راه‌اندازی رشته علوم سیاسی- تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه، شرکت در جلسات کارگروه وزارت علوم جهت اجباری کردن ۲ یا ۳ واحد درس فرهنگ و تمدن اسلام و ایران و برنامه‌ریزی اداره کل مطالعات و آموزش نیروی انسانی جهت برگزاری کارگاه های اساتید برای آمادگی در تدریس درس فرهنگ و تمدن اسلام و ایران از مهم ترین آنها هستند.

این دانشگاه آزاد اسلامی به منظور همکاری ثمربخش با کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران تاکنون برخی دیگر از اقدامات را در حوزه ساختارسازی با ایجاد یک شورای راهبردی متشکل از معاونین آموزشی و پژوهشی و تعدادی از مدیران این حوزه‌ها در دانشگاه آزاد اسلامی به منظور برنامه‌ریزی و هدایت اقدامات مربوط به همکاری‌های متقابل با

کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران و تهیه یک بانک اطلاعاتی از طرح‌های تحقیقاتی، رساله‌های دکتری و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی که موضوع آنها با فرهنگ و تمدن ایران و اسلام مرتبط است، انجام داده است.

تعریف ۲ واحد درسی به عنوان فرهنگ و تمدن ایران و اسلام برای کلیه رشته‌های تحصیلی به منظور آشنایی دانشجویان با تاریخ و تمدن ایران و اسلام و نقش ایرانیان در گسترش مبانی علمی و فرهنگی ملهم از دین مبین اسلام و حمایت از پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها و طرح های تحقیقاتی که در زمینه فرهنگ و تمدن ایران و اسلام تهیه شوند دیگر فعالیت های یک ساله گذشته دانشگاه آزاد در این زمینه بوده است.

سازماندهی انتشار مجله‌ای تخصصی با عنوان فرهنگ و تمدن ایران و اسلام در دانشگاه آزاد دیگر اقدام دانشگاه آزاد در معرفی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران بوده است.

از جمله اقدامات اجرایی دانشگاه آزاد اسلامی در یک سال گذشته در این زمینه انتشار کتاب‌های مورد نظر کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، برگزاری کارگاه و سخنرانی پروفیسور احمد جبار از محققین نامی تاریخ ریاضیات دوره اسلامی و استاد دانشگاه‌های فرانسه با عنوان «تاریخ ریاضیات دوره اسلامی» و مشارکت و حمایت مادی و معنوی در برگزاری دو همایش ملی با عناوین «همایش ملی پژوهش در فرهنگ و تمدن اسلام و ایران» و «تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی» با حضور اعضای هیئت علمی و مدیران و کارشناسان دانشگاه بوده است.

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران نیز در شبکه های مختلف پخش

برنامه های خود فعالیت های مهمی را در زمینه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران تولید و پخش کرده است. در این خصوص صداوسیما جمهوری اسلامی به عنوان «پرمخاطب ترین رسانه در سطح کشور» از مسئولیت ویژه ای برخوردار بوده و هست و تلاش همه برنامه سازان و مدیران در راستای احیاء و معرفی این تمدن عظیم و پویا «لاکن زخم خورده از جفای دشمن» می باشد.

در دامنه کوتاه مدت، با شناسایی و بررسی کلیه کتابهای درسی در سطوح مختلف تحصیلی در آموزش و پرورش، تصمیم گرفته شد زندگینامه دانشمندان ایران و اسلام و موضوع های مختلف فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در قالب مقاله هایی تهیه و این مقالات در کتابهای درسی گنجانده شوند. طی سال ۱۳۸۵ روی هم رفته ۲۰۰ عنوان مقاله با این رویکرد تهیه و در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار داده شده اند. این مقالات در فاز نخست در ۱۰۰ کتاب درسی وارد شده و علاوه بر آن از طریق شبکه رایانه ای رشد در اختیار دانش آموزان سراسر کشور قرار داده شدند.

در گام بعدی، این مقالات در اختیار دانشگاه پیام نور نیز قرار داده شدند تا از این طریق نیز در کتابهای درسی وارد شوند.

در دامنه میان مدت، کمیته اهداف چندی را برای خود تبیین نموده است. حمایت از انتشار آثاری در زمینه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران و تاریخ علوم دوره اسلامی، حمایت از پایان نامه های پژوهشی در این موضوعات و برپایی دوره های آموزشی در زمینه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران از جمله

این فعالیت ها بوده است و بر این اساس کمیته موفق شده است دوره های آموزشی تاریخ علوم دوره اسلامی را در وزارت آموزش و پرورش و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران برپا نماید.

آغاز سلسله گفت و گوهایی با عنوان «گفت و گوهای ایرانی-اسلامی» با شرکت پاره ای از مهمترین مورخان علوم دوره اسلامی دیگر رویکرد کمیته بوده و بر این اساس کمیته موفق شده است از دانشمندان میرز این زمینه، آقایان رشدی راشد، احمد جبار، فرانسیس ریشار، احمد العطاس و مانند آن برای ایراد سخنرانی در ایران دعوت به عمل آورد. تا پایان سال ۱۳۸۶ امید است این سلسله گفتگوها با حضور استاد فواد سزگین ادامه پیدا نماید.

عمومی سازی بستر فرهنگ و تمدن اسلام و ایران دیگر رویکرد میان مدت کمیته فرهنگ و تمدن بوده است. بر این اساس به طور منظم پرتو در روزهای سه شنبه هر هفته در اختیار کمیته فرهنگ و تمدن بوده است تا از طریق رسانه ملی بحث های مربوط به فرهنگ و تمدن بیت اقبال مختلف جامعه عمومی و همگانی شود.

توجه به عینیت ها در سطح جامعه از دیگر رویکردهای کمیته فرهنگ و تمدن است. بر این اساس کمیته با همکاری شهرداری تهران کوشش نموده است نام ۵۰ خیابان در پایتخت جمهوری اسلامی ایران به نام دانشمندان و بزرگان عرصه فرهنگ و تمدن آذین شود. انتخاب نامها از سوی کمیته انجام شده و کار نهایی برای نامگذاری ها به زودی آغاز خواهد شد.

یکی دیگر از جنبه های عینی سازی آشنا نمودن مردم با دستاورد دانشی گذشتگان خود است. در این زمینه کمیته موفق شده است تا ۲ نمونه از مهمترین و پیچیده ترین ساعت های خورشیدی را

در شهر تهران در انظار عمومی قرار دهد تا بینندگان با یکی از مهمترین دستاوردهای علمی گذشتگان خود با خبر شوند. این ساعت ها در ساختمان کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران و اردوگاه شهید باهنر (منظریه) وزارت آموزش و پرورش ساخته شده اند.

در سطح بلندمدت کمیته کوشیده است عمیق ترین فعالیت ها را که البته واجد دوره های زمانی بلندمدت نیز هستند را مجری سازد. بر این اساس کمیته با همکاری وزارت آموزش و پرورش موفق به راه اندازی رشته های طب و نیز داروسازی سنتی در دانشگاه های علوم پزشکی کشور شده است.

در سطح عام تر و در جهت مراجعه و استفاده تمام آحاد جامعه کمیته رویکرد جدی خود را برای تأسیس موزه تاریخ علوم اسلامی آغاز نموده است. با همکاری سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران قراردادهای لازم برای ساخت وسایل این موزه آغاز شده و اقدامات اولیه برای تهیه مکان موزه نیز انجام شده است.

در جهت تقویت بنیه علمی استادان رشته های مرتبط با مفهوم فرهنگ و تمدن اسلام و ایران و با همکاری دانشگاه معارف اسلامی (قم) دوره های تقویت بنیه علمی استادان مختلف در زمینه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران راه اندازی شده است. تا پایان پاییز سال ۱۳۸۶ شمسی ۳ دوره تقویت بنیه علمی در تهران برپا شده و چنین برنامه ریزی شده است که تا پایان سال ۱۳۸۶ شمسی این دوره ها بر ۱۴ دوره بالغ شود که طی آن حدود ۴۰۰ نفر از استادان فرهنگ و تمدن به تقویت بنیه علمی خود خواهند پرداخت. ■

کارگروه هماهنگی و مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی

اعضای کارگروه:

مجلس شورای اسلامی و عضو شورای عالی انقلاب

فرهنگی

دکتر حمیدرضا طیبی رئیس جهاد دانشگاهی و عضو شورای

عالی انقلاب فرهنگی

آقای محمد حسین صفار هرنندی وزیر فرهنگ و ارشاد

اسلامی و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر حسن غفوری فرد رئیس هیات نظارت و بازرسی

شورای عالی انقلاب فرهنگی

سرکار خانم منیره نوبخت رئیس شورای فرهنگی و اجتماعی

زنان و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

کارشناسان کارگروه:

دکتر احمد فضایی

حجت الاسلام والمسلمین علیرضا پیروزمند

حجت الاسلام والمسلمین حسن علی اکبری

دکتر برزو فرهی بوزنجانی

آقای غلامرضا عباسی

دکتر علی اکبر ولایتی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و

رئیس کارگروه

دکتر محمد رضا مخبر دزفولی عضو و دبیر شورای عالی

انقلاب فرهنگی

دکتر مهدی ناظمی اردکانی دبیر کارگروه

حجت الاسلام والمسلمین علیرضا صدرحسینی عضو شورای

عالی انقلاب فرهنگی

حجت الاسلام والمسلمین سید مهدی خاموشی رئیس سازمان

تبلیغات اسلامی و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

حجت الاسلام والمسلمین محسن قمی عضو شورای عالی

انقلاب فرهنگی

حجت الاسلام والمسلمین محمدیان رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم

رهبری در دانشگاهها و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر مهدی مصطفوی

دکتر امیدوار رضایی رئیس کمیسیون بهداشت و درمان

مقدمه:

پیرو رهنمودهای مقام معظم رهبری و تأکید معظم له بر هماهنگی و مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی کشور و تصویب آن از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی، کارگروهی تحت عنوان «هماهنگی و مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی کشور» در دبیرخانه این شورا تشکیل و با برگزاری جلسات و نشست‌های متعدد به بحث و بررسی پیرامون وظایف دستگاه‌های فرهنگی کشور پرداخته است. در این جلسات ابتدا وظایف کارگروه تنظیم گردید. فلسفه وجودی این کارگروه، نظم‌دهی و انسجام‌بخشی به مجموعه فعالیت‌های فرهنگی است که توسط دستگاه‌های مختلف فرهنگی اعم از دولتی، نیمه‌دولتی و نهادهای مختلف انجام می‌پذیرد جلسات با دعوت از کارشناسان و صاحب‌نظران برگزار گردید و طی این جلسات اعضاء با تکیه بر مفاد حکم مقام معظم رهبری به بررسی وظایف پیشنهادی برای کارگروه می‌پردازند.

۱- تمرکز بر روی کارهای فرهنگی که متولی ندارند و مدیریت شورای عالی انقلاب فرهنگی درخصوص دستگاه‌های فرهنگی کشور	۵- بررسی نتایج تحقیقات انجام شده در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در زمینه نهادهای فرهنگی و توزیع نهادهای رسمی فرهنگی کشور	۵- پیوست حکم مقام معظم رهبری (۱) مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی (۲) اجرایی شدن مصوبات (۳) پیگیری و نظارت بر اجرای تصمیمات یا مصوبات (۱۱) بررسی ساز و کار لازم برای هماهنگی دستگاه‌ها و رسیدن به هدفی به نام چشم‌انداز (۱۲) پرهیز از بحث‌های مفهومی و تئوری و پیگیری مواردی که عملیاتی‌تر هستند و حذف چند بند از وظایف پیشنهادی کارگروه (۱۳) آسیب‌شناسی وضع موجود و اصلاح تداخل و موازی کاریها در دستگاه‌های فرهنگی کشور
۲- بررسی وضعیت مطلوب دستگاه‌های فرهنگی کشور و محدوده فعالیت‌های فرهنگی در نظام جمهوری اسلامی	۶- بحث و بررسی در مورد عملیات رسمی نمودن مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی و ترسیم نقشه مهندسی فرهنگی کشور	۱۴- بررسی و اصلاح بندهای شرح وظایف کارگروه مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی کشور
۳- بحث و بررسی در مورد ادغام بعضی دستگاه‌ها با یکدیگر به منظور جلوگیری از موازی کاری و ضرورت ارزیابی عملکرد و آسیب‌شناسی آنها.	۷- احصاء دستگاه‌های مهم فرهنگی در حوزه سیاستگذاری و حوزه اجرا عملیات جهت حذف همپوشانی‌ها	۱۰- تصمیم‌گیری در مورد شرح وظایف پیشنهادی کارگروه براساس بند
۴- بررسی آماری دستگاه‌های فرهنگی کشور (اعم از دولتی و غیردولتی) و تعیین فهرستی از دستگاه‌هایی که به امور فرهنگی می‌پردازند.	۸- بررسی وضعیت موجود ساختارهای نظام فرهنگی کشور و شرح وظایف ساختارها و نحوه سیاستگذاری حوزه فرهنگ کشور	۹- چگونگی هماهنگی و مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی کشور

فرهنگی دشمنان با استفاده هدفمند از روش ها و ابزارهای نو

۵) ساماندهی و مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی و آموزشی و پژوهشی کشور

وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی بدین شرح تصویب شد:

۱. آسیب‌شناسی نظام موجود و

پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات

۲. بازنگری و اصلاح نظام پیگیری و

نظارت بر اجرای مصوبات و تهیه ساز

و کار مناسب برای پیگیری و نظارت

کارآمد

۳. تعیین نقش و وظیفه هر یک از

دستگاه‌های نظارتی کشور در نظارت بر

اجرای مصوبات و چگونگی تعامل آنها با

یکدیگر و با شورای عالی انقلاب فرهنگی

در اجرای این وظیفه

۴. تهیه و تدوین نقشه مهندسی

فرهنگی کشور و زمینه‌سازی برای

اجرای آن

۵. تهیه و تدوین نقشه جامع علمی

کشور و زمینه‌سازی برای اجرای آن

۶. تهیه و تدوین طرح تحول و

نوسازی نظام آموزشی کشور اعم از

آموزش و پرورش، آموزش عالی و

سایر دستگاه‌های ذی ربط

۷. مواجهه فعال و مبتکرانه با تهاجم

فرهنگی دشمنان با استفاده هدفمند از

روشها و ابزارهای نو

۸. ساماندهی و مدیریت کلان

دستگاه‌های فرهنگی و آموزشی و

پژوهشی کشور

در جلسات آینده کارگروه ادامه

شرح وظایف، مأموریت ها و رسالت

پیشنهادی شورای عالی مورد بررسی

قرار می‌گیرد. ■

فرهنگی بر مبنای اساسنامه آنها

۱۱ - تصویب بندهای ۵، ۶، ۷، ۸ و

۱۲ به عنوان وظائف کارگروه و عدم

تصویب بندهای ۱ تا ۴ از شرح وظایف

پیشنهادی کارگروه

۱۲ - پیگیری و دریافت شاخص‌های

فرهنگی از هیئت نظارت و ارزیابی علمی

و فرهنگی

۱۳ - بررسی رسالت، ارکان و شرح

وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی

۱۴ - تدوین و تنظیم شرح وظائف

شورای عالی انقلاب فرهنگی در ذیل

چهار مأموریت اصلی توسط مرکز

مطالعات راهبردی

۱۵ - انتخاب اعضای جدید کارگروه

به شرح ذیل:

آقایان دکتر ولایتی، دکتر مخبر، دکتر

امیدوار رضایی، دکتر طیبی، مصطفوی

و صفار هرنندی و دکتر غفوری فرد،

حجج‌الاسلام محمدیان، خاموشی‌قمی و

سرکار خانم نوبخت، دبیر کارگروه نیز

آقای دکتر ناظمی

۱۶ - رسالت شورای عالی عبارت

است از سیاست‌گذاری و مدیریت کلان

و راهبردی فرهنگ و علم کشور

۱۷ - پیشنهاد مأموریت‌های اصلی

شورای عالی انقلاب فرهنگی به شرح

ذیل:

۱) تهیه و تدوین نقشه مهندسی

فرهنگی کشور و زمینه‌سازی برای

اجرای آن

۲) تهیه و تدوین نقشه جامع علمی

کشور و زمینه‌سازی برای اجرای آن

۳) تهیه و تدوین و تحول و نوسازی

نظام آموزشی کشور اعم از آموزش و

پرورش، آموزش عالی و سایر ارگانهای

ذیربط

۴) مواجهه فعال و مبتکرانه با تهاجم

۱۵ - بررسی رسالت، وظائف و

ارکان پیشنهادی شورای عالی انقلاب

فرهنگی

تصمیمات و مصوبات جلسات کارگروه

هماهنگی و مدیریت کلان دستگاه‌های

فرهنگی

۱ - بررسی و مطالعه وظایف

پیشنهادی کارگروه

۲ - تهیه و تنظیم آمار و اطلاعات

دستگاه‌های فرهنگی توسط دبیرخانه

کارگروه

۳ - تهیه و تکثیر فرمایشات مقام

معظم رهبری با دبیر محترم شورای

عالی انقلاب فرهنگی جهت بهره‌برداری

اعضاء محترم کارگروه مدیریت کلان

دستگاه‌های فرهنگی کشور

۴ - تکمیل و ارائه وظائف کارگروه

جهت هماهنگی و مدیریت کلان

دستگاه‌های فرهنگی طبق بند ۵ متن

پیوست حکم مقام معظم رهبری

۵ - بررسی گزارش سازمان مدیریت

درخصوص ساماندهی شوراهای عالی

۶ - ارائه پیشنهاد مراحل و ساختار

لازم برای تبیین ساز و کارهای لازم

به منظور هماهنگی و مدیریت کلان

دستگاه‌های فرهنگی، اجرایی شدن

مجموعه مصوبات و پیگیری و نظارت

مستمر بر اجرای تصمیمات شورا

توسط دستگاه‌های مربوطه

۷ - ارائه گزارش از پروژه‌های انجام

شده مرتبط با موضوع

۸ - ارائه پیش‌نویس لازم در مورد

هر کدام از دستگاه‌ها (ادغام، انحلال،

تأسیس)

۹ - شناسایی و احصاء دستگاه‌های

فرهنگی، نیمه فرهنگی و با تأثیر فرهنگی

۱۰ - تفکیک وظائف دستگاه‌های

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

می تواند تمام یا برخی از وظایف و اختیارات خود را به دبیر یا هر فرد دیگر تفویض نماید. دبیر شورای عالی بالاترین مقام اداری و اجرایی دبیرخانه است که از بین اعضا به پیشنهاد شورای عالی انقلاب فرهنگی پس از تنفیذ مقام معظم رهبری و با حکم رئیس جمهور به عنوان رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی انتخاب می شود.

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی دارای پنج کمیسیون مشورتی، پژوهش های قرآنی، حوزوی، تعلیم و تربیت، اجتماعی، کودک و نوجوان و یک مرکز مطالعات راهبردی است. همچنین دو هیات ارزیابی فرهنگی و علمی و بازرسی و نظارت نیز در دبیرخانه شورا فعالیت می کنند. معاونت ارتباطات، معاونت اجرایی، اداره کل هماهنگی و امور رفاهی از دیگر بخش های دبیرخانه می باشند. ما در ابتدای گزارش فعالیت های دبیرخانه شورای عالی نخست به گزارش فعالیت های دبیر شورا در طول یک سال گذشته می پردازیم و سپس به شرح تک تک این بخش ها و فعالیت های آنها اشاره می نماییم. ■

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی با هدف فراهم آوردن زمینه های لازم در جهت کارشناسی هر چه بهتر مصوبات شورای عالی و پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت های آن و همچنین بهره برداری از اطلاعات و تحقیقات انجام شده به منظور تصمیم سازی مناسب زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی فعالیت می کند.

ارکان دبیرخانه را هیات امنا و دبیر شورای عالی به عنوان رئیس دبیرخانه را شامل می گردد. البته شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان هیئت امنای دبیرخانه محسوب می شود و انجام وظایفی را که طبق قوانین و مقررات مربوط برای هیئت امنای دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی مقرر شده است بر عهده دارد.

همچنین، بررسی و تصویب بودجه پیشنهادی دبیرخانه جهت ارائه به مراجع ذی صلاح و رسیدگی به بودجه سال قبل، تصویب تشکیلات تفصیلی، تصویب آیین نامه های مالی و معاملاتی و تصویب آیین نامه های اجرایی از دیگر وظایف هیات امنای دبیرخانه به حساب می آید. هیئت امنا همچنین

فعالیت‌های ارتباطی دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

و به تفصیل در مورد چگونگی همکاری کمیسیون حوزوی با شورای مدیریت حوزه علمیه به همفکری و مشاوره با ایشان پرداختند.

حضور در اولین جلسه رسمی کمیسیون حوزوی یکی دیگر از برنامه‌های دبیر شورا در شهر مقدس قم بود و نخستین جلسه کمیسیون حوزوی بعد از حدود ۹ ماه تلاش، در این جلسه در تاریخ ۸۵/۸/۲۵ در دفتر کمیسیون که در شهر قم به این منظور ایجاد و تجهیز شده بود، شکل گرفت.

دکتر مخبر همچنین از پژوهشگاه حوزه و دانشگاه در این شهر بازدید کرد. وی در ادامه بازدید از مراکز پژوهشی و پژوهشگاه‌های حوزوی، در نشست محققان برگزیده پژوهشگاه حوزه و دانشگاه شرکت کرد و ضمن بازدید از بخش‌های مختلف این پژوهشگاه از نزدیک با تحقیقات و پژوهش‌های انجام شده و سایر فعالیت‌های این پژوهشگاه آشنا شد. دبیر شورای عالی در ادامه با سخنرانی در مراسم جشنی که به مناسبت تقدیر از پژوهشگران حوزه و دانشگاه برگزار شده بود، شرکت کرد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در ادامه بازدید از مراکز پژوهشی - آموزشی شهر قم و با توجه به اهمیت حضور دانشجویان خارجی در حال تحصیل در کشور؛ از مرکز جهانی علوم اسلامی بازدید کرد. در این بازدید ضمن حضور در مباحث مختلف این مرکز آموزشی - پژوهشی

فعالیت‌های دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی را برای ارتباط و تعامل موثر و فعال با مجامع، نهادهای فرهنگی و رسانه‌های مختلف می‌توان در سه بخش بازدیدها، سخنرانی‌ها و ارتباط با رسانه‌ها دسته‌بندی کرد. ما در این بخش به فعالیت دبیر شورا در این سه بخش در طول یک سال گذشته می‌پردازیم.

بازدیدها:

دکتر محمدرضا مخبر، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در بخش بازدید از مراکز و نهادهای فرهنگی، سفری به قم داشت و از برخی مراکز فرهنگی آن شهر بازدید نمود. دبیر شورای عالی با تاسیس کمیسیون حوزوی دبیرخانه شورای عالی در تاریخ ۸۴/۱۲/۲۵؛ در نشست مقدماتی این کمیسیون در دانشگاه باقرالعلوم قم شرکت کرد تا مقدمات راه‌اندازی و شکل‌گیری این کمیسیون فراهم شود.

دیدار با آیت الله مؤمن، دبیر شورای عالی حوزه علمیه قم؛ یکی دیگر از برنامه‌های دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در آن شهر بود. عملیاتی شدن کار کمیسیون حوزوی و اتصال این کمیسیون به شورای عالی مدیریت حوزه علمیه نیاز به کار توجیهی در خور شأن و متناسب داشت، در این راستا دکتر مخبر دبیر شورای عالی در تاریخ ۸۵/۷/۱۶ در جلسه‌ای با هیأت همراه در دفتر کار حضرت آیت الله مؤمن حضور پیدا کرده

و پژوهشگران دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی بررسی شد.

بازدید از مرکز مطالعات ادیان و مذاهب یکی دیگر از برنامه های دکتر مخبر در شهر قم بود. مرکز مطالعات ادیان و مذاهب که در حقیقت از آن به عنوان پژوهشگاه ادیان و مذاهب نیز می توان نام برد، یکی دیگر از مراکز بود که نظر به اهمیت ویژه ای که می تواند داشته باشد، مورد بازدید دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گرفت.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی همچنین سوم مرداد ۸۶ در جلسه ۱۴ کمیسیون حوزوی در قم شرکت کرد. در این نشست مسائل دستور کار این کمیسیون مورد بررسی قرار گرفت.

دکتر محمد رضا مخبر دزفولی در ادامه سفرهای کاری به شهر مقدس قم، در ۲۳ آبان ماه ۸۶ در نشست شورای مدیریت حوزه علمیه خاوران که با حضور حضرت آیت الله شرعی تشکیل شده بود، شرکت کرد و از نزدیک ضمن آگاهی از آخرین فعالیت های این حوزه در جریان مشکلات و مسائل حوزه علمیه خاوران به ویژه در ارتباط با مدارک تحصیلی خاوران حوزه و بررسی نحوه و میزان جذب فارغ التحصیلان در ادارات و به خصوص آموزش و پرورش قرار گرفت. در این دیدار دبیر شورای عالی طی سخنانی ضمن بیان اهمیت موضوع تحصیل خاوران در حوزه های علمیه و نیاز کشور به فارغ التحصیلان زن حوزوی، خواستار همکاری بیشتر و حضور فعالانه تر حوزه های علمیه خاوران و مراکز پژوهشی مرتبط با این حوزه در حل مسائل و معضلات زنان در کشور شد.

وی همچنین به همراه معاونان دبیرخانه شورای عالی برای دیدار با حضرت آیت الله

در نشست مدیران این مرکز شرکت و در جمع آنها به سخنرانی پرداخت.

شرکت در جلسه هفتم کمیسیون حوزوی هم از جمله برنامه های دبیر شورای عالی در تاریخ ۸۵/۱۲/۱۰ بود. دکتر مخبر در جلسه هفتم کمیسیون حوزوی شرکت و پاره ای از مسائل و مشکلات موجود را از نزدیک بررسی و راه حل هایی را برای رفع بخشی از مشکلات به معاونین و مدیران دبیرخانه و هیأت همراه ارائه نمود.

بازدید از دانشگاه باقرالعلوم را هم باید در راستای این برنامه ها قرار داد. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در ادامه ارتباط و تعامل با مراکز حوزوی، در مرداد ماه ۸۶ از دانشگاه باقرالعلوم دیدن نمود. در این دیدار؛ دبیر شورای عالی ضمن بازدید از بخش های مختلف دانشگاه، از نزدیک در جریان فعالیت های علمی پژوهشی این دانشگاه قرار گرفت. سپس با حضور در نشست مدیران این دانشگاه مسائل و مشکلات حوزه آموزش و پژوهش را بررسی و نکات لازم را در این زمینه یادآور شد.

مخبر در ادامه این سفر با حضور در مرکز پاسخ گویی به پرسش های دینی وابسته به دفاتر تبلیغات حوزه علمیه قم و پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی که از دیگر مراکز وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم می باشد، از فعالیت های انجام شده در این مراکز بازدید نمود. سپس در نشست مدیران این مراکز شرکت کرده و ضمن استماع گزارش فعالیت های انجام شده در جریان مسائل و مشکلات این مراکز قرار گرفت. در این بازدید همچنین راه های

همکاری متقابل اساتید و پژوهشگران علوم و فرهنگ اسلامی با کارشناسان

و شرکت در شورای مدیران این مرکز از نزدیک در جریان فعالیت ها، کارکردها و مسائل و مشکلات این مرکز قرار گرفت.

در این نشست ریاست مرکز جهانی با توجه به اهمیت موضوع آموزش دانشجویان خارجی، خواستار توجه بیشتر شورای عالی انقلاب فرهنگی به مسائل و مشکلات این مرکز شد. دکتر مخبر نیز در این نشست ضمن تأکید بر اهمیتی که مرکز جهانی علوم اسلامی در صدور فرهنگ اسلامی شیعی و تفکرات ناب انقلابی امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری می تواند داشته باشد؛ خواستار همکاری بیشتر اساتید و پژوهشگران این مرکز با شورای عالی انقلاب فرهنگی شد. پژوهشگاه تعلیم و تربیت یکی دیگر از مراکز پژوهشی - آموزشی شهر قم بود که مورد بازدید دبیر شورای عالی قرار گرفت. دکتر مخبر ضمن بازدید از بخش های مختلف این پژوهشگاه و اقدامات و محصولات آن؛ در جشن انتخاب پژوهشگران برتر این پژوهشگاه شرکت و سخنرانی کرد. در این نشست دبیر شورای عالی ضمن بیان اولویت های کاری شورای عالی انقلاب فرهنگی و منویات مقام معظم رهبری در این زمینه؛ خواستار همکاری هرچه بیشتر پژوهشگران این پژوهشگاه با دبیرخانه شورای عالی شد. در پایان جوایز پژوهشگران برتر توسط دبیر شورای عالی به آنان اهدا شد.

بازدید از مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) دیگر اقدام دکتر مخبر در اسفند ماه سال ۸۵ بود که وی طی بازدیدی از این مرکز؛ از نزدیک با مجموعه فعالیت هایی که تا کنون در این مرکز انجام شده است، آشنا شد.

در این دیدار دکتر مخبر پس از آشنایی و بازدید از قسمت های مختلف این مرکز

جوادی آملی و همچنین پژوهشکده معارج، راهی دفتر کار معظم له در قم شد. دکتر مخبر در این دیدار خواستار رهنمودهای ایشان در مورد اولویت‌های کاری شورای عالی به ویژه مهندسی فرهنگی شد. حضرت آیت الله جوادی آملی نیز در مورد مهندسی فرهنگی و نقش شورای عالی در عرصه فرهنگ کشور بیانات مبسوطی را ارائه نمودند.

سایر بازدیدهای دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر محمد رضا مخبر همچنین از پارک فناوری پردیس بازدید نمود. در این دیدار دبیر شورای عالی ضمن بازدید از بخش‌های مختلف این پارک در جریان آخرین فعالیت‌ها و مسائل و مشکلات این مجموعه قرار گرفت. دکتر مخبر در این دیدار ضمن تأکید بر نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی در تحقق سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور، بر تبدیل ایران به قدرت اول علمی و فناوری در منطقه تأکید کرد. محمد رضا مخبر در ادامه بازدیدهای علمی پژوهشی، از پژوهشکده ابن سینای جهاد دانشگاهی واقع در دانشگاه شهید بهشتی دیدن کرد. در این بازدید مسئولین این پژوهشکده به تفصیل به توضیح موفقیت‌ها و دستاوردهای علمی خویش در زمینه‌های پزشکی پرداختند و با ارائه گزارش مبسوطی از آخرین وضعیت علمی و مشکلات کاری خود؛ خواستار توجه جدی شورای عالی انقلاب فرهنگی و سایر مسئولین شدند.

دبیر شورای عالی همچنین به دعوت مسئولین جهاد دانشگاهی و جهت آگاهی از آخرین وضعیت علمی پژوهشی پژوهشگاه رویان جهاد دانشگاهی طی بازدیدی از این پژوهشگاه در جریان

موفقیت‌ها و دستاوردهای علمی جدید این پژوهشگاه قرار گرفت. در این بازدید مسئولین جهاد دانشگاهی ضمن ارائه گزارش عملکرد؛ به جایگاه این پژوهشگاه در عرصه بین‌المللی و تلاشی که کشورهای توسعه یافته جهت جذب دانشمندان این مرکز دارند اشاره کردند. بازدید از پژوهشکده علوم اجتماعی جهاد دانشگاهی از دیگر برنامه‌های سال گذشته دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی بود. دکتر مخبر به دعوت ریاست جهاد دانشگاهی در بازدید جداگانه‌ای از آخرین وضعیت علمی پژوهشگاه پژوهشکده علوم اجتماعی جهاد دانشگاهی آگاهی یافت. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی ضمن بازدید از بخش‌های مختلف و شرکت در جلسه شورای مدیران این پژوهشکده در جریان مسائل و مشکلات مدیران قرار گرفت.

دکتر مخبر با توجه به اهمیت و نقش رسانه‌های جمعی در توسعه مسائل فرهنگی و رفع معضلات عرصه فرهنگ؛ تعامل جدی با رسانه‌ها را در دستور کار خویش قرار داد.

خبرگزاری فارس یکی از مراکز مهم خبری کشور است که در سال‌های اخیر جایگاه قابل‌قبولی را در عرصه خبررسانی کشور کسب کرده است. دبیر شورای عالی در بازدید از این خبرگزاری ضمن آگاهی از نحوه کار خبررسانی و تولید خبر در این خبرگزاری در سخنانی به نقش و جایگاه رسانه‌های دیجیتال و اینترنتی در دنیای امروز پرداخت و خواستار توسعه علمی و فنی این رسانه‌ها در کشور شد. دبیر شورای عالی در این بازدید ضمن قدردانی از زحمات مسئولین خبرگزاری فارس مسائل و مشکلات کاری این خبرگزاری را نیز

مستقیماً با مدیران و مسئولین آن مورد بررسی قرار دادند.

خبرگزاری قرآنی جهاد دانشگاهی، یکی دیگر از مراکز بود که در راستای اهمیت و توجه به فرآیند اطلاع‌رسانی فرهنگی مورد بازدید دبیر شورای عالی قرار گرفت. دبیر شورا در این دیدار از کار خبررسانی قرآنی و بخش‌های مختلف این خبرگزاری و برنامه‌های توسعه‌ای این خبرگزاری برای گسترش اطلاع‌رسانی و نشر فعالیت‌های قرآنی در کشور بازدید کرد.

دبیر شورا در ایام ملکوتی و معنوی رمضان، ماه بهار قرآن همچنین از نمایشگاه قرآن و مجموعه فعالیت‌های قرآنی کشور که در مصلی تهران برپا بود بازدید کرد. دکتر مخبر ضمن بازدید از بخش‌های مختلف نمایشگاه، با کارشناسان و هنرمندان و قاریان و شاعران قرآنی گفتگو کرد.

مؤسسه سرم‌سازی رازی یکی دیگر از مراکز بود که مورد بازدید دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گرفت. دکتر مخبر دبیر شورای عالی در این بازدید از نزدیک در جریان مسایل و مشکلات این مؤسسه و طرح‌های توسعه‌ای آنها قرار گرفت.

در این دیدار دبیر شورای عالی ضمن بازدید از بخش‌های مختلف این مؤسسه با شرکت در نشست مدیران این مؤسسه؛ مسایل و مشکلات آنها را بررسی و طی سخنانی با توجه به سوابق و قدمت علمی این مؤسسه و نقش منحصر به فردی که این مؤسسه در ایران و حتی کشورهای همجوار منطقه دارد؛ بر اهمیت گسترش و توسعه فعالیت‌های این مؤسسه تأکید کرد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در ادامه بازدیدهای علمی خویش و با

در جمع دبیران شوراهای فرهنگ عمومی سراسر کشور، سخنرانی در جشن تقدیر از دست اندر کاران عمره دانشجویی و سخنرانی و پرسش و پاسخ در جمع دانشجویان دانشگاه امام صادق(ع) پاره‌ای از مهمترین این سخنرانی‌ها بود.

فعالیت‌های رسانه‌ای:

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در راستای اطلاع‌رسانی مناسب از عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی و دبیرخانه این شورا و تعامل با اصحاب رسانه برنامه‌های متعددی داشته است. برگزاری سه کنفرانس خبری برای اطلاع‌رسانی از مصوبات و عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی و پاسخ به سؤالات خبرنگاران پیرامون مسائل حوزه علم و فرهنگ کشور، برگزاری مصاحبه خبری پس از تمامی جلسات شورای عالی انقلاب فرهنگی و اطلاع‌رسانی در این زمینه، شرکت در ۲۰ برنامه رادیو و تلویزیونی در حوزه مهندسی فرهنگی با شبکه‌های مختلف صدا و سیما، انجام بالغ بر ۴۰ مصاحبه اختصاصی با هدف اطلاع‌رسانی راجع به عملکرد شورای عالی با واحد مرکزی خبر و نشریه برنامه سازمان مدیریت، نشریه مهندسی فرهنگی، روزنامه همشهری، روزنامه قدس، روزنامه خراسان، روزنامه جام جم، روزنامه جمهوری اسلامی، خبرگزاری فارس، همشهری جوان، خبرگزاری قرآنی و خبرگزاری مهر از جمله این فعالیت‌های رسانه‌ای بوده است.

همچنین دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با برقراری ارتباط مستمر با رسانه‌ها و به ویژه صدا و سیما زمینه‌های لازم را جهت ارتباط رسانه‌ای با برخی از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و مدیران ارشد دبیرخانه شورای عالی فراهم آورده است. ■

نشست شورای فرهنگی استان فارس که با حضور استاندار و اکثر اعضای شورای فرهنگ عمومی استان برگزار شد شرکت کرد.

در این دیدار همچنین دبیر شورای عالی از مجموعه کارهای فرهنگی عمرانی امام جمعه و نماینده ولی فقیه در این استان بازدید و به ویژه طرح «فلاحت در فراغت» را که الگوی مناسبی جهت به کارگیری نیروی عظیم کارمندان و مستخدمین دولت در ایام فراغت خویش در جهت سازندگی و آبادانی کشور است مورد بررسی قرار داد.

سخنرانی‌ها:

دکتر مخبر، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در دوره مسئولیت خویش به عنوان دبیر در مجامع و نشست‌های متعدد علمی فرهنگی حضور یافته و در مناسبت‌های مختلف با بیان مواضع و اطلاع‌رسانی فعالیت‌ها و نقش و جایگاه شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان اتاق فرماندهی فرهنگ کشور پرداخته است. در این راستا دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی تا کنون حدود ۲۰ سخنرانی در مباحث مختلف ایراد نمود. سخنرانی در جمع معاونت‌های پژوهشی بسیج اساتید سراسر کشور، سخنرانی در جمع مدیران واحدهای جهاد دانشگاهی، سخنرانی در مراسم رونمایی هزارمین کتاب سمت، سخنرانی در جمع دام پزشکان برگزیده کشور، سخنرانی در جمع رؤسای سازمان‌های آموزش و پرورش کشور، سخنرانی در نشست مشترک رؤسای دانشگاه‌ها و وزارت علوم تحقیقات و فناوری، بهداشت درمان و آموزش پزشکی و نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، سخنرانی

نظر ریاست محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی جناب آقای دکتر احمدی نژاد، از پژوهشگاه مهندسی شیمی و پتروشیمی بازدید کرد.

در این دیدار ابتدا دکتر مخبر از قسمت‌های مختلف و آزمایشگاه‌های تولیدی و مهندسی این پژوهشگاه بازدید و در نشست مسئولین پژوهشگاه شرکت کرد.

دکتر مخبر ضمن بازدید مجدد از مجموعه‌های نیمه تمام و در دست ساخت این پژوهشگاه به عزم شورای عالی انقلاب فرهنگی و ریاست محترم جمهور بر حل مسایل و مشکلات مجموعه‌های علمی صنعتی تأکید نمود.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی همچنین بازدیدهایی را در سطح کشوری انجام داد که از جمله آنها می‌توان به بازدید وی از دانشگاه شیراز اشاره کرد. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با هدف بررسی مسایل و مشکلات مراکز آموزش عالی کشور؛ برنامه حضور در دانشگاه‌ها و شرکت در نشست شورای مدیران دانشگاه‌ها را در دستور کار خویش قرار داده است.

دکتر مخبر و معاونین و مدیران دبیرخانه شورای عالی با شرکت در نشست شورای مدیریت دانشگاه شیراز به طور مستقیم در جریان مشکلات و نحوه اداره این دانشگاه و همچنین برنامه‌های جاری و آینده هریک از معاونت‌های این دانشگاه قرار گرفتند.

وی تأسیس مرکز مطالعات راهبردی در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی را گامی عملی در جهت توسعه همکاری با دانشگاه‌ها و اعضای هیأت علمی مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور ارزیابی کرد.

دکتر مخبر همچنین در این شهر در

معاونت ارتباطات

مهندسی فرهنگی بود.

- برگزاری "نخستین همایش ملی مهندسی فرهنگی" از مهم ترین فعالیت های دبیرخانه در سال گذشته بود. موضوع برگزاری همایش ملی مهندسی فرهنگی از خردادماه ۱۳۸۵ مطرح شد و بلافاصله پس از طرح موضوع، ستاد همایش ملی مهندسی فرهنگی تشکیل و کمیته های علمی، اجرایی، اطلاع رسانی و تبلیغات، انتشارات، پشتیبانی، دانشجویی و دبیرخانه همایش ملی مهندسی فرهنگی شروع به کار نمودند. بیش از ۲۵۰ مقاله تا ۲۵ آذر ماه به دبیرخانه این همایش رسید. بعد از مهلت مقرر نیز بیش از ۵۰ مقاله به دبیرخانه رسیده است. تعدادی مقاله نیز در حین برگزاری همایش و بعد از آن تحویل دبیرخانه همایش گردیده است. از این تعداد بیش از صد مقاله از طریق پایگاه و مابقی از طرق دیگر به دبیرخانه همایش ارسال گردیده است.

- مشارکت در نمایشگاه های فرهنگی و برگزاری نمایشگاه های اختصاصی دو محور دیگر فعالیت دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی بود که شرکت در بیستمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران یکی از آنها بود. در این

در کنار کمیسیون ها و دیگر بخش های دبیرخانه معاونت ارتباطات دبیرخانه شورای عالی با داشتن سه اداره کل روابط عمومی و اطلاع رسانی، دفتر ارتباط با مجامع تخصصی، دفتر امور بین الملل و پنج اداره امور رسانه ها، انتشارات و تبلیغات، اطلاع رسانی، ارتباط با مجامع حوزوی و دانشگاهی و پشتیبانی تخصصی؛ اقدامات بسیاری در بخش فرهنگی - پژوهشی و ارتباطات انجام داده است. اهم اقدامات معاونت ارتباطات به شرح زیر می باشد.

- برگزاری همایش مهندسی فرهنگی در سالن اجتماعات انسستیتو پاستور در تاریخ سوم مرداد ۱۳۸۵ یکی از این همایش های داخلی دبیرخانه شورا بود که هدف از برگزاری آن جلب همکاری اساتید همکار با دبیرخانه در موضوع مهندسی فرهنگی بود. در این همایش سه مقاله با عنوان: " معرفی نقشه مهندسی فرهنگی کشور تهیه شده در کمیسیون فرهنگی دبیرخانه"، " معرفی نرم افزاری جامع پایگاه اطلاع داده های فرهنگی" و "ارایه مدلی از معماری فرهنگ" ارایه شد. این همایش مقدمه ای برای اقدام بعدی دبیرخانه برای برگزاری یک همایش در سطح ملی با موضوع

راستا دبیرخانه شورای عالی برای دومین بار به منظور اطلاع رسانی از فعالیت های شورا اقدام به شرکت در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران نمود و اعضای شورای عالی، رؤسای کمیسیون های و مسئولین دبیرخانه با برنامه ای از پیش تعیین شده در غرفه شورای عالی حضور به هم رسانده و نشست هایی را با بازدید کنندگان غرفه برگزار نمودند. در این غرفه محصولات فرهنگی و پژوهش های دبیرخانه در معرض نمایش گذاشته شد و برای اولین بار مجموعه انتشارات دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی عرضه گردید که با استقبال مناسب بازدید کنندگان مواجه گردید.

- برگزاری نمایشگاه عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی و دبیرخانه و مراکز و شوراهای وابسته در دبیرخانه نیز دیگر اقدام دبیرخانه بود. در این نمایشگاه، کلیه اقلام فرهنگی و پژوهشی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، شوراهای اقماری و مجموعه عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی در طی سه سال اخیر به معرض نمایش گذاشته شد. این نمایشگاه مقارن سالگرد شورای عالی انقلاب فرهنگی برگزار شد.

۵- برگزاری نمایشگاه آثار پژوهشی مجامع تخصصی مرتبط با شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز یکی دیگر از کارهای دبیرخانه شورا بود که در این نمایشگاه نیز کلیه مراکز و شوراهای مرتبط با شورای عالی انقلاب فرهنگی و دبیرخانه؛ آثار علمی و پژوهشی خود را به معرض نمایش گذاشتند.

- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در طول این یک سال پژوهش هایی را نیز به پایان رسانده است و اصل گزارش آنها تحویل مرکز اسناد

دبیرخانه شده است. گزارش توصیفی و تحلیلی از بیستمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، تدوین روال نامه ها و نظام نامه های خدمات فرهنگی کشور، گزارش بررسی وضعیت کتاب، نشریات و نرم افزار، بررسی وضعیت موجود سیستم خط مشی گذاری شورای عالی انقلاب فرهنگی و وضعیت مطلوب و بیش از ۲۰ مورد دیگر، از جمله موارد پژوهشی انجام شده در طول یک سال اخیر در دبیرخانه شورا بوده است.

- از اقدامات پژوهشی در حال انجام دبیرخانه شورا می توان به ۲۸ مورد از آنها اشاره کرد که انجام اقدامات پژوهشی در زمینه گزارش توصیفی و

معاونت ارتباطات با ارائه و اجرای طرح پژوهشی تهیه و تدوین سیاست ها و راهبردهای فعالیت های فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران و شناسایی مراکز عالی سیاست گذار فرهنگی در سطح بین المللی و برنامه ریزی برای تعامل و ارتباط مؤثر با آنها گام های مقدماتی را در زمینه امور بین الملل نیز برداشته است

تحلیلی از بیستمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، سیاست های سوادآموزی برای تحقق با سواد در کشور، بررسی کمی و کیفی فعالیت های مراکز قبل از دبستان و تدوین سیاست برای ارتقاء سطح فعالیت ها، بررسی تأثیر فناوری

های ارتباطی جدید (ماهواره و اینترنت) بر رفتار اجتماعی دانش آموزان، ارزیابی راهبردی نظام مدیریت منابع انسانی آموزش و پرورش (۷۰ درصد پیشرفت)، بررسی جایگاه وزارت آموزش و پرورش در ترویج و توسعه فرهنگ پژوهش در بین معلمان و دانش آموزان و تقویت جنبش نرم افزاری (۹۵ درصد پیشرفت)، شیوه های ارتقاء تشکل های دانش آموزان و فرهنگیان (۵۵٪ پیشرفت) و آسیب شناسی دوران بلوغ و ارتباطات دختران و پسران دانش آموز و راهکار آگاهی بخش و صحیح ارتباطات (۹۵٪ پیشرفت) از جمله این پژوهش های در حال انجام هستند.

- در حوزه ارتباطات با رسانه ها دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی فعالیت های خوبی را به این شرح انجام داده است: صدور ۱۷ بیانیه و پیام های تسلیت به مناسبت های مختلف، تولید ۶۰ خبر از فعالیت های شورای عالی انقلاب فرهنگی و دبیرخانه، برگزاری سه کنفرانس خبری برای اطلاع رسانی از مصوبات و عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی، برگزاری ۴۰ مصاحبه اختصاصی دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با رسانه های مختلف، برگزاری ۳۰ مصاحبه اختصاصی مدیران دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی با رسانه های مختلف، پوشش خبری بازدید ها و سخنرانی های دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از مراکز مختلف، تنظیم بازدید دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از خبرگزاری های ایکن و فارس، تهیه ۵ برنامه مستند تصویری (جمعاً ۱۸۰ دقیقه) از عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی، تهیه بالغ بر ۲۰ برنامه تصویری در حوزه مهندسی فرهنگی با

همکاری شبکه چهارم سیما، تهیه بالغ بر ۵ برنامه در حوزه مهندسی فرهنگی با همکاری رادیو، تهیه گزارش نظرسنجی و ارزیابی بیستمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران بر اساس اظهار نظر بازدید کنندگان، ناشران و مدیران نمایشگاه، تهیه گزارش آگیری سد سیوند و اثرات آن در رسانه ها، تهیه گزارش در مورد دانشگاه آزاد در رسانه ها، تهیه و انتشار ۹ شماره بولتن شورای عالی انقلاب فرهنگی در آیین رسانه ها، رصد اخبار شورای عالی انقلاب فرهنگی و مهمترین اخبار فرهنگی آموزشی، اجتماعی، فناوری اطلاعات، زنان از بین ۴۰ عنوان روزنامه به صورت روزانه، رصد اخبار شورای عالی انقلاب فرهنگی از بین خبرگزاری ها و پایگاه های مختلف خبری، رصد اخبار شورای عالی انقلاب فرهنگی از میان هفته نامه های گوناگون، تهیه نمایه سالانه اخبار شورای عالی انقلاب فرهنگی در رسانه ها.

- همچنین در راستای بستر سازی لازم برای طرح و ارائه دیدگاه نخبگان جامعه در حوزه مهندسی فرهنگی کشور و اطلاع رسانی تخصصی از فعالیت های دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ماهنامه مهندسی فرهنگی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در شمارگان شش هزار و در ۱۲ شماره تهیه و منتشر شده است.

مفهوم شناسی مهندسی فرهنگی، مدیریت فرهنگی و مهندسی فرهنگی کشور، رصد فرهنگی و مهندسی فرهنگی، چالش های فرهنگی و مهندسی فرهنگی کشور، گزارش جامع همایش ملی مهندسی فرهنگی، سند چشم انداز و مهندسی فرهنگی کشور، مهندسی فرهنگی جهانی شدن و مهندسی فرهنگی نظام

اقتصادی-۱ از جمله موضوعات مطرح شده در نشریه مهندسی فرهنگی بود.

این نشریه برای اعضای هیات علمی دانشگاه ها در حوزه های علوم انسانی، مدیران علمی و فرهنگی تا سطح مدیرکل در استان ها، نمایندگان مجلس، صاحب نظران و نخبگان حوزه علم و فرهنگ ارسال می شود. نشریه در ابتدا برای ۳۰۰۰ نفر ارسال می شد، ولی با درخواست های مکرر مراکز علمی و پژوهشی و نخبگان برای اشتراک، اکنون تعداد مشترکان نشریه به ۶۰۰۰ نفر رسیده است.

مهندسی فرهنگی نظام اقتصادی- ۲؛ مهندسی فرهنگی نظام آموزشی؛ الزامات مهندسی فرهنگی کشور؛ مهندسی فرهنگی و ساختارها (سازمان های اجرائی)؛ مهندسی فرهنگی حوزه سیاست و مطالعات تطبیقی در مهندسی فرهنگی از جمله موضوعات آتی نشریه مهندسی فرهنگی خواهند بود.

- دبیرخانه شورا با تنظیم طرح پژوهشی تهیه و تدوین سیاست ها و راهبردهای فعالیت های فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران (در حال انجام می باشد) و شناسایی مراکز عالی سیاست گذار فرهنگی در سطح بین المللی و کشورهای مختلف و برنامه ریزی برای تعامل و ارتباط مؤثر با آن گام های مقدماتی را در زمینه امور بین الملل نیز برداشته است.

- ساماندهی کتابخانه و مرکز اسناد دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی از طریق به روز رسانی منابع در بخش های تخصصی مرتبط با حوزه فرهنگ، اتصال کتابخانه به شبکه کتابخانه های الکترونیکی کشور اعم از کتابخانه های علوم منطقه ای و تکنولوژی شیراز، اتصال

کتابخانه با شبکه اطلاع رسانی نمایه به صورت تحت web به منظور رصد اخبار و مقالات حوزه فرهنگ، تشکیل کتابخانه تخصصی مرکز مطالعات راهبردی شورای عالی انقلاب فرهنگی، ساماندهی بخش اسناد و پژوهش های دبیرخانه و مستند سازی طرح های پژوهشی و ساماندهی مجدد مرکز اسناد و فهرست نویسی کلیه اسناد به منظور ایجاد زیر ساخت اولیه مرکز اسناد الکترونیکی دبیرخانه اقدامات دبیرخانه در حوزه اطلاع رسانی می باشد.

- تهیه نرم افزار سیستم یکپارچه مدیریت پایگاه داده شورا در قالب MS SQL ۲۰۰۰ در پایگاه داده IranCulture_DB ورود اطلاعاتی چون جلسات شورا، احکام، تصمیمات، تذکرات، صورتجلسات و دستور جلسات، مصوبات، ریاست دانشگاه ها و هیئت امنای دانشگاه ها نیز یکی دیگر از فعالیت های یکساله دبیرخانه بود.

- اقدامات دبیرخانه در زمینه ارتباطات با مجامع تخصصی حوزه های فرهنگی و پژوهشی نیز شامل: شناسایی ۳۵ مرکز فرهنگی- پژوهشی فعال موجود در کشور و معرفی آنها به کمیسیون های پژوهشی دبیرخانه و دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی، شناسایی ۲۲ مرکز فرهنگی- پژوهشی موجود در کشور (اطلاعات ۵۷ مرکز فوق جهت ورود به بانک اطلاعات مجامع تخصصی به کارشناس بانک دفتر تحویل گردید)، مکاتبه با ۳۵ مرکز شناسایی شده و ارسال تولیدات فرهنگی دبیرخانه، شناسایی ۵۷ نفر از پژوهشگران و نخبگان برجسته کشور و ارائه آن به کارشناس بانک دفتر جهت وارد کردن اطلاعات به بانک اطلاعات پژوهشگران، طراحی و پیاده

های مربوط به روابط عمومی، مدیریت پایگاه و رسیدگی به شکایات در کمتر از ۱۰ ساعت پاسخ گفته می شود. در مورد نامه هایی که در ساعات اداری به دبیرخانه ارسال می شود این زمان به کمتر از سه ساعت می رسد. به طور متوسط در طی فعالیت پایگاه حدود ۷۰ نامه الکترونیکی در هر روز به پایگاه ارسال می گردد. در بعضی از بازه های زمانی خاص از جمله اوایل مهر ماه سال گذشته تعداد نامه های الکترونیکی سایت به ۱۰۰ نامه در روز نیز رسید. پایگاه اطلاع رسانی شورا تنها پایگاه اطلاع رسانی کشور است که تمامی صفحات آن دارای مسیر بوده و کاربر با توجه به مسیر ارائه شده از سوی پایگاه در حجم گسترده اطلاعات گم نخواهد شد.

- از مهمترین اقدامات دبیرخانه در حوزه نشر می توان از: تشکیل شورای نشر دبیرخانه و تصویب اساس نامه انتشارات دبیرخانه، انتشار کتاب مجموعه مقالات اولین همایش ملی مهندسی فرهنگی کشور (دوره پنجم جلدی)، انتشار کتاب مجموعه سخنرانی های ارائه شده در همایش ملی مهندسی فرهنگی، انتشار خلاصه مقالات همایش ملی مهندسی فرهنگی، انتشار کتاب تحلیلی بر دیدگاه های مقام معظم رهبری درباره مهندسی فرهنگی، انتشار کتاب درآمدی بر مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، انتشار کتاب درآمدی بر برنامه ریزی راهبردی توسعه فرهنگی، تجدید انتشار لوح فشرده نظام های آموزشی کشورهای جهان، تجدید انتشار لوح فشرده سیاست های فرهنگی کشورهای جهان و انتشار ویرایش سوم نرم افزار مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی نام برد. ■

اطلاع رسانی دبیرخانه دارای صفحات انگلیسی و عربی می باشد. هر یک از این بخش ها بیش از هزار صفحه وب می باشد که بیش از سه هزار صفحه A4 از اطلاعات دبیرخانه و شورا را به زبان انگلیسی و عربی به کاربران ارائه می نمایند.

هم اکنون پایگاه اطلاع رسانی دارای یک میل سرور با ظرفیت نامحدود و دارای ۲۰۰ صندوق پست الکترونیکی می باشد. از نامه های الکترونیکی که برای کاربران پایگاه کاملا آشنا و مکاتبات متعددی با آنها صورت می گیرد می توان به صندوق پست الکترونیکی روابط عمومی، دبیر شورا و هیأت نظارت و بازرسی اشاره نمود. از ابتدای راه اندازی پایگاه تا کنون

سازی بانک های اطلاعاتی پژوهشگران و مجامع تخصصی، ارتباط با ۲۳ مجمع تخصصی در خصوص اعلام آمادگی برقراری ارتباطات علمی پژوهشی آن مجامع با واحدهای دبیرخانه و برگزاری نشست های تخصصی پیرامون اولویت های کاری دبیرخانه، ارتباط با ۷۰ نفر از صاحب نظران و اعضای شورای عالی و دعوت به مصاحبه در خصوص «مهندسی فرهنگی» و «تحول و نوسازی نظام آموزش و پرورش» و ارسال سوالات و محورهای مصاحبه و نیز تهیه نرم افزار نمایش اطلاعات ذخیره شده در پایگاه داده بانک اطلاعات مجامع تخصصی و تهیه نرم افزار اشتراک محصولات دبیرخانه و نشریه مهندسی فرهنگی بوده است.

در راستای بستر سازی لازم برای طرح و ارائه دیدگاه نخبگان جامعه در حوزه مهندسی فرهنگی کشور و اطلاع رسانی تخصصی از فعالیت های دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ماهنامه مهندسی فرهنگی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در شمارگان ۶ هزار و در ۱۲ شماره تهیه و منتشر شده است

بیش از ۴۰ هزار نامه الکترونیکی به دبیرخانه ارسال شده است که بنا بر ضرورت و تقاضای کاربران قریب ۳۰ درصد آنان پاسخ داده شده است. از مشخصات بارز پایگاه اطلاع رسانی دبیرخانه شورای عالی، پاسخگویی سریع به نامه ها و تقاضاهای کاربران است، که از سوی بسیاری از کاربران مورد توجه و تقدیر قرار گرفته است. کلیه صندوق

- در حال حاضر پایگاه اطلاع رسانی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی دارای بیش از ۴۰ هزار صفحه وب می باشد که بیش از ۱۵۰ هزار صفحه A4 از اطلاعات علمی و فرهنگی را به کاربران ارائه می نماید. بیش از ۹۰٪ این اطلاعات به صورت پویا از طریق ۲۸ بانک اطلاعاتی بزرگ خوانده شده و در اختیار کاربران قرار می گیرد. همچنین پایگاه

کمیسیون مشورتی

با تشکیل این کمیسیون براساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی آقای دکتر محمدرضا مخبر دزفولی به عنوان رئیس کمیسیون مشورتی انتخاب شد و از زمان انتصاب وی در سال ۱۳۸۴ به عنوان دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی تاکنون آقای دکتر جمشید جعفرپور رئیس کمیسیون مشورتی می‌باشد. این شورا دارای ۷ عضو حقوقی است و معاونان وزارتخانه‌ها و سازمانهای زیر در این شورا شرکت دارند:

۱. وزارت علوم تحقیقات و فناوری
۲. وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
۳. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴. وزارت آموزش و پرورش
۵. سازمان صدا و سیما
۶. نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
۷. دانشگاه آزاد اسلامی

کمیسیون مشورتی شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۷۱ براساس مصوبه جلسه ۲۹۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۱۳۷۱/۹/۲۴ تشکیل شده است. براساس آئین نامه مصوب این کمیسیون وظایف زیر را عهده دار می‌باشد:

۱. بررسی و ارائه نظریات کارشناسی در مورد طرح‌ها و موضوعاتی که از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی ارجاع می‌شود.
۲. ارائه طرح‌ها و پیشنهادهای در مورد اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی
۳. طراحی شیوه‌ها و طریقه‌های اجرایی درخصوص مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی علاوه بر موارد فوق کمیسیون مشورتی وظیفه تلفیق کارشناسی‌های برآمده از مباحث کمیسیون‌های تخصصی داخل دبیرخانه را برعهده دارد.

- دیرحال حاضر اعضای کمیسیون افراد زیر می‌باشند:
- الف) اعضای حقوقی:**
۱. دکتر حسن خالقی (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
 ۲. دکتر علیرضا دلآوری (وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
 ۳. دکتر محمد حسین ایمانی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 ۴. دکتر پرویز آژیده (وزارت آموزش و پرورش)
 ۵. مهندس مسعود ابوطالبی (سازمان صدا و سیما)
 ۶. حجه الاسلام والمسلمین صابر اکبری جدی (نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها)
 ۷. دکتر محمد مهدی مظاهری (دانشگاه آزاد اسلامی)
- ب) اعضای حقیقی:**
- دکتر سید غلامرضا اسلامی، دکتر حسن بلخاری، دکتر حسن بنیانیان، دکتر عباس حاجی آخوندی، دکتر عبدالحسین روح‌الامینی، دکتر محمدرضا شمس اردکانی، دکتر نصرت‌ا... ضرغام، حجه الاسلام والمسلمین سید محمدرضا میرتاج‌الدینی و آقای سید محمد حسن موسوی
- کمیسیون مشورتی دارای سه کمیته فرعی می‌باشد که عبارتند از:
۱. کمیته آموزش عالی
 ۲. کمیته امور نخبگان و استعدادهای درخشان
 ۳. کمیته فرهنگ عمومی
- بررسی عملکرد کمیسیون مشورتی نشان می‌دهد این کمیسیون تا به حال ۴۱۵ جلسه تشکیل داده است و به بحث و بررسی موضوعات پرداخته‌اند. اهم مباحث و بررسی در این کمیسیون در دو سال اخیر را می‌توان در چند دسته تقسیم طبقه‌بندی نمود:
- الف. مباحث مربوط به بحث مهندسی فرهنگی
- ب. مباحث مربوط به نقشه جامع علمی کشور
- ج. مباحث مربوط به تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور
- د. سایر موارد ارجاعی
- الف. مباحث مربوط به مهندسی فرهنگی**
- یکی از محورهای فعالیت کمیسیون مشورتی بررسی موضوعات مرتبط در حوزه مهندسی فرهنگی است. اهم مباحث مورد بررسی در این قسمت عبارتند از:
۱. بررسی گزارش پیش درآمدی
 ۲. بررسی گزارش مهندسی ساختار شورای عالی انقلاب فرهنگی
 ۳. بررسی طرح موج آفرینی فرهنگی
 ۴. بررسی اهداف فرهنگی سند چشم‌انداز و نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی در تحقق آن.
 ۵. سامان‌دهی شئون فرهنگی در مناسبت‌های مذهبی
 ۶. بررسی وضعیت گروه مرجع جوانان
 ۷. بررسی نتایج پژوهش‌های ناظر بر تعیین راه‌های ارتقاء عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی
 ۸. بررسی راهکارهای اجرایی فرهنگ عفاف و حجاب
 ۹. بررسی طرح جامع توسعه فرهنگ نماز
 ۱۰. بررسی طرح جامع ساماندهی نهادهای فرهنگ دینی
 ۱۱. بررسی پیشنهاد راهکارهای انتقال پیام‌های فرهنگی نظام جمهوری اسلامی به خارج از کشور
 ۱۲. بررسی گزارش‌های تشکل‌ها و انجمن‌های انحرافی با پوشش مسائل عرفانی و مذهبی
 ۱۳. بررسی گزارش ارزیابی وضعیت فرهنگی کشور
 ۱۴. بررسی ابعاد فرهنگی اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی
 ۱۵. بررسی استفاده از زبان‌های محلی و قومی در مطبوعات، رسانه‌های گروهی و مدارس در کنار زبان فارسی
 ۱۶. بررسی ابعاد فرهنگی ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد و نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی
 ۱۷. بررسی ضرورت و مراحل تدوین کدهای اخلاق حرفه‌ای

یکی از اهداف فرهنگی عمده
جمهوری اسلامی اعتلای اخلاقی
جامعه و سوق دادن آن به سوی
اخلاق اسلامی است

یکی از محورهای فعالیت کمیسیون مشورتی بررسی موضوعات مرتبط در حوزه مهندسی فرهنگی است

واقعیت فرهنگ سازمانی و ابزارهای تغییر آن، رویکرد متفاوتی برای تحقق هدف فرهنگی گسترش اخلاقیات در جامعه مطرح می‌شود و آن اخلاق حرفه‌ای است. اگر تنها شاغلان جامعه را در نظر بگیریم آمارها نشان می‌دهد جمعیت شاغل کشور حدود ۲۰ میلیون نفر می‌باشد. اگر با استفاده از ابزارهای سازمانی موجود، اخلاق حرفه‌ای در میان شاغلان جامعه جاری گردد، به معنای آن است که نیمی از عمر فعال نزدیک به یک سوم جامعه به سمت اخلاقی شدن حرکت کرده است. از سوی دیگر هنگامی که رفتارهای مثبت اخلاقی در افراد ملکه شده و به عادت بدل گردد، بخشی از این رفتارها به محیط بیرون و خانواده نیز برده می‌شود. از این رو ترویج اخلاق حرفه‌ای موجب تعالی اخلاق عمومی نیز می‌شود.

با توجه به اینکه ابزارهای سازمانی در دست مدیران سازمان‌های مختلف موجود و در دسترس است، تحقق اخلاق حرفه‌ای در کشور ما امروز هدفی کاملاً دست‌یافتنی است. لذا می‌توان با گسترش اخلاق حرفه‌ای و با استفاده از کدهای رفتاری به سمت اخلاقی شدن جامعه گام برداشت. به همین دلیل

ادامه برخی از فعالیت‌های کمیسیون معرفی خواهد شد:

۱) تدوین کدهای اخلاق حرفه‌ای

یکی از اهداف فرهنگی عمده جمهوری اسلامی اعتلای اخلاقی جامعه و سوق دادن آن به سوی اخلاق اسلامی است. جمهوری اسلامی ایران از بدو استقرار اصلاح حوزه اخلاق عمومی را در دستور کار خود قرار داده است بررسی رویکرد برنامه‌ریزی‌ها در مورد اخلاق نشان می‌دهد این برنامه‌ریزی‌ها رویکردی را دنبال کرده است که مخاطب آن کل جامعه بوده است.

در این رویکرد جامعه هدف به طور عام «کل جامعه» قرار گرفته و لذا برای تغییر در رفتار آنها از ابزارهایی با فراگیری عام استفاده شده است. در برابر این رویکرد که از تأثیرگذاری چندانی برخوردار نیست، رویکرد جدیدی وجود دارد مبنی بر تقسیم جمعیت هدف به مجموعه‌های فرعی که برنامه‌ریز اجتماعی با این قسمت‌ها برخورد‌های متفاوتی دارد و از راهبردهای مختلف برای تغییر رفتار آنها استفاده می‌کند.

بر مبنای این دیدگاه با توجه به

ب. مباحث مربوط به نقشه جامع علمی کشور و آموزش عالی

۱. بررسی گزارش آخرین وضعیت فناوری نانو در کشور
۲. بررسی راه‌های ارتقاء عملکرد دانشگاه تربیت مدرس
۳. بررسی راه‌اندازی دوره‌های فراگیر (دانشپذیری) در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه‌های کشور
۴. بررسی وضعیت آموزش عالی زنان

۵. بررسی آئین‌نامه تشکیل هیأت عالی‌گزینش اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها

۶. بررسی سند توسعه علمی کشور
۷. بررسی آئین‌نامه تشکیل هیأت عالی‌گزینش اعضاء علمی دانشگاه‌ها

ج. مباحث مربوط به تحول نظام آموزشی کشور و آموزش و پرورش

۱. بررسی سهم آموزش و پرورش در منابع ملی
۲. بررسی پیشنهاد مراحل تحول نظام آموزشی کشور
۳. بررسی گزارش نظام جدید مهندسی در آموزش و پرورش
۴. بررسی طرح نظام جامع تربیت معلم
۵. بررسی سند ملی آموزش و پرورش

البته در کنار این سه اولویت اساسی مباحث ارجاعی دیگری نیز همچون بررسی وضعیت فرهنگی منطقه پارس جنوبی، بررسی برنامه حفظ و ارتقای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی جوانان، بررسی ابعاد فرهنگی اجرای طرح امنیت اجتماعی، بررسی پیشنهاد پایتخت فرهنگی و... در دستور بررسی این کمیسیون بوده است. در

کمیسیون پژوهش‌های قرآنی

در خصوص تشکیلات دبیرخانه، به تصویب دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده و رسماً ابلاغ شود.

از اولین جلسه کمیته در اسفندماه ۱۳۷۸ تا جلسه ۱۱۴ (پایانی) آن در فروردین ۱۳۸۵، مسئولان ارشد فعالیت‌های قرآنی دستگاه‌های دولتی، نهادهای انقلابی و تشکل‌های قرآنی مردمی به صورت دو هفته یکبار و ماهانه در کنار یکدیگر جمع شدند و ضمن اطلاع‌رسانی فعالیت‌های یکدیگر و کارشناسی آن، مهم‌ترین مباحث مورد نظرشان را در قالب دستور جلسات کمیته مطرح کردند. حاصل این مباحث در قالب‌های: تدوین پیش‌نویس مصوبات برای شورای عالی انقلاب فرهنگی، اجرای مطالعات و پژوهش‌های قرآنی و پیشنهاد‌های کارشناسی به دستگاه‌های اجرایی و مراکز تصمیم‌گیری کشور؛ تنظیم و توسط دبیرخانه کمیته پیگیری شد.

با فعال‌شدن دستگاه‌ها در خصوص هماهنگی و توسعه فعالیت‌های قرآنی کشور و تأکید ویژه بر ضرورت ارتقای حوزه کار قرآنی در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی از سطح اجرایی فعالیت‌های قرآنی به مطالعات توسعه فرهنگ قرآنی، تغییر وضعیت کمیته ضروری می‌نمود. براین اساس، کمیسیون پژوهش‌های قرآنی با حضور اساتید حوزه و دانشگاه به صورت دو هفته یکبار در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل جلسه می‌دهد.

جلسات کمیسیون پژوهش‌های قرآنی با حضور صاحب‌نظران قرآنی حوزه و دانشگاه

«فعالیت قرآنی» عنوانی است که بخش عظیمی از مجموعه فعالیت‌های دینی را در بر می‌گیرد. با توجه به این گستره وسیع، در طول دو دهه گذشته، جامعه فرهیخته اساتید و مدرسان، عالمان و پژوهشگران، مبلغان و مروجان و مدیران فعالیت‌های قرآنی کشور، از شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌عنوان مرجع عالی سیاست‌گذاری، تعیین خط‌مشی، تصمیم‌گیری و هماهنگی و هدایت امور فرهنگی، آموزشی و پژوهشی کشور توقع داشته‌اند که برای توسعه و هماهنگی فعالیت‌های قرآنی در کشور، تصمیمات لازم را اتخاذ و ابلاغ نماید.

در این راستا، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی که مسئولیت پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف شورای عالی و تصمیم‌سازی این شورا را برعهده دارد، در اواخر سال ۱۳۷۸، با دعوت از تنی چند از کارشناسان فعالیت‌های قرآنی کشور، کمیته‌ای کارشناسی را در قالب جلسات دو هفته یکبار تشکیل داد تا مسئولیت دبیرخانه را در حوزه فعالیت‌های قرآنی به انجام رساند. ضرورت وجود یک نظام ارتباطی بین مسئولان فعالیت‌های قرآنی دستگاه‌ها و مراکز مهم فرهنگی کشور و فقدان چنین جایگاهی در کشور از یک سو و تعلق و توقع آنان نسبت به شورای عالی انقلاب فرهنگی و جایگاه آن از سوی دیگر؛ باعث شد تا با توسعه و تداوم حضور مدیران بخش‌های مختلف قرآنی کشور در جلسات کمیته، در آبان‌ماه ۱۳۸۱ آیین‌نامه تشکیل کمیته هماهنگی و گسترش فعالیت‌های قرآنی بر اساس اختیارات تفویضی شورای عالی انقلاب فرهنگی

تشکیل شد و در ۱۸ جلسه این کمیسیون جمعا ۳۴۴ نفر ساعت کار کارشناسی صورت گرفته است. مباحث مطروحه در جلسات این کمیسیون در دو محور "بررسی روند اجرا و گزارش تحقیقات کمیسیون" و "بررسی جایگاه کمیسیون در مأموریت‌های اصلی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی" قابل بررسی است. این جلسات در بررسی روند اجرا و گزارش تحقیقات کمیسیون به مواردی چون: گزارش روند اجرای طرح «تعیین شاخص‌های مطلوب قرآنی»، نحوه تدوین گزارش وضعیت پژوهش‌های

از دیگر موارد مطرح شده در جلسات کمیسیون قرآنی، گزارش نهایی طرح «تعیین و تبیین اهداف و سیاست‌های کلان توسعه فرهنگ قرآنی»، گزارش نهایی طرح «آموزش تدبر قرآن» توسط مجری، گزارش طرح برآورد تقریبی پژوهش‌های قرآنی کشور، بررسی طرح‌نامه اصلاح شده «کتاب‌شناسی و ارزیابی آثار قرآنی»، ارائه گزارش بخش آسیب‌شناسی تحقیق «حفظ قرآن، اهمیت، ضرورت، روش‌شناسی و آسیب‌شناسی آن» توسط مجری، بررسی رابطه قرآن و علوم روز و ارائه گزارش نهایی طرح

۴۰ نفر ساعت کار کارشناسی، پیش‌نویس قبلی طرح فرهنگستان را مورد بازنگری قرار داد. قرار شد مطالعه همزمان برای امکان‌سنجی و شناسایی مقدمات نحوه استقرار فرهنگستان، مورد بررسی قرار گیرد. ضمنا طرح بازنگری شده به دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی تقدیم و جهت اظهار نظر به دفتر مقام معظم رهبری ارسال گردید.

کارگروه بررسی طرح تشکیل شورای قرآن نیز با ۵۰ نفر ساعت کار کارشناسی نتایج تحقیق «شناخت راهکارهای هماهنگی و ساماندهی فعالیت‌های قرآنی کشور» و تحقیق «ارزیابی مدل‌های کلان ساماندهی فعالیت‌های قرآنی کشور» را در این کارگروه ویژه، بررسی و در قالب طرح تشکیل شورای قرآن، تدوین و به دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی تقدیم کرد. این طرح به کمیسیون مشورتی ارجاع و در جلسات این کمیسیون بررسی و گزارش آن برای دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شد.

با فعال شدن دستگاهها در خصوص هماهنگی و توسعه فعالیت‌های قرآنی کشور و تأکید ویژه بر ضرورت ارتقای حوزه کار قرآنی در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی از سطح اجرایی فعالیت‌های قرآنی به مطالعات توسعه فرهنگ قرآنی، تغییر وضعیت کمیته ضروری می‌نمود

قرآنی کشور، بررسی پیش‌طرح گزارش وضعیت پژوهش‌های قرآنی در کشور، ارائه گزارش تحقیق «حفظ قرآن، اهمیت، ضرورت، روش‌شناسی و آسیب‌شناسی آن»، بررسی پیش‌نویس سیاست‌های کلان توسعه فرهنگ قرآنی، گزارش طرح نیازسنجی آموزشی مشاغل قرآنی، گزارش روند اجرای طرح «حفظ قرآن؛ اهمیت، ضرورت، روش‌شناسی و آسیب‌شناسی آن»، پیشنهاد موضوعات پژوهشی برای سال ۱۳۸۶، ادامه گزارش طرح تعیین شاخص‌های مطلوب قرآنی توسط مجری، تبادل نظر در مورد اولویت‌های پژوهشی سال ۱۳۸۶ کمیسیون و بررسی طرح‌نامه طرح ارزیابی کتب و مقالات منتشره قرآنی پرداختند.

تحقیقاتی نیازسنجی آموزش مشاغل قرآنی بودند. یکی از اقدامات کمیسیون قرآنی، تلاش در جهت تحقق مأموریت‌های اصلی دبیرخانه بوده است. در این راستا در جلسه‌ای با حضور دبیر شورای مهندسی فرهنگی آقای دکتر فانی به بررسی جایگاه کمیسیون پژوهش‌های قرآنی در مهندسی فرهنگی پرداخته شد. از دیگر فعالیت‌های کمیسیون قرآنی شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل جلسات تخصصی بررسی موضوعات ارجاعی کمیسیون بود که در چند کارگروه به کار خود ادامه داد. کارگروه بررسی طرح فرهنگستان قرآن کریم اولین گروهی بود که با صرف

اقدامات و نتایج کار کارشناسی کارگروه بررسی طرح طبقه‌بندی قاریان و مدرسان تجربی تلاوت قرآن کریم نیز قابل توجه است. این کارگروه پس از ارجاع طرح پیشنهادی سازمان تبلیغات اسلامی توسط دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، جلسه‌ای با حضور نمایندگان دستگاه‌ها و نهادهای دست‌اندرکار برگزار کرد و مقرر گردید با توجه به نقایص طرح مذکور، کارگروه تخصصی ویژه‌ای با حضور اساتید و صاحب‌نظران فن تلاوت در دبیرخانه تشکیل و مباحث فنی طبقه‌بندی، بررسی و حاصل کار به جلسه مذکور ارجاع گردد. در ۱۰۸ نفر ساعت جلسه کارگروه، ابتدا به تعریف قاری پرداخته شد و سپس قاریان در

چهار درجه طبقه‌بندی و ویژگی‌های هر یک تعیین شد. در جلسات بعدی، به طبقه‌بندی و تعیین ویژگی‌های مدرسان تجربی پرداخته خواهد شد.

از جمله فعالیت کمیسیون قرآنی، بررسی طرح تأسیس دانشگاه جامع قرآنی بود. این کمیسیون در پی درخواست حجت الاسلام والمسلمین مصلحی از ریاست جمهوری مبنی بر تغییر وضعیت دانشکده‌های علوم قرآنی به دانشگاه جامع قرآنی و ارجاع آن به دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از سوی ایشان، این موضوع در کمیسیون مطرح و مورد تبادل نظر قرار گرفت. با توجه به سابقه موجود در هیأت نظارت و بازرسی دبیرخانه درباره دانشکده‌ها، جلسه‌ای با حضور نماینده سازمان اوقاف و رییس دبیرخانه دانشکده‌ها دکتر راغبی، مدیر کل دفتر گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر برزویی، رییس کمیسیون مشورتی دبیرخانه و اعضای کمیسیون تشکیل و کلیات و ضرورت سازماندهی دانشکده‌ها و تأسیس دانشگاه جامع قرآنی مورد تأکید قرار گرفت.

تصویب و اجرای طرح‌های پژوهشی قرآنی یکی دیگر از فعالیت‌های کمیسیون قرآنی بود که در طرح تحقیقی با نام «تعیین شاخص‌های مطلوب قرآنی» گزارش اجرایی مرحله دوم تحقیق، شامل بررسی معرف‌ها در کتاب و سنت ارائه و مرحله تبدیل معرف‌ها به شاخص با استفاده از علوم جدید مورد بررسی قرار گرفت و همچنان این طرح در حال اجرا است.

در طرح تحقیقی «بررسی وضعیت پژوهش‌های قرآنی کشور»، طرح‌نامه این طرح توسط گروه پژوهشی تهیه و به کمیسیون ارائه شد و با تصویب کمیسیون، طرح تفصیلی نیز تهیه و مورد

تصویب قرار گرفت. و همچنین در طرح تحقیقی «حفظ قرآن، اهمیت، ضرورت، روش‌شناسی و آسیب‌شناسی آن» نیز گزارش مرحله سوم اجرای طرح، شامل بررسی جایگاه حفظ قرآن در آیات و روایات، روش‌شناسی حفظ قرآن و بررسی مقایسه‌ای بهداشت روانی حافظان فشرده قرآن با سایر اقشار جامعه ارائه شد و مرحله پایانی طرح در حال اجرا می‌باشد.

در مرحله دوم طرح تحقیقی «تعیین و تبیین اهداف و سیاست‌های کلان توسعه فرهنگ قرآنی»، اجرای بخش آزمایشی این طرح شامل مصاحبه با هفت تن از شخصیت‌های فرهنگی - قرآنی کشور و برگزاری میزگردهای تخصصی، انجام و گزارش نهایی آن ارائه شد و آخرین وضعیت طرح تحقیقی «نیازسنجی آموزشی مشاغل قرآنی» نیز به این شکل است که گزارش مرحله سوم طرح، شامل مبانی نظری، وضعیت موجود و خوشه‌های شغلی مورد نیاز توسط مجری در کمیسیون ارائه شد و تعریف عملیاتی مشاغل و نیازهای آموزشی در حال اجرا می‌باشد.

در آخرین وضعیت طرح تحقیقی «ارزیابی کتب و مقالات منتشره قرآنی» نیز طبق گزارش‌ها، طرح‌نامه این طرح توسط یکی از گروه‌های پژوهشی تهیه و در جلسه کمیسیون مورد بررسی قرار گرفت و فعلاً با نظر دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی در مرحله بازخوانی مجدد است و در طرح تحقیقی «تدبر قرآن کریم، برنامه درسی» نیز پیش نویس گزارش نهایی طرح به کمیسیون ارائه و نظرات اعضای کمیسیون و ناظر جهت اصلاح به مجری اعلام شده است.

پنجمین بخش از فعالیت کمیسیون قرآنی شورای عالی انقلاب فرهنگی ارایه

پیشنهاد پژوهش‌های قرآنی به دستگاه‌ها و ایجاد زمینه تعریف طرح‌های مشترک تحقیقاتی بود که با توجه به جایگاه ویژه شورای عالی انقلاب فرهنگی در میان سایر دستگاه‌ها و نیاز به ایجاد مسأله و هدایت سازمان‌های قرآنی به سوی پژوهش‌های مورد نیاز جامعه در بررسی کارشناسی اعضای کمیسیون، تعدادی از موضوعات قرآنی تعیین و جهت ارسال به دستگاه‌ها (نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری، وزارت آموزش و پرورش، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، فراکسیون قرآن و عترت مجلس شورای اسلامی، شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، کمیسیون حوزوی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی) جهت رایزنی برای اجرا آماده شد که ارسال خواهد شد.

در این راستا چهار طرح: ارزیابی وضعیت قرآنی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور، شناسایی توانمندی‌ها و ارزیابی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور، بررسی توانمندی‌های قرآنی فارغ‌التحصیلان رشته‌های دینی دانشگاه‌ها و بررسی وضعیت درس تفسیر موضوعی قرآن در دانشگاه‌ها به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری و دبیرخانه شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها پیشنهاد شد که در شرف اجرا می‌باشند.

در سال گذشته به منظور تشویق پژوهش‌گران قرآنی به فعالیت در حوزه نشریات قرآنی از دو شماره نشریه قرآن و مستشرقان حمایت شد.

در حال حاضر سرپرست کمیسیون پژوهش‌های قرآنی بر عهده سید محمد حسن موسوی معاون اجرایی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی است. ■

کمیسیون حوزوی

برای ارائه کارشناسی دینی نسبت به موضوعات فرهنگی مورد نیاز شورای عالی انقلاب فرهنگی فراهم آورد. با تدوین نظام موضوعات و تعیین اولویت های پژوهشی، انتظار می رود این کمیسیون تخصصی بتواند ظرفیت های حقیقی و حقوقی حوزه های علمیه را در پروژه های تحقیقاتی شناسایی شده، فعال نماید.

شورای مرکزی کمیسیون حوزوی متشکل از ۱۸ نفر از فضلاء حوزه علمیه است که به لحاظ شخصیت حقوقی و حقیقی برگزیده شده اند و شامل ۷ نفر عضو حقوقی و ۱۱ نفر عضو حقیقی می باشد که "علی اکبر فرجام" مدیر اجرایی مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان، "سید یوسف طباطبائی نژاد" مدیر حوزه علمیه اصفهان و نماینده ولی فقیه و امام جمعه اصفهان، محمود رضا چمشیدی "قائم مقام مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران و عضو جامعه مدرسین حوزه، "سید محمد رضا طباطبائی" مدیر جامعه الزهراء، "علیرضا اعرافی" رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و رئیس مرکز جهانی علوم اسلامی، "علیرضا امینی" معاون پژوهشی حوزه علمیه قم، "سید حسن ربانی" رئیس دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، "مرتضی جوادی آملی" رئیس مرکز تحقیقاتی اسراء، "محمود رجیبی" معاون پژوهشی موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) و رئیس

حوزه های علمیه با پشتوانه غنی معرفتی و با پیشینه درخشان هدایتگری، بی تردید از ارکان اساسی فرهنگ و تمدن اسلامی محسوب می شوند. شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان مرجع عالی سیاستگذاری، تعیین خط مشی، تصمیم گیری، هماهنگی و هدایت امور فرهنگی، آموزشی و پژوهشی کشور در چارچوب سیاست های کلی نظام، نیازمند ارتباط فعال و تعامل فکری با حوزه و مراکز حوزوی است.

کمیسیون حوزوی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، در راستای تامین نیاز فوق تشکیل شد و در محدوده فعالیت شورای عالی انقلاب فرهنگی و در چارچوب این آیین نامه عمل می کند. این کمیسیون با هدف مشارکت دادن فضلاء حوزه در مهندسی فرهنگی و سیاستگذاری های کلان علمی آموزشی نظام اسلامی و فعال کردن آنان در تبیین جایگاه حوزه های علمی در نظام معرفتی و علمی جامعه اسلامی و تدبیر سیستم های آموزشی و پژوهشی در جهت وضعیت مطلوب و به منظور تقویت هویت دینی طرح ها و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در دبیرخانه شورا تاسیس شده است.

کمیسیون حوزوی در مدت یک سال گذشته توانسته است با جلب مشارکت بیش از ۵۰ نفر از فضلاء حوزوی در شورای مرکزی و کمیته های تخصصی کمیسیون، به تدریج ارکان لازم را

گروه جامعه شناسی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و عضو شورای عالی حوزه، "حسین رحیمیان" رئیس سابق نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در تهران و قم، "محمد تقی سبحانی" رئیس سابق پژوهشگاه علوم و معارف اسلامی و عضو هیات امنای دفتر تبلیغات حوزه، "حمید شهریاری" رئیس شورای عالی اطلاع رسانی و رئیس مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)، "سید محمد غروی" عضو جامعه مدرسین حوزه و عضو شورای عالی حوزه و رئیس گروه روانشناسی موسسه امام خمینی(ره)، "محسن قمی" عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و معاون امور بین الملل دفتر مقام معظم رهبری، "مهدی مهریزی" قائم مقام موسسه دارالحدیث و رئیس پژوهشکده علوم و معارف حدیث، "سید ابوالحسن نواب" رئیس مرکز خدمات مدیریت حوزه و رئیس مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب و "احمد واعظی" معاون آموزشی دفتر تبلیغات حوزه و رئیس دانشگاه باقر العلوم (ع) از جمله اعضای آن هستند. ریاست این کمیسیون بر عهده حجت الاسلام و المسلمین حمید پارسانیا است.

وظایف کمیسیون:

کمیسیون حوزوی شورای عالی انقلاب فرهنگی دارای وظایفی چون: شناخت و معرفی قابلیت‌ها و ظرفیت‌های حوزه‌های علمی و بهره‌گیری از آنها به منظور سیاست‌گذاری و برنامه ریزی علمی برای مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی و رصد فرهنگی کشور؛ شناخت و معرفی نیازهای فکری و معرفتی در حوزه دین برای تهیه طرح‌های مطالعاتی و پاسخگویی به آنها از سوی مراکز حوزوی؛ پیشنهاد سیاست‌های لازم

برای رشد و تقویت باورها و گرایش‌های دینی و معنوی در کشور؛ پیشنهاد طرح‌های مناسب به منظور توان‌افزایی نظام تبلیغات دینی؛ پیشنهاد برنامه‌ها و طرح‌های همکاری حوزه و دانشگاه در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی و در نهایت شناسایی حساسیت‌ها و دغدغه‌های حوزه علمی و مراجع عظام و شورای عالی حوزه و تهیه طرح‌های مرتبط با مسائل حوزه‌های علمی است. دو وظیفه دیگر همچون: اعلام نظر کارشناسی دینی نسبت به موارد ارسالی از دبیرخانه به شورای عالی و دیگر طرح‌ها و موضوعات ارجاعی از دبیرخانه، و ارائه طرح و پیشنهاد در راستای تحقق اهداف و وظایف شورای عالی و اصول سیاست فرهنگی نظام در عرصه مسائل دینی جزو روش کار کمیسیون بوده و سایر بندهای وظایف ناظر به موضوعات اصلی مورد اهتمام کمیسیون می‌باشد.

نظام موضوعات کمیسیون حوزوی:

برای بررسی مراحل تفصیلی تهیه نقشه جامع نظام موضوعات؛ کمیسیون حوزوی باید منطق نظام موضوعات و محورهای نظام موضوعات را از هم تفکیک می‌کرد. بیانات مقام معظم رهبری به ویژه در جمع اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۸۱ به عنوان مبنا و منطق اصلی در محور بندی نظام موضوعات کمیسیون حوزوی مورد توجه قرار گرفت و با توجه به دیگر اقتضائات کمیسیون، منطق نظام موضوعات در شورای مرکزی کمیسیون حوزوی به ترتیب: عرصه امور راهبردی، عرصه فرهنگ عمومی و عرصه فرهنگ علمی تخصصی (حوزه و دانشگاه) ارائه و تصویب شد. محورهای نظام موضوعات نیز در

شش محور اصلی: دین و سیاست‌های کلی فرهنگ، مسائل حوزه‌های علمی، معرفت دینی و نظام آموزشی پژوهشی کشور، دین و فرهنگ عمومی، تشکیلات و روش‌ها و نیز دین و ارتباطات بین‌الملل؛ و دو محور فرعی: دین و جامعه اطلاعاتی و دین و مسائل زنان و خانواده، از نظام موضوعات تنظیم گردید.

نقش دین، حوزه و نهادهای دینی در طراحی و تدوین سیاست‌های کلی فرهنگی نظام، جایگاه دین و حوزه در اسناد ملی برنامه‌ای (سند چشم‌انداز، اسناد توسعه و ...) و نظام ارزیابی فرهنگی کشور از منظر دین، جزو موضوعات کلان محور دین و سیاست‌های کلی فرهنگ هستند. حوزه و نظام اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و مسائل حوزه و روحانیت و نیز حوزه‌های علمی و جامعه اطلاعاتی هم از موضوعات کلان محور مسائل حوزه‌های علمی به شمار می‌آیند.

چیستی اسلامی شدن علوم و نهضت نرم‌افزاری، نهاد آموزش عالی و نهاد آموزش عمومی در زمره موضوعات کلان محور معرفت دینی و نظام آموزشی و پژوهشی کشور جای گرفته است. از موضوعات کلان محور دین و فرهنگ عمومی نیز می‌توان از کلیات و مبانی فرهنگ عمومی، فرهنگ دینی در عرصه فرهنگی، فرهنگ دینی در عرصه سیاسی، فرهنگ دینی در عرصه اقتصادی و، فرهنگ دینی، تبادل و تهاجم نام برد.

در موضوعات کلان محور تشکیلات و روش‌ها موضوعاتی چون: نظام ارتباطات علمی مشورتی با شوراهای کمیسیون‌های دبیرخانه و شورای عالی انقلاب فرهنگی، نظام ارتباطات اجرایی با

دبیرخانه، نظام ارتباطات با شخصیت‌ها و دستگاه‌های حوزوی، نظام ارتباطات با دستگاه‌های غیرحوزوی و فرایند فعالیت‌های کمیسیون جای می‌گیرند.

مباحث معرفتی و روش‌شناختی، اقلیم‌شناسی فرهنگی و راهبردهای حضور دین‌ناظر به جنبه‌های متنوع فرهنگ‌های مختلف، ارتباطات فرهنگی در عرصه فراملی و ارتباطات علمی در عرصه فراملی هم از موضوعات کلان‌محور دین و ارتباطات بین‌الملل محسوب می‌شوند.

از موضوعات کلان‌محور دین و جامعه‌اطلاعاتی نیز می‌توانیم از: دین، فرهنگ و مبانی جامعه‌اطلاعاتی؛ مباحث معرفت‌شناختی و روش‌شناختی، دانش‌های اسلامی و جامعه‌اطلاعاتی، فرهنگ و معارف دینی در جامعه‌اطلاعاتی، نهادهای علمی فرهنگی و جامعه‌اطلاعاتی و دین و مسائل جامعه‌اطلاعاتی یاد کنیم.

و در پایان این مبحث باید از موضوعات: زنان و خانواده: کلیات و مبانی، دین و مسائل بین‌المللی زنان و خانواده، دین و جایگاه زنان در نظام آموزشی پژوهشی حوزه و دانشگاه، دین و مسائل فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده و دین و مسائل حقوقی زنان و خانواده به عنوان موضوعات کلان‌محور دین و مسائل زنان و خانواده نام ببریم.

عناوین طرح‌ها:

طرح‌هایی که در کمیسیون حوزوی شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد بررسی قرار گرفته و می‌گیرند بسیار متنوع هستند که از جمله آنها می‌توان به طرح‌های: آخرین وضعیت شبکه‌های ماهواره‌ای در ایران و سیاست‌های پیشنهادی، اتحاد ملی،

انسجام اسلامی (بهره‌برداری از پرچم و سرود ملی)، گزارش دومین ارزیابی خرد موسسات پژوهشی سازمان‌های اجرایی و راهکارهای ارتقای آنها، گزارش فعالیت‌های شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی دانشجویان خارجی، پیشنهاد اصلاح موادی از اساسنامه باشگاه دانش پژوهان جوان، گزارش تفصیلی اولین ارزیابی کلان‌آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران، پیشنهاد تکمیل اساسنامه صندوق حمایت از پژوهشگران کشور و تقویم رسمی کشور برای سال ۱۳۸۷ اشاره کرد.

محورهای نظام موضوعات نیز در شش محور اصلی: دین و سیاست‌های کلی فرهنگ، مسائل حوزه‌های علمیه، معرفت دینی و نظام آموزشی پژوهشی کشور، دین و فرهنگ عمومی، تشکیلات و روش‌ها و نیز دین و ارتباطات بین‌الملل؛ و دو محور فرعی: دین و جامعه‌اطلاعاتی و دین و مسائل زنان و خانواده، از نظام موضوعات تنظیم گردید

کمیسیون حوزوی در رابطه با دیگر طرح‌ها و موضوعات ارجاعی از سوی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز نظر کارشناسی دینی ارائه می‌دهد که از جمله می‌توان از مواردی چون: طرح آیین‌نامه شورای قرآن، طرح اساسنامه فرهنگستان قرآن، طرح استاندارد سازی فرهنگ پایه، ارجاع‌نامه مرکز جهانی

علوم اسلامی، ارجاع‌نامه مرکز مدیریت خواهران حوزه، طرح بررسی راهکارهای خروج از مشکلات حوزه علوم انسانی، درخواست اظهارنظر در رابطه با رصد‌نامه، درخواست نظر در رابطه با نشریات الکترونیکی مورد نیاز دبیرخانه، طرح هدف در مدیریت راهبردی فرهنگی کشور، طرح راه‌اندازی دوره مدیریت استراتژیک فرهنگی و طرح مبانی نظری یاد کرد.

این کمیسیون همچنین برخی طرح‌های مطالعاتی نظیر: کدگذاری موضوعی عناوین مورد نیاز کمیسیون برای ساماندهی محتوایی، مطالعه و تنظیم موضوعی بیانات رهبری، مطالعه تخصصی در باب نگرش دینی به مهندسی فرهنگی، تشکیل بانک اطلاعاتی مراکز پژوهشی حوزه و بررسی آخرین تغییرات مکانی این مراکز در قم، تهیه فهرست مهمترین مصوبات شورای عالی بخصوص مصوبات دارای صبغه حوزوی و دینی جهت استفاده اعضای کمیسیون، تهیه جزوه تکمله" در محضر ولایت" شامل ۴ سخنرانی اخیر مقام معظم رهبری در دیدار سالانه با اعضای شورا (سال‌های ۸۴-۸۱)، تهیه مجموعه تحقیقات موجود در دبیرخانه شورای عالی جهت دفتر کمیسیون حوزوی و تشکیل کتابخانه تخصصی فرهنگ و دین و سعی در به‌روز رسانی دائمی آن را نیز در دستور کار خود دارد که بعضاً انجام شده و یا در حال انجام و در آینده برای انجام تحقیقات بیشتر مورد بررسی و مطالعه قرار خواهند گرفت.

شرح وظایف واحدهای تخصصی کمیسیون حوزوی

واحد‌های تخصصی کمیسیون حوزوی نیز برای خود وظایفی دارند

رئیس، شورای مرکزی، کمیته‌های کارشناسی است. رئیس کمیسیون با حکم دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی به مدت ۳ سال انتخاب می‌گردد. نایب رئیس کمیسیون با معرفی رئیس کمیسیون و تأیید اعضای شورای مرکزی انتخاب می‌شود. اعضای شورای مرکزی کمیسیون حداقل ۱۵ و حداکثر ۱۹ نفر از شخصیت‌های حقوقی و حقیقی حوزه‌های علمی می‌باشند که به پیشنهاد رئیس کمیسیون و با حکم دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی برای یک دوره سه ساله انتخاب می‌شوند. به منظور انجام مطالعه، بررسی و تصمیم‌سازی برای کمیسیون در موضوعات مختلف، کمیته‌های کارشناسی تشکیل می‌گردد. اعضای کمیته‌ها به پیشنهاد رئیس کمیسیون و موافقت شورای مرکزی کمیسیون انتخاب می‌شوند و رئیس کمیته‌ها از بین اعضای هر یک از کمیته‌ها، توسط رئیس کمیسیون انتخاب می‌شود.

از دیگر فعالیت یک ساله کمیسیون حوزوی همچنین می‌توان از اقدام در جهت فعال نمودن ظرفیت‌های حوزوی نسبت به پژوهش‌های راهبردی فرهنگی؛ بررسی کارشناسی دستور جلسات جاری شورای عالی انقلاب فرهنگی و ارائه نظرات کارشناسی به شورای عالی در موارد زیربط؛ همکاری فعال با دبیرخانه همایش ملی مهندسی فرهنگی جهت جلب مشارکت فضایی حوزوی؛ همکاری با کمیته مهندسی فرهنگ کمیسیون فرهنگی دبیرخانه شورای عالی؛ اظهار نظر کارشناسی در مسائل ارجاعی از واحدهای تخصصی شورای عالی انقلاب فرهنگی و دیدار با اعضای شورای عالی حوزه جهت ارائه گزارش عملکرد کمیسیون و دریافت رهنمودهای لازم، نام برد. ■

اهم‌فعالیت‌های یک‌ساله کمیسیون حوزوی

کمیسیون حوزوی در راستای نیل به اهداف سازمانی خود در طول یک سال گذشته گام‌های اساسی برداشته است. این کمیسیون دیدارهای مشورتی را با فضایی حوزوی و دبیر شورای عالی حوزه جهت راه اندازی کمیسیون انجام داده و نیز به تدوین آیین نامه داخلی و تعیین شرح وظایف کمیسیون پرداخته است.

شورای مرکزی کمیسیون متشکل از حضرات حجج اسلام آقایان اعرافی، امینی، جمشیدی، جوادی آملی، ربانی، رجبی، رحیمیان، سبحان، شهریاری، طباطبائی، طباطبایی نژاد، غروی، فرجام، قمی، مهریزی، نواب و واعظی است؛ این کمیسیون در این مدت موفق شده است ۱۷ نشست شورای مرکزی کمیسیون را برگزار کرده، نظام موضوعات پژوهشی کمیسیون حوزوی را تدوین نماید و با تشکیل کمیته معین و برگزاری ۲۵ جلسه کاری، هفت کمیته تخصصی را راه اندازی و در نهایت ۳۲ جلسه مقدماتی و کاری را توسط این کمیته‌ها برگزار کند.

هفت کمیته تخصصی این کمیسیون شامل: کمیته‌های "دین و سیاست‌های کلی فرهنگ"، "معرفت دینی و نظام آموزشی پژوهشی کشور"، "دین و فرهنگ عمومی"، "تشکیلات و روش‌ها"، "دین و ارتباطات بین الملل" می‌شود.

البته تشکیل کمیته تخصصی "مسائل حوزه‌های علمی" به پس از دیدار با اعضای شورای عالی حوزه موکول گردید و دو کمیته دیگر نیز به نام‌های کمیته موقت "دین و جامعه اطلاعاتی" و کمیته تخصصی "زنان و خانواده" نیز از جمله این کمیته‌های کمیسیون حوزوی هستند.

کمیته معین یکی از کمیته‌های تخصصی کمیسیون است که شامل

که می‌توانیم از: بررسی و بهسازی نظام موضوعات فعالیت‌های کمیته جهت ارائه به شورای مرکزی کمیسیون، جلب همکاری نخبگان و مراکز فرهنگی و پژوهشی، بررسی و تعریف عناوین و انتظارات پروژه‌های مطالعاتی، ارائه پیش طرح پروژه‌های مطالعاتی متناسب با نظام موضوعات مصوب به رئیس کمیسیون، شناسایی و تعیین مجریان و ناظران پروژه‌ها، بررسی و تصویب طرح تفصیلی ارائه شده توسط مجری، نظارت بر پیشرفت پروژه‌ها، بررسی و تأیید نتایج پروژه‌های مطالعاتی و طرح‌ها و دیدگاه‌های کارشناسی جهت ارائه به رئیس کمیسیون.

ارائه گزارش‌های ادواری به شورای مرکزی، اظهار نظر کارشناسی نسبت به مسائل ارجاعی از سوی شورای مرکزی، گردآوری اطلاعات مورد نیاز کمیته از شورای عالی انقلاب فرهنگی و دیگر منابع زیربط و برآورد بودجه سالیانه مورد نیاز برای انجام پروژه‌های تحقیقاتی جزو این وظایف می‌باشد.

عملکرد کمیسیون به ترتیب گام‌های محتوایی:

کمیسیون حوزوی گام‌های محتوایی قابل توجهی را برداشته است که از جمله آنها می‌توان به "اقدامات اولیه در جهت راه اندازی کمیسیون"، "تعیین خطوط کلی حرکت کمیسیون (تدوین آیین نامه و شرح وظایف کمیسیون حوزوی)"، تدوین نظام موضوعات کمیسیون حوزوی به منظور ترسیم نقشه جامع حرکت کمیسیون حوزوی، "پشتیبانی تخصصی و عقبه کارشناسی دینی شورای عالی انقلاب فرهنگی" و "طراحی فرایند فعالیت کمیسیون" اشاره کرد.

کمیسیون تعلیم و تربیت

دکتر علی اصغر فانی (رئیس کمیسیون)، دکتر علی محمد کاردان، دکتر خسرو باقری، دکتر علی اصغر احمدی، دکتر علی محمد حاضری، حجت الاسلام دکتر علیرضا صادق زاده قمصری، حجت الاسلام دکتر بهرام محمدیان، جبار رضایی، احمد صافی، دکتر محمد مهدی اسلامی، دکتر سعید کاظم اکرمی، دکتر ایراندخت فیاض، دکتر جمشید جعفرپور، مهندس مهدی نوید، محمد حسین سلیمی جهرمی و دکتر محمد باقر خرمشاد.

اساسی‌ترین و مهمترین برنامه شورای تعلیم و تربیت که پایه و مبنای چندین برنامه عملیاتی و فعالیت پژوهشی در دبیرخانه شورا می‌گردد، عبارتند از: طراحی «فرایند نوسازی نظام تعلیم و تربیت کشور» با «رویکرد اصلاحی» در تراز با «چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران».

کمیسیون تعلیم و تربیت با استفاده از بررسی‌های کارشناسانه و کسب نظر از صاحب نظران حیطه تعلیم و تربیت کشور اهم فعالیت‌های خود را در راستای نوسازی نظام تعلیم و تربیت در

کمیسیون تعلیم و تربیت به عنوان یکی از کمیسیون‌های چهارگانه وابسته به دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی و به مثابه کمیته‌ای «کارشناسی» با هویت «پژوهشی» و «مطالعاتی» یار و مددکار دبیرخانه و شورای عالی انقلاب فرهنگی است. بر همین اساس، جایگاه کمیسیون تعلیم و تربیت و سه کمیسیون دیگر نیز در ساختار تشکیلاتی مصوب سال ۱۳۷۷ دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، ذیل دبیرخانه شورای عالی لحاظ گردیده است.

این کمیسیون در فرایند طراحی ساختار دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی به صورت مجموعه‌ای وابسته به دبیرخانه یاد شده موجودیت یافته است و به منزله کمیسیونی کارشناسی و تخصصی، در حوزه تعلیم و تربیت به مطالعه موضوعات و ارائه نظرات و پیشنهادها به شورای عالی انقلاب فرهنگی، در قالب راهبرد و خط مشی و همچنین تصمیم‌سازی برای شورای مذکور می‌پردازد.

اعضاء کمیسیون تعلیم و تربیت عبارتند از:

چندین بخش تدوین نمود و هر یک از آنها از آغاز سال ۱۳۸۵ در دستور کار جلسات کمیسیون قرار گرفت.

تدوین سیاست‌های راهبردی تأمین، نگهداشت و ارتقاء منابع انسانی در حوزه تعلیم و تربیت؛ تدوین راهبردها و سیاست‌های تعامل نظام تعلیم و تربیت با فرایند جهانی شدن؛ تدوین راهبردها و سیاست‌های تعامل نظام تعلیم و تربیت با فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی؛ تدوین راهبردها و سیاست‌های ترویج الگوی زندگی سالم در حوزه تعلیم و تربیت؛ تعیین شرایط احراز پست مدیریت ارشد در حوزه ی تعلیم و تربیت؛ تعیین سیاست‌های ثبت تجربیات مدیریتی و تحولات نظام تعلیم و تربیت؛ طراحی ساز و کار رصد کردن و مسأله‌یابی در حوزه تعلیم و تربیت؛ تعیین راهبردها و سیاست‌های مدیریت تحول در حوزه تعلیم و تربیت؛ تعیین راهبردها و سیاست‌های تحول در مدیریت در حوزه تعلیم و تربیت و آینده‌نگری و تعیین عوامل محتمل الوقوع مؤثر بر نظام تعلیم و تربیت از مهم‌ترین این فعالیت‌های کمیسیون تعلیم و تربیت بودند.

از دیگر فعالیت این کمیسیون: تعیین سیاست‌های توسعه آموزش مهارت‌های زندگی به اقشار جامعه؛ تعیین اصول و سیاست‌های آموزش موضوعات جنسیتی و تربیت جنسی؛ تعیین اصول و سیاست‌های راهبردی آموزش‌های مقابله با آسیب‌های اجتماعی نظیر ایدز؛ تعیین اصول و سیاست‌های اطلاع‌رسانی در حوزه ی تعلیم و تربیت؛ تعیین اصول و سیاست‌های فعالیت‌های فوق برنامه و مکمل در مدارس و مراکز آموزش عالی؛ تعیین اصول و سیاست

های مربوط به آموزشگاه‌ها و مراکز آموزشی آزاد؛ تعیین اصول و سیاست‌های آموزش زبان‌های خارجه؛ تعیین اصول و سیاست‌های آموزش ادبیات زبانهای قومی؛ بررسی و تجزیه و تحلیل اقتصاد آموزش و پرورش و ارائه ی راهبردهای لازم؛ تعیین اصول کلی حاکم بر تدوین کتب درسی و منابع آموزشی؛ سیاستگذاری برای تعلیم و تربیت استعدادهای برتر و سرآمد؛ بازنگری و اصلاح مصوبات مربوط به آموزش‌های قبل از دبستان؛ تعیین خط مشی توسعه مشارکت‌های مردم و خصوصی سازی در امر آموزش و پرورش؛ اصول حاکم بر هماهنگی امور آموزش و پرورش در حوزه ی «آموزش عالی» (ضرورت هماهنگی طولی در حوزه ی تعلیم و تربیت)؛ و بررسی و چاره اندیشی در مورد ارتباط آموزش با بازار کار و اشتغال بودند. مطابق آنچه در جلسه ۴۳۹ مورخ

اساسی‌ترین و مهمترین برنامه شورای تعلیم و تربیت عبارت است از: طراحی «فرایند نوسازی نظام تعلیم و تربیت کشور» با «رویکرد اصلاحی» در تراز با «چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران»

۱۳۷۷/۱۲/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است، مهم‌ترین اهداف و وظایف دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در زمینه مسائل مرتبط با کمیسیون تعلیم و تربیت عبارتند از: فراهم آوردن زمینه‌های لازم در جهت کارشناسی هرچه بهتر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت‌های آن و همچنین بهره‌برداری از اطلاعات و تحقیقات انجام شده به منظور تصمیم‌سازی مناسب؛ ایجاد ارتباط و همکاری با مراکز، مؤسسات و شوراهای انجمن‌های علمی و نهادهای فرهنگی و ارزیابی فعالیت‌ها و عملکرد آنها در چارچوب ضوابط تعیین شده توسط شورای عالی و ارائه گزارش‌های لازم؛ انجام مطالعات، تحقیقات و پژوهش‌های مورد نظر شورای عالی و ارائه نظریات کارشناسی و مشورتی؛ تهیه و تدوین طرح‌ها و ارائه پیشنهادهای مورد نیاز برای تسهیل در تحقق اهداف و وظایف شورای عالی؛ بررسی و اظهار نظر در رابطه با طرح‌ها و پیشنهادهای واسله از کلیه مراکز و مؤسسات فرهنگی، تبلیغاتی و آموزشی و صاحب نظران فرهنگی؛ شناخت نیازهای فکری و معرفتی جامعه و شناسایی مظاهر فرهنگی و تدوین و طراحی شیوه‌های راهبردی برای ارائه به شورای عالی و بررسی و شناخت جریان‌های فرهنگی جهان و شناساندن کانون‌های تأثیر گذار در جامعه به شورای عالی.

شایان ذکر است که تعیین اساسی‌ترین برنامه و اهم فعالیت‌های کمیسیون بر مبنای خاصی قرار داشته که از مهم‌ترین آنها می‌توانیم از: رهنمودهای مقام

قوانین موجود، هماهنگی و برگزاری جلسات کارشناسی، تهیه گزارش آماری، تحلیلی و توجیهی، تهیه پیش نویس سیاست های سواد آموزی و حضور در جلسه ۵۹۹ مورخ ۸۶/۹/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی و ارائه گزارش و توجیه سیاست های سواد آموزی پیشنهادی قرار دارند.

همچنین در بخش کارهای انجام شده در این کمیسیون برای تحقیق و پژوهش می توان مواردی چون: بررسی کمی و کیفی فعالیت های مراکز قبل از دبستان و تدوین سیاست برای ارتقاء سطح فعالیت ها، بررسی تأثیر فناوری های ارتباطی جدید (ماهواره و اینترنت) بر رفتار اجتماعی دانش آموزان، ارزیابی راهبردی نظام مدیریت منابع انسانی آموزش و پرورش (۷۰ درصد پیشرفت)، بررسی جایگاه وزارت آموزش و پرورش در ترویج و توسعه فرهنگ پژوهش در بین معلمان و دانش آموزان و تقویت جنبش نرم افزاری (۹۵ درصد پیشرفت)، آسیب شناسی دوران بلوغ و ارتباطات دختران و پسران دانش آموز و راهکار آگاهی بخش و صحیح ارتباطات، تعیین سیاست های راهبردی ترویج الگوی زندگی سالم در حوزه های تعلیم و تربیت، تعیین سیاست های راهبردی آموزش مهارت های زندگی به اقشار جامعه، تعیین اصول و سیاست های راهبردی آموزش های مقابله با آسیب های اجتماعی از قبیل ایدز، تعیین راهبردها و سیاست های «مدیریت تحول» در حوزه تعلیم و تربیت و راهبردها و سیاست های «تحول در مدیریت» در حوزه تعلیم و تربیت، را بر شمرده. ■

جدیدی از پیشرفت نرسیده اند. کمیسیون تعلیم و تربیت علاوه بر تمهید مقدمات اجرای طرح های تحقیق مصوب، نظارت و راهبری طرح های

معظم رهبری طی ده سال گذشته؛ اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی و جمع بندی دیدگاه های صاحب نظران، یاد کنیم.

تعیین اساسی ترین برنامه و اهم فعالیت های کمیسیون بر مبنای رهنمودهای مقام معظم رهبری طی ده سال گذشته؛ اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی و جمع بندی دیدگاه های صاحب نظران است

تحقیق در حال اجرا و بهره گیری از گزارش های تحقیقاتی و تدوین سیاست ها در موضوعات: منابع انسانی، جهانی شدن، فناوری اطلاعات و ارتباطات، مدیریت تحول، تحول در مدیریت، آموزش جنسیتی و تربیت جنسی، الگوی زندگی سالم، مهارت های زندگی سالم، آسیب های اجتماعی، آموزشگاه های آزاد، آموزش زبان خارجه و ... و ارسال به دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی جهت طرح و تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی را در راستای نو سازی نظام آموزشی کشور در برنامه خود دارد.

اهم فعالیت های انجام شده در کمیسیون تعلیم و تربیت

اقدامات انجام شده در این کمیسیون به دو دسته سیاست های سوادآموزی برای تحقق با سواد در کشور و تحقیق و پژوهش تقسیم می شوند. در بخش سیاست های سوادآموزی برای تحقق با سواد در کشور کارهایی چون: بررسی و مطالعه گزارش ها و

در همین مدت تعداد ۴۲ موضوع که ۱۷ عنوان آن فعالیت تحقیقاتی بوده است در دستور کار ۲۷ جلسه این کمیسیون قرار گرفت؛ همچنین ۱۵ طرح تحقیقاتی (قدیم و جدید) از سوی کمیته فنی دبیر خانه تعلیم و تربیت راهبری شد که ۲ طرح با عناوین: بررسی کمی و کیفی فعالیت های مراکز قبل از دبستان و تدوین سیاست برای ارتقاء سطح فعالیت ها و بررسی تأثیر فناوری های ارتباطی جدید (ماهواره و اینترنت) بر رفتار اجتماعی دانش آموزان، به اتمام رسیده و گزارش نهایی آنها از سوی مجریان به دبیر خانه کمیسیون تعلیم و تربیت ارایه شده است.

همچنین شایان ذکر است که چهار طرح از مجموع طرح های فوق ۵۰ تا ۹۰ درصد پیشرفت داشته اند و ۶ طرح از طرح های مصوب در کمیسیون نیز مراحل مقدماتی را طی می کنند. یادآور می شود سه طرح از طرح های مزبور به رغم استمرار فعالیت های پژوهشی از سوی مجریان به مرحله

کمیسیون اجتماعی

سروستانی استاد دانشگاه تهران، دکتر سعید معیدفر استادیار دانشگاه تهران، دکتر خدیجه سفیری دانشیار دانشگاه الزهراء، دکتر محمود گلزاری استادیار دانشگاه علامه طباطبایی، دکتر عزیزالله تاجیک اسماعیلی استادیار دانشگاه تربیت معلم، دکتر علی نکاوتی استادیار دانشگاه تربیت معلم، دکتر صادق ناکری مدرس مرکز تربیت معلم و دکتر سیدضیا هاشمی استادیار دانشگاه تهران از اعضای کمیسیون اجتماعی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی هستند.

کمیسیون اجتماعی در راستای تحقق اهداف دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی که عبارتند از، کارشناسی مصوبات شورای عالی، پشتیبانی علمی و پژوهشی متناسب با وظایف و مسؤولیت‌ها، بهره‌برداری از اطلاعات و تحقیقات انجام شده در تصمیم‌سازی وظایف و مسؤولیت‌های خود را در قالب برنامه‌ها و طرح‌های پژوهشی، تعریف و دنبال می‌کند.

کمیسیون اجتماعی یکی از کمیسیون‌های تخصصی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی است که از سال ۱۳۸۱ با حضور متخصصان و صاحب‌نظران اجتماعی، از جمله اساتید رشته‌های جامعه‌شناسی، روانشناسی، تعلیم و تربیت و علوم قرآنی فعالیت خود را آغاز کرده است. این کمیسیون به موازات سایر کمیسیون‌های دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، به عنوان بازوان تخصصی و عقبه فکری این دبیرخانه، به مطالعه و بررسی موضوعات فرهنگی اجتماعی در سطح کلان می‌پردازد و نتایج مطالعات و پژوهش‌های انجام شده را به منظور تدوین پیشنهادهای برای سیاستگذاری کلان فرهنگی کشور در اختیار سایر ارکان دبیرخانه و نهایتاً شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌گذارد.

سید حمید طهایی رئیس کمیسیون، سید محمد حسن موسوی معاون اجرایی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، دکتر رحمت الله صدیق

عبارت دیگر وقایع و پدیده‌های اجتماعی هم در تحولات فرهنگی تعیین‌کننده‌اند و هم خود نمود و نماد بارز عناصر فرهنگی و تغییرات حاصله در آن است.

بر این اساس، در یک جامعه اسلامی که تحقق عینی آرمان‌های دینی را نصب العین قرار داده است، شکل‌گیری نهادی فراگیر که در سطح عالی مدیریت جامعه به بررسی مستمر و تحلیل عناصر اجتماعی و فرهنگی و سیاست‌گذاری برای بهبود وضعیت و جلوگیری از رکود و زوال عناصر فرهنگی بپردازد، ضرورتی انکارناپذیر است که می‌تواند با نگرش کلان و تخصصی، چشم‌انداز مناسبی برای مسیر تحولات ترسیم نماید و در این مسیر، در حد امکان در هدایت و اصلاح امور ایفای نقش نماید. در این چارچوب، عطف توجه جدی به امور اجتماعی برای تبیین مستمر شاخص‌های مربوطه از لوازم قطعی سیاست‌گذاری فرهنگی در سطح کلان است.

تشکیل کمیسیون اجتماعی پاسخی به این ضرورت است. اهتمام این کمیسیون به مثابه نهادی کارشناسی و تخصصی، بر آن است که با اتکا به قابلیت‌های علمی کشور در تخصص‌های علوم اجتماعی و بهره‌گیری از دستاوردهای معرفتی و مدیریتی، به مطالعه و تحلیل مداوم وضعیت بپردازد و با رصد کردن مسیر تحولات، پیشنهادهای را برای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری کارآمد و شایسته در حوزه‌های اجتماعی - فرهنگی در اختیار شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار دهد.

محورهای کاری کمیسیون اجتماعی در پنج محور خلاصه می‌شود. ابتدا این کمیسیون با رویکردی آینده‌نگر و با توجه به اسناد بالادستی همچون قانون

توجه جدی به امور اجتماعی برای تبیین مستمر شاخص‌های مربوطه از لوازم قطعی سیاست‌گذاری فرهنگی در سطح کلان است؛ تشکیل کمیسیون اجتماعی پاسخی به این ضرورت بود

شناسایی خالها و نقطه ضعف‌های موجود و تلاش برای رفع آنها از طریق ارائه پیشنهادها و طرح‌ها به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ارائه پیشنهادها و نظرات کارشناسی و تخصصی درباره موضوعات مورد نیاز و موارد ارجاعی از سوی دبیر شورای عالی و بررسی و تصویب طرح‌های پژوهشی مربوط به کمیسیون و تعیین مجری و ناظر طرح‌های مطالعاتی از دیگر وظایف کمیسیون اجتماعی است.

جایگاه، اهمیت و ضرورت کمیسیون اجتماعی:

جایگاه رفیع فرهنگ و نقش تعیین‌کننده‌ی آن در رشد و ارتقای همه‌جانبه‌ی جامعه، وجود نهادهایی را که به بررسی مستمر وضعیت اجتماعی و فرهنگی بپردازند و تحولات آن را در طول زمان مورد ارزیابی قرار دهند، ضروری می‌سازد. این نهادها می‌توانند در جهت دهی به تحولات اجتماعی نقش حیاتی ایفا نمایند. عوامل تاثیرگذار در حوزه فرهنگ، البته متنوع هستند، ولی بخش عمده‌ی آنها به رخدادها و پدیده‌های اجتماعی مربوط می‌شود. کما اینکه نمودهای عینی فرهنگ، در قالب رویدادها و پدیده‌های اجتماعی تجلی می‌یابد. به

از جمله وظایف کمیسیون اجتماعی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تشکیل کمیته‌ها و کارگروه‌های تخصصی به منظور ساماندهی فعالیت‌های مطالعاتی و افزایش غنا و کیفیت بخشی بررسی‌های علمی و پژوهشی موضوعات مورد نیاز کمیسیون و شناسایی و بررسی آثار و ادبیات علمی موجود و استخراج و تدوین پیشنهادهای در قالب راهبردها و سیاست‌ها؛ شناسایی و جذب صاحب‌نظران، محققان و کارشناسان اجتماعی و فرهنگی به منظور بهره‌گیری از توانمندی‌های علمی و تخصصی آنان در زمینه سیاست‌گذاری اجتماعی و همچنین توسعه ارتباط و پیوند دبیرخانه شورای عالی با دانشگاه‌ها و نهادهای علمی کشور؛ تعریف موضوعات و محورهای مطالعاتی و پژوهشی متناظر با مسائل عمده اجتماعی موجود که نیازمند شناسایی و تبیین علمی برای سیاست‌گذاری و تدوین خط‌مشی قانونی و اجرایی می‌توان نام برد. همچنین طراحی سازوکار لازم برای انجام تحقیقات علمی و جمع‌بندی نتایج مطالعات انجام شده جهت بهره‌گیری در شورای عالی؛ تحلیل و نقد سیاست‌ها، قوانین و عملکردهای جاری به منظور

تصمیم‌گیری" از طریق: تشکیل کمیته های تخصصی از حوزه های مختلف علمی، ارتباط خوشه ای اساتید شورای علمی با نخبگان علمی و دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه ها و مراکز علمی، برقراری ارتباط با انجمن ها و مؤسسات علمی مرتبط با وظایف و ماموریت های کمیسیون که همکاری با قریب به ۱۰۰ نفر از اساتید دانشگاه و محققان فرهنگی و اجتماعی گویای این امر است.

در چهارمین محور کاری کمیسیون اجتماعی، باید گفت که حوزه دیگری که این کمیسیون دنبال می‌کند مهندسی اجتماعی است. مقام معظم رهبری یکی از وظایف اصلی شورای عالی انقلاب فرهنگی را مهندسی فرهنگی کشور دانسته‌اند. دبیرخانه بعنوان عقبه فکری شورای عالی بدنبال دستیابی به این مهم است. کمیسیون اجتماعی نیز برنامه‌ها و طرح‌های خود را در این راستا تعریف می‌کند. در رابطه با مهندسی فرهنگی می‌توان گفت از آنجا که این مقوله به مثابه یک برنامه فراگیر فرهنگی دارای ابعاد متفاوتی در یک نظام اجتماعی خاص است، سعی عاملین اجتماعی در برنامه این است که با در نظر گرفتن ابعاد مختلف حیات

نوع نگرش شهروندان و نخبگان جامعه به عدالت اجتماعی، چالش های فرهنگی، اجتماعی شبکه های اطلاعاتی و فن آوری های جدید و.....

در همین راستا طرح‌های متعدد دیگری نیز در حال اجرا است. موضوعاتی همچون: چالش‌های فرهنگی - اجتماعی خانواده، میزان، نوع و چگونگی بازتولید باورهای نامطلوب دینی و عوامل مؤثر بر آن، چالش‌های فرهنگی، اجتماعی برنامه‌های توسعه، چالش‌های فرهنگی - اجتماعی شهرنشینی، آسیب‌ها و انحرافات اجتماعی اینترنتی، میزان پایداری گروه‌های مختلف اجتماعی به هنجارهای اجتماعی، عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی اجتماعی نخبگان، مسائل و مشکلات فرهنگی اجتماعی جوانان، عدالت اقتصادی و اجتماعی و عوامل مرتبط با آن، میزان گرایش به اخلاق سکولاریستی در مقابل اخلاق اسلامی، چالش‌های فرهنگی - اجتماعی نظام اداری و اعتیاد به مواد مخدر از جمله آنها هستند.

در رجه سوم، "تعامل با نخبگان به منظور بهره‌گیری از دیدگاه‌ها و یافته‌های علمی آنها و غنی‌سازی فرایند تصمیم‌سازی و استحکام بخشی به

اساسی، سند چشم‌انداز، برنامه‌های پنج‌ساله و.... نسبت به تدوین پیش‌نویس سیاست‌ها و راهبردها، و مشاوره‌های مورد نیاز اقدام می‌کند. در این راستا، کارگروه تخصصی شکل گرفته است تا با تشکیل جلسات و بهره‌گیری از نظرات نخبگان اجتماعی به استخراج مباحث اجتماعی از این اسناد و بصورت خاص از برنامه چشم‌انداز پردازد و با تعیین روشهای دستیابی و احیانا تعریف موضوعات تحقیقاتی خود را به مقصود نزدیک سازد..

در رجه دوم، این کمیسیون شناخت چالش‌های اجتماعی پیش روی و پیشنهاد راهبردها و تدوین سیاست‌های اجتماعی برای برون رفت از مشکلات موجود و رصد وضعیت‌های اجتماعی در آینده را مد نظر دارد، لذا برای دستیابی به این مهم طرح‌های تحقیقاتی تعریف و اجرا شده است تا داده‌های لازم برای تدوین سیاست‌ها و راهبردها حاصل شود. طرح‌های اجرا شده در حوزه موضوعات زیر می‌باشد: آموزش عالی و چالش‌های فرهنگی و اجتماعی آن، چالش‌های جمعیتی ایران و پیامد های آن، گروه های مرجع و چگونگی ساماندهی آنها، افزایش سن ازدواج و دلایل و راهکارهای آن، تدوین ویژگیهای هویت ملی اسلامی و تقویت احساس تعلق نسبت به هویت ملی و اسلامی، سرمایه اجتماعی در ایران و ارائه راهکارهای ارتقاء آن، جامعه شناسی هیات های مذهبی، روانشناسی نسل سوم انقلاب، اعتماد اجتماعی، اخلاق کار و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن در میان کارکنان ادارات دولتی، چالش های فرهنگی، اجتماعی حضور زنان در عرصه های مختلف اجتماعی، سنخ شناسی الگوهای عزاداری ماه محرم،

**مهندسی اجتماعی در عمل مکانیسم و ساختار
واقعی تحقق ایده‌های استعلایی و ذهنی فرهنگی
است. با این تفاسیر، مهندسی اجتماعی را
می‌بایست بعد عملی و اجرایی فرهنگ
(و مهندسی فرهنگی) دانست**

انسانی، جوانب مختلف زندگی افراد یک جامعه (اجتماعی، اقتصادی، سیاسی) را در نسبت با یک هدف مشخص، طراحی و اجرا کنند. اگر مقوله فرهنگ را یک امر ذهنی بدانیم که عملاً تمامی سطوح واقعیت انسانی (از کنشگر فردی تا ساختارهای اجتماعی) را در بر می‌گیرد، در آن صورت تحقق چنین امری جز از طریق ساختار اجتماعی به عنوان محل تجلی و تحقق ایده‌های فرهنگی، ممکن نیست. به دیگر سخن اینکه مهندسی اجتماعی در عمل مکانیسم و ساختار واقعی تحقق ایده‌های استعلایی و ذهنی فرهنگی است. با این تفاسیر، مهندسی اجتماعی را می‌بایست بعد عملی و اجرایی فرهنگ (و مهندسی فرهنگی) دانست. در این راستا کمیسیون اجتماعی مجموعه‌ای از طرح‌ها و برنامه‌ها را در دستور کار خود قرار داده است. از جمله: معانی و دلالت‌های مهندسی اجتماعی و تعیین مؤلفه‌های مرتبط، تاریخ و دیدگاه‌های نظری درباره مهندسی اجتماعی و کاربردها و نقد آن، سنجش کیفی (مبتنی بر سنجش کمی) مهندسی اجتماعی و شاخص‌های بومی، تعارض سطوح خرد و کلان و امکان مهندسی آن، مهندسی نظام‌های اجرایی به منظور کارآمدتر کردن آن، اصول و راهکارهای دستیابی به مهندسی اجتماعی، تجربیات موجود در دنیا در این حوزه، نسبت مهندسی اجتماعی و مهندسی فرهنگی و... که برای تحقق آن از روش‌های مختلف همچون، ایجاد کارگروه‌های تخصصی، اجرای طرح‌های تحقیقاتی مورد نیاز، تشکیل میزهای اندیشه و برگزاری هم‌اندیشی مهندسی اجتماعی در سطح گسترده‌تر استفاده خواهد شد.

و سرانجام اینکه در سال‌های

اخیر مقام معظم رهبری بطور متواتر در حوزه فرهنگ عمومی و اخلاقیات اجتماعی نکات ارزشمندی را فرموده‌اند که سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان را بر آن می‌دارد تا نسبت به آنها توجه و تامل جدی تری داشته باشند. ایشان در پیام‌های نوروزی خود، بر مساله «انضباط اجتماعی» و «وجدان کار» تاکید نموده‌اند، و در سخنرانی اول فروردین ۱۳۸۶، مهمترین مشکلات درونی ایرانیان را، «تنبلی، نشاط کار نداشتن، ناامیدی، خودخواهی‌های افراطی، بدبین بودن به دیگران، بدبین بودن به آینده، نداشتن اعتماد به خود» دانسته‌اند. پیش از این نیز در سخنرانی ۱۵ فروردین ۱۳۷۱ «خلقیات فاسد» را مانع درونی حرکت انسان‌ها بر شمرده بودند و در کنار آن، موانع بیرونی تکامل را هم حکومت‌های ظالم و دیکتاتور، و سرمایه‌داران بزرگ و زراندوز دانسته‌اند.

در این راستا بنظر می‌رسد بخش اصلی حوزه فرهنگ عمومی، اخلاقیات و عادات اجتماعی در جامعه است که معمولاً شکل‌گیری و تداوم حیات آنها دارای ریشه‌های عمیق و قدمت طولانی است. معمولاً هر قومی متأثر از عوامل مختلف به اخلاقیات مشهوری منتسب می‌شوند که بعضاً در مواجهه اولیه نیز تا حدودی بعضی از آنها قابل مشاهده و درک است. این عادات و اخلاقیات مثبت، منفی و یا خنثی هستند. اخلاقیات مثبت می‌تواند منشأ تحول و توسعه‌ی جامعه و بالعکس خلقیات منفی می‌تواند به مثابه مانع در پیش روی یک جامعه عمل کند.

از این جهت، کمیسیون اجتماعی بدنبال طراحی مجموعه‌ای از تلاش‌های علمی است تا از این طریق بتواند زمینه‌های حرکت به سوی چارچوب‌بندی

نظری با توجه به دیدگاه‌های موجود در این خصوص را ایجاد کند و محتوای مورد نیاز برای تدوین سیاست‌ها و راهبردهای برون رفت از شرایط موجود و ارائه راهکارها برای تخفیف خلقیات منفی ایرانیان را فراهم سازد.

علاوه بر موارد یاد شده، کمیسیون اجتماعی بدنبال توسعه طرح‌ها و فعالیت‌ها می‌باشد. از جمله موضوعاتی که در آینده دنبال خواهد شد: رصد مسائل اجتماعی و مرتبط با فرهنگ کشور، مطالعه چالش‌های مربوط به اقلیت‌های دینی و قومی، اخلاق جنسی در جامعه (در فضای محیط اداری و کاری، فضای دانشگاهی، فضای جامعه)، مطالعه چالش‌های گردشگری در ایران، آسیب‌های اجتماعی (خودکشی، ایدز، فرار از خانه، انحرافات جنسی و...)، چالش‌های فرهنگی اجتماعی حوزه ورزش، سلامت اجتماعی، نظام کنترل اجتماعی، امنیت اجتماعی و راه‌های ارتقاء آن، راهکارهای تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن)، مطالعه نشاط اجتماعی و نهاد شادی، مناسبات نسلی، عدالت اجتماعی، شناخت مؤلفه‌های اجتماعی فرهنگ ایرانی اسلامی، واردات و مصرف‌گرایی و ... هستند.

فعالیت‌های انجام شده در کمیسیون اجتماعی

کارهایی که در این کمیسیون انجام شده‌اند عبارتند از: بررسی طرح‌نامه پژوهشی (تبیین مفهوم و بررسی و موانع ارتقای سطح زندگی در کشور)، بررسی طرح‌نامه جوانان و گروه‌های مرجع، بررسی طرح‌نامه پژوهشی علل و عوامل فرهنگی، اجتماعی بیکاری و راهکارهای کاهش پیامدهای آن در

جامعه، بحث و بررسی پیرامون شرح وظایف و جایگاه کمیسیون اجتماعی، بحث و بررسی پیرامون طرحنامه چالش‌های فرهنگی اجتماعی خانواده‌های خاص (شاهد، زنان سرپرست خانواده)، بررسی طرح نامه (فرا تحلیل پژوهش‌های انجام شده درباره وضعیت و عوامل اعتیاد و ارائه پیشنهادها برای اجرای آن)، بحث و تبادل نظر پیرامون طرح نامه چالش‌های فرهنگی اجتماعی ورودی دین در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی پس از انقلاب، بحث و بررسی پیرامون پرسشنامه گروه‌های مرجع جوانان، بحث و بررسی طرحنامه بازتحلیل موضوع تفاوت نسلی و چالش‌های فرهنگی و اجتماعی آن در بین خانواده‌های شاهد مسئولان و مدیران، بررسی و تبادل نظر پیرامون سیاست‌های پیشنهادی از طرح آموزش عالی و چالش‌های فرهنگی و اجتماعی آن، تصویب نهایی طرح‌های کمیسیون اجتماعی در سال ۱۳۸۶، بحث و بررسی پیرامون امور داخلی کمیسیون اجتماعی از ۸۵/۶/۱ لغایت ۸۶/۷/۱ و بررسی طرح پیشنهادی "طراحی تخفیف مشکلات اخلاق اجتماعی در ایران".

طرح نامه‌هایی نیز به این کمیسیون ارسال شده است که از بین آنها می‌توان به عناوینی چون: بررسی زمینه‌ها و عوامل موثر در گسترش تحریفات دینی و تهدیدهای بالقوه آن، تاثیر سیاست چند فرهنگ گرایی بر اقلیت‌های قومی و ساماندهی مد و لباس با تاکید بر همگرایی یا واگرایی ارزش‌های رسانه (سینما و تلویزیون) ناجا و زنان شهر تهران در خصوص پوشش زنان اشاره کرد.

محورهای پژوهشی سال ۱۳۸۶ این کمیسیون نیز در سه دسته: طرح‌های

مهندسی اجتماعی با محورهایی نظیر: راهکارهای توانمندسازی مردم در ایفای نقش در جامعه، معانی و دلالت‌های مهندسی اجتماعی و تعیین مؤلفه‌های مرتبط، تاریخ و دیدگاه‌های نظری درباره مهندسی اجتماعی و کاربردها و نقد آن، سنجش کیفی (مبتنی بر سنجش کمی) مهندسی اجتماعی و شاخص‌های بومی، تعارض سطوح خرد و کلان و امکان مهندسی آن و مهندسی نظام‌های اجرایی به منظور کارآمدتر کردن آن؛ دسته دوم

از جمله موضوعاتی که در آینده دنبال خواهد شد، رصد مسائل اجتماعی و مرتبط با فرهنگ کشور، مطالعه چالش‌های مربوط به اقلیت‌های دینی و قومی، اخلاق جنسی در جامعه، آسیب‌های اجتماعی و ... خواهد بود

در ایران، مطالعه آسیب‌های اجتماعی (خودکشی، ایدز، فرار از خانه، انحرافات جنسی و ...)، چالش‌های فرهنگی اجتماعی حوزه ورزش، سلامت اجتماعی، مطالعه اجزاء نظام کنترل اجتماعی، مطالعه امنیت اجتماعی و راه‌های ارتقاء آن، راهکارهای تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن)، مطالعه نشاط اجتماعی و شادی، مناسبات نسلی، عدالت اجتماعی، شناخت مؤلفه‌های اجتماعی فرهنگ ایرانی اسلامی و واردات و مصرف گرایی و نیز دسته سوم آنها با عنوان شرکت در همایش‌ها و جلسات علمی با محورهایی نظیر: شرکت در جلسات کمیسیون مشورتی، همایش سرمایه اجتماعی و توسعه در ایران موسسه عالی پژوهش و آموزش سازمان مدیریت مدیریت و برنامه ریزی، همایش بررسی مسائل علوم اجتماعی، همایش معماری کلان اوقات فراغت در تهران، اخلاق شهروندی و انسان شناسی فرهنگی، بازدید از پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، شرکت در جشنواره تسما، هشتمین کنفرانس بین‌المللی مدیران کیفیت با موضوع مدیران کیفیت و چالش‌های مدیریت در قرن بیست و یکم و شرکت در همایش حکیم هزاره‌ها (بوعلی سینا) قابل دسته بندی است.

البته در پایان این بخش باید به کارهایی که در این کمیسیون در حال انجام است اشاره کرد که پیگیری و دریافت گزارش از مجریان در خصوص طرح‌های در حال اجرا، تبادل اندیشه در خصوص طرح‌های پژوهشی سال ۸۷، بررسی طرح نامه‌های پیشنهادی برای طرح‌های پژوهشی سال ۸۶، تشکیل کمیته تخصصی "بررسی مهمترین مسائل و چالش‌های اجتماعی ایران" از جمله آنها هستند. ■

با پیشنهاد گردهمایی مهندسی اجتماعی (فراخوان مقاله) با محورهایی چون: طرح رصد مسائل اجتماعی و فرهنگی کشور، مطالعه چالش‌های مربوط به اقلیت‌های دینی و قومی، اخلاق جنسی در جامعه (در فضای محیط اداری و کاری، فضای دانشگاهی، فضای جامعه)، چالش‌های رواج عدم تشکیل خانواده و مشکلات همسریابی، مطالعه چالش‌های گردشگری

مرکز مطالعات راهبردی

تحقیقاتی است.

رفع نیازهای فوق به انحاء مختلف در طول عمر این شورا صورت پذیرفته است تا اینکه افزایش نیازها، شورا را بر آن داشت تا به جهت ساختاردهی و نظام بخشی مؤثرتر و جامع‌تر تصمیم‌گیری نماید. بر این اساس، آنچه که حاصل شد یک ساختار جدید تحت عنوان «مرکز مطالعات راهبردی شورای عالی انقلاب فرهنگی» بود که در تاریخ ۸۴/۱۰/۲۰ به جهت تمرکز در تأمین و تولید دانش موردنیاز شورای عالی به تصویب رسید، متن مصوبه به قرار زیر است.

«به منظور انجام مطالعات و تحقیقات مربوط به مهندسی و رصد فرهنگی و سایر مطالعات راهبردی فرهنگ، مرکز مطالعات راهبردی شورای عالی انقلاب فرهنگی در دبیرخانه شورای عالی تشکیل می‌شود. دبیرخانه شورای عالی موظف است نسبت به راه‌اندازی و تأسیس مرکز مذکور

تحقیق امروزه جزء لاینفک و ضروری برای هر تصمیم‌گیری مؤثر در سطح خرد و کلان است. تصمیمی که از پشتوانه پژوهشی مناسب برخوردار نباشد نه تنها امکان ابرماندن و غیرمؤثر بودن را با خود به همراه دارد، بلکه احتمال ایجاد خسارت و ضررهای غیرمنتظره را نیز در بر خواهد داشت. در این میان هر چه سطح تصمیم بالاتر و فراگیرتر باشد، گستره این ناکامی‌ها و ضررهای مادی و معنوی افزایش می‌یابد. البته این بدان معنا نیست که در مجموع «تصمیم نگرفتن» و رها نمودن موضوعاتی که نیاز به تصمیم دارند میزان خسارتشان کمتر باشد. در این میان اقدام شورای عالی انقلاب فرهنگی که عالی‌ترین مرجع سیاستگذاری علم و فرهنگ کشور است و رسالت آن تصمیم‌گیری کلان، سیاستگذاری و مدیریت راهبردی است، به وجه اتم و اکمل نیازمند پشتوانه قوی علمی و

۱-۱-۲ چشم‌انداز مرکز مطالعات راهبردی
 ۱-۱-۳ اهداف مرکز مطالعات راهبردی
 ۱-۱-۴ سیاست‌های مرکز مطالعات راهبردی
 ۱-۱-۵ راهبردهای مرکز مطالعات راهبردی

تا فراهم آمدن نتایج قطعی این تحقیق، در حال حاضر، با پیشنهاد رئیس مرکز و موافقت دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی، سال ۱۳۸۶ به عنوان سال طراحی، آماده‌سازی و پیاده‌سازی ارکان مرکز پیش‌بینی شده است. بر این اساس ساختار مرکز تا پایان سال ۱۳۸۶ به صورت موقت بوده و در پایان سال ۱۳۸۶، ساختار نهایی توسط مرکز پیشنهاد و پس از تصویب دبیر محترم شورا، به عنوان ساختار قطعی مرکز تعیین خواهد شد. بدین ترتیب از ابتدای سال ۱۳۸۷، مرکز با ساختار قطعی فعالیت خود را آغاز خواهد نمود. ساختار فعلی و موقت مرکز بدین شکل است:

● **گروه شاخص‌سازی:** که مسئولیت تعیین مؤلفه‌ها، زیرمؤلفه‌ها، شاخص‌ها و ابزارهای اندازه‌گیری مؤلفه‌های فرهنگی، تدارک پایه‌های تئوریک جهت رصد فرهنگی و مهندسی فرهنگی را عهده دار است.

● معاونت رصد فرهنگی در سال

۱۳۸۶: در حال تدوین برنامه ریزی راهبردی رصد از یکسو، و اقدام به رصد موردی برای پایه ریزی اقدامات آتی در سال ۱۳۸۶ به همراه شناخت و جذب نیروی مناسب برای برنامه‌های پژوهشی در دست اقدام، و همچنین پایه ریزی تئوریک برای برپائی شبکه رصد فرهنگی از جمله مهمترین اقداماتی است که در حال حاضر این معاونت در حال انجام آن است.

مرکزی با چنین اطلاعات در اختیار شورای عالی قرار گیرد، مرجع مطمئنی برای محققان و دانشمندان رشته‌های مختلف فرهنگ فراهم خواهد آمد تا بتوانند به جهت فراهم آوری راهبردهای پیشنهادی فرهنگ و علم کشور، از آن بهره کافی را ببرند.

فوائد و خواص بسیار متنوعی در رصد نهفته است که به نظر می‌رسد دارای گستره و چشم‌اندازی فراتر از آنچه است که امروز قابل احصاء می‌باشد. سیر تطورات شکل‌گیری این مرکز مطالعات راهبردی به شرح است:

۱-۱. راه‌اندازی مرکز مطالعات راهبردی

در تاریخ ۸۵/۵/۳ حکم ریاست مرکز توسط دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی صادر شد و در تاریخ ۸۶/۱/۱۸ مکان فعلی مرکز در دبیرخانه تأمین گردید و اقدام جدی برای راه‌اندازی آن آغاز شد. این مرکز بطور موقت ساختار و سازمان خود را با ترکیبی از معاونتها و گروههای علمی آغاز نمود. البته از همان ابتدا دغدغه دستیابی به یک برنامه راهبردی برای خود این مرکز، موجب گردید تا اولین مطالعه جدی به همین امر اختصاص یابد تا بتوان به سندی در این زمینه دست یافت.

۱-۲. سند برنامه‌ریزی راهبردی مرکز مطالعات راهبردی

سند «برنامه‌ریزی راهبردی مرکز مطالعات راهبردی» که تا کنون با ۷۰٪ پیشرفت، به ویرایش دوم رسیده، ضمن مشخص نمودن وضعیت عناوین ذیل، در نهایت به ارائه راهبردهای مورد نیاز مرکز و نیز ساختار و برنامه عملیاتی بخش‌های مختلف آن خواهد انجامید.

۱-۱-۱. رسالت‌ها و مأموریت‌های مرکز مطالعات راهبردی

اقدام نماید. بودجه و منابع مالی مرکز سالانه در ردیف بودجه دبیرخانه شورای عالی پیش‌بینی و تخصیص می‌یابد.»
 در این مصوبه، با توجه به مقدمات هر تصمیم‌گیری بنیادی، نقش این مرکز در تهیه و تدوین عالمانه پیشنهادها و به عبارتی تهیه مقدمات علمی تصمیم‌گیری شورا، بطور آشکار مد نظر شورا بوده است.

از نکات مهم این مصوبه، بیان یکی از ضرورت‌های مقدماتی و زیربنایی تحت عنوان رصد فرهنگی است که خوشبختانه به صورت بسیار شفاف منظور از آن طی ۸ ماده بیان گردیده است.

همچنین شورای عالی انقلاب فرهنگی در همان جلسه، «شیوه‌نامه رصد فرهنگی کشور» را تصویب نمود. بر اساس این شیوه‌نامه مرکز مطالعات راهبردی شورا را موظف می‌نماید ضمن انجام مطالعات و تحقیقات مربوط به مهندسی و رصد فرهنگی و سایر مطالعات راهبردی فرهنگ، سیاست‌ها، راهبردها و نتایج حاصله از آنها را در قالب سیاست‌های فرهنگی به شورای عالی ارائه کند. همچنین طبق این شیوه‌نامه، کلیه دستگاههای فرهنگی، آموزشی و اطلاعاتی کشور، در حدود وظایف و صلاحیتهای خود مکلف به همکاری با مرکز مطالعات راهبردی شورا می‌باشند.

شورا با مصوبه رصد فرهنگی بدنبال سازوکاری است که در واقع لایه‌های تودرتوی فرهنگ را بتواند به تصویر بکشد و با تمرکز بر روی مؤلفه‌های مختلفی که مجموع آنها «فرهنگ» را می‌سازند، با تعیین شاخص‌ها و ابزار اندازه‌گیری مناسب قادر باشد وضعیت هر کدام را در هر مقطع زمانی ترسیم نماید. اگر چنین توانی حاصل گردد و

● گروه استانداردسازی دینی: با

انجام اموری نظیر بررسی و تحلیل شاخص‌ها و فرآیند تعیین اولویت‌های فقهی در سازمان‌های اجرایی، چگونگی تعامل بین حوزه‌ها و سازمان‌های دینی مشابه با سازمان‌های اجرایی در راستای استانداردسازی، بررسی و تعیین راه‌های ایجاد و افزایش انگیزه‌های فقهی، و بررسی و تحلیل فرآیند دستیابی به فقه متناسب با مشاغل در سازمان‌های اجرایی مشغول می‌باشند.

● معاونت پشتیبانی پژوهشی: از

همان روزهای نخست شکل‌گیری موقت مرکز، با احساس نیاز به این معاونت بطور گریز ناپذیر، فعالیت در این زمینه آغاز گردید.

مطالعات، طرح‌ها و پروژه‌های فراوانی در مرکز مطالعات در طی سال گذشته تاکنون برنامه ریزی و در دستور قرار گرفته است که مجموع آنها بیش از شصت موضوع مختلف را پوشش می‌دهد که تعدادی از آنها خاتمه یافته، و مابقی در حال انجام، و تعدادی نیز در نقطه شروع قرار دارند.

الگوی رصد

مرکز مطالعات راهبردی می‌بایست وضعیت موجود، وضعیت مطلوب و راه نیل به وضعیت مطلوب را در حوزه فرهنگ ارائه نماید. برای شناخت وضعیت موجود ابتدا باید فرهنگ را شناخت تا پس از آن بتوان وضعیتش را تعیین نمود. مدل مفهومی رصد فرهنگی، مدلی است که فرآیند نحوه انجام رصد فرهنگی را ارائه می‌نماید. این مدل به اختصار شامل مراحل ذیل است:

۱. مرحله اول: تعیین مؤلفه‌های فرهنگی، شاخص‌های اندازه‌گیری و

ابزارهای اندازه‌گیری آنها

در این مرحله که قسمتی از آن به انجام رسیده، پس از تعیین حوزه‌ها و مؤلفه‌های فرهنگی، شاخص‌های (معیارهای، خطکش‌های) اندازه‌گیری هر مؤلفه استخراج می‌شود، سپس برای سنجش هر شاخص ابزارهای (سنجه‌های) مناسب اندازه‌گیری تهیه خواهد شد.

۲. مرحله دوم: انجام عملیات اجرایی رصد

۳. مرحله سوم: تعیین وضعیت مطلوب

۴. مرحله چهارم: تحلیل داده‌ها و تعیین راهبرد برای هر حوزه که توسط گروه‌های علمی و یا کرسی‌های نظریه پردازی انجام می‌گردد

۵. مرحله پنجم: تحلیل داده‌ها و تعیین راهبرد برای کل فرهنگ که توسط گروه‌های علمی و یا کرسی‌های نظریه پردازی انجام می‌گردد.

۶. مرحله ششم: پیاده‌سازی و اجرای راهبردها و سیاست‌های تعیین شده

۷. مرحله هفتم: اخذ بازخورد به سیستم رصد

۱-۳. نشریات رصد

۱-۳. نشریه رصدنامه

نشریه «رصدنامه» که تاکنون ۱۸ شماره از آن منتشر شده، با هدف رصد تمامی اجزاء و مولفه‌های توان فرهنگی به عنوان یکی از مقدمات تعیین‌کننده در آینده‌نگری فرهنگی، به صورت هفتگی منتشر می‌شود. رسالت این نشریه تسهیل دستیابی به اطلاعات و اخبار حوزه فرهنگی کشور است و دورنمای آن مرجعیت اخبار فرهنگی برای رسانه‌ها و مراجع تصمیم‌گیری می‌باشد.

۱-۲. نشریه رصد فرهنگی

نشریه «رصد فرهنگی» که تا کنون ۳ شماره از آن منتشر شده، به صورت ماهانه و برای نیل به ۲ هدف ذیل منتشر می‌شود:

۱. گردآوری اخبار و اطلاعات آشکار حوزه فرهنگ به صورت خام و بدون تحلیل

۲. یافتن مدل فرآیند گردآوری اطلاعات آشکار مؤلفه‌های فرهنگی و اعتبارسنجی منابع خبری

سیاست‌های این نشریه عبارتند از:

۱. جمع‌آوری اطلاعات بدون سمت

گیری‌های رایج سیاسی

۲. گردآوری کلی اطلاعات مثبت و منفی درعین پرهیز از سیاه‌نمائی

۳. به روز بودن اطلاعات

۴. اکتفا به گردآوری جامع اخبار و

نپرداختن به تحلیل در این نشریه

۴-۱. اقدامات رصد به همین میزان

بسنده نشده است و امور دیگری از

قبیل مکاتبه و تعامل با بیش از ۱۰۰

مرکز فرهنگی و اطلاعاتی کشور جهت

عملیاتی‌نمودن ماده ۷ مصوبه شورا در

خصوص «شیوه‌نامه رصد فرهنگی» به

انجام رسیده و همچنان ادامه دارد.

۲ - سایر اقدامات اساسی مرکز

مطالعات راهبردی

۱-۲. از آنجا که این مرکز در واقع

محل سرویس خدمات علمی و پژوهشی

شورای عالی انقلاب فرهنگی محسوب

می‌گردد، لذا ایجاد و برقراری فضای

تعامل بین این مرکز و اعضای شورا،

نیز از جمله اموری است که باید برای آن

تلاش صورت پذیرد. این مهم در دست

بررسی برای تعیین روش و نظام مناسب

خود می‌باشد.

۲-۲. همکاری‌های علمی با سایر

مرکز مطالعات راهبردی شورای عالی انقلاب فرهنگی، موظف به تهیه و ارائه سیاست‌ها و راهبردهای فرهنگی مورد نیاز کشور در قالب مصوبات به شورا است

مراکز علمی و پژوهشی و ایجاد تعامل مرکز مطالعات راهبردی در راستای انجام مأموریت‌های خود، موظف به ارتباط‌گیری و تعامل با همه مراکز و نهادهای علمی - پژوهشی کشور در حوزه فرهنگ است. این مهم جزء اولویت‌های کاری مرکز بوده و تا کنون با بسیاری از این مراکز و نهادها مکاتبه شده که در برخی موارد، به عقد تفاهمات رسمی نیز با تعدادی از سازمانهای مؤثر در حوزه فرهنگ رسیده که خود زمینه‌ای مناسب برای کارهای آتی این مرکز را به همراه خواهد داشت.

اهم محورهای ارتباط و تعامل مرکز با سایر مراکز و نهادهای علمی - پژوهشی کشور در حوزه فرهنگ بدین شرح است:

۱. تبادل و اشتراک اطلاعات، یافته‌ها و منابع علمی - پژوهشی
 ۲. انجام طرح‌های پژوهشی مشترک
 ۳. ارائه مشاوره علمی
 ۴. استخراج سیاست‌ها و اولویت‌های پژوهشی
 ۵. برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های برنامه علمی - پژوهشی مشترک
 ۶. برون‌سپاری فعالیت‌های پژوهشی مورد نیاز مرکز
- آنچه که در حال حاضر بیشتر از سایر موضوعات مورد دغدغه این مرکز است، برنامه‌ریزی برای حضور فعال در تدوین پنج‌ساله پنجم سازندگی کشور است.
- مرکز مطالعات راهبردی حضور فعال در تدوین برنامه پنج‌ساله پنجم سازندگی کشور را جزء برنامه‌های فوری و ضروری خود می‌داند و در صدد است نقشی تأثیرگذار در نهایی‌شدن مصوبات

مورد نیاز کشور در حوزه فرهنگ در این سند مهم ایفا کند. در این مسیر اقداماتی در حال انجام می‌باشد که به نظر امیدوارکننده است.

به تعبیر مقام معظم رهبری، نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی در نظام ما، به مثابه «قرارگاه مقدم فرماندهی» در حوزه فرهنگ است. همچنین ایشان دبیرخانه شورا را محور اتصال عقبه فکری این قرارگاه، یعنی نخبگان جامعه اعم از حوزوی و دانشگاهی، به آن دانسته‌اند.

همچنین مرکز مطالعات راهبردی شورای عالی انقلاب فرهنگی، موظف به تهیه و ارائه سیاست‌ها و راهبردهای فرهنگی مورد نیاز کشور در قالب مصوبات به شورا بوده که می‌بایست این مهم را با انجام رصد فرهنگی و نیز انجام سایر مطالعات راهبردی مورد نیاز به انجام برساند.

بدین ترتیب، دبیرخانه شورا و مرکز مطالعات راهبردی به مثابه بازوی پژوهشی آن، موظف به ایجاد ارتباط گسترده و تنگاتنگ با نخبگان، محققان، پژوهشگران و کلیه مراکز مطالعاتی، علمی و پژوهشی می‌باشند تا بتوانند چکیده خرد جمعی را در راستای رسالت‌های خطیر شورا، جمع‌آوری کرده و در اختیار

آن قرار دهند و بدینسان هم این خواسته مقام معظم رهبری مبنی بر احساس هر یک از نخبگان کشور به عضویت در شورا و داشتن ارتباط دائم با آن، تحقق یابد و هم خواسته دیگر ایشان مبنی بر مهندسی فرهنگی کشور به بهترین شکل به دست شورا و تبعیت تصمیم‌گیران در خط مقدم فرهنگی از جمله دولت، مجلس، مجمع تشخیص مصلحت نظام و ... از اقتضائات این مهندسی محقق گردد.

با این مقدمه، بدیهی است وجود بستری جهت تبادل آراء و اندیشه‌های نخبگان با اعضای شورا، دبیرخانه و مرکز، که به واسطه آن جدیدترین ایده‌ها و آراء و محصولات اندیشه‌ای در حوزه رسالت‌های خطیر شورا قابلیت ارائه داشته باشند، بسیار ضروری است. بدین منظور و در جهت نیل به اهداف فوق، نشریه علمی - پژوهشی «علم و فرهنگ» در مرکز مطالعات راهبردی در حال راه‌اندازی است.

۳ - مشکلات و موانع: همچون هر اقدام ایجاد بنیادی، بدیهی است که این مرکز نیز با موانع و مشکلاتی بر سر راه توسعه و گسترش خود همراه است که پرداختن به رفع آنها نیز جزء وظائف مدیریت این مرکز می‌باشد. ■

هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی

بود که به پیشنهاد اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و تصویب آن شورا انتخاب می‌شوند. اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی نام اعضای پیشنهادی خود را کتباً به دبیرخانه شورای عالی ارائه می‌دهند تا در دستور کار شورا قرار گیرد و مدت عضویت آنان نیز چهار سال می‌باشد که انتخاب مجدد آنان نیز بلامانع است.

در حال حاضر آقای دکتر صادق واعظزاده به عنوان رئیس هیئت تعیین و با حکم رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی منصوب شده است و آقایان حجت الاسلام والمسلمین دکتر محسن قمی، دکتر حسین مظفر، مهندس سید مصطفی میرسلیم، دکتر علیرضا مردی، دکتر عباسعلی زالی، دکتر جعفر توفیقی، دکتر محمد فرهادی و دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان اعضای هیئت فعالیت می‌نمایند.

آیین نامه هیئت طی نامه شماره ۳۲۷/دش مورخ ۱۳۸۰/۲/۹ به دستگاه‌های ذی ربط ابلاغ شد. بر طبق این آیین‌نامه، هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور ارائه تصویری واقعی از وضعیت فرهنگی و علمی کشور و روند تحولات و چالش‌های آن، وظیفه تدوین شاخص‌ها و ضوابط ارزیابی

شورای عالی انقلاب فرهنگی ارزیابی وضعیت فرهنگی و علمی کشور و تبیین و تعیین شاخص‌های کمی برای ارزیابی وضع فرهنگی کشور را در بندهای ۵ و ۶ وظایف خویش تصویب کرده است. همچنین شورای عالی در مباحث و مصوبات دیگر خود در چند مورد بر ضرورت ارزیابی وضع علمی و فرهنگی کشور و ارایه نتایج آن به شورا تأکید ورزیده است. با هدف تحقق این امر هیئت تبیین و تعیین شاخص‌های ارزیابی وضع فرهنگی کشور از اردیبهشت ۱۳۷۸ با عضویت گروهی از صاحب نظران علمی و فرهنگی تشکیل شد و اولین جلسه خود را در تاریخ ۷۸/۲/۲۱ برگزار نمود. در ضمن مباحث مقدماتی هیئت، ضرورت ساماندهی امر ارزیابی وضع علمی و فرهنگی کشور مشخص شد، لذا آیین نامه ارزیابی وضع علمی و فرهنگی کشور پس از تهیه به تأیید هیات رسید و برای تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی تقدیم گردید.

سرانجام در روزهای پایانی سال ۱۳۷۹ در جلسه ۴۷۶ مورخ ۷۹/۱۲/۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی آیین نامه هیات نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی در ۱۱ ماده و ۳ تبصره به تصویب رسید. به موجب آیین‌نامه؛ اعضای هیات مرکب از نه نفر از شخصیت‌های فرهنگی و علمی کشور خواهد

بررسی و ارزیابی وضعیت فرهنگی، علمی، آموزشی و پژوهشی کشور و ارائه آن را در قالب گزارش‌های سالانه و هماهنگی و هدایت امر ارزیابی را بر عهده دارد.

گزارش‌های سالانه به منظور اطلاع مردم و مسوولان از موقعیت و روند فرهنگی و علمی کشور در عرصه داخلی و بین‌المللی، تشویق و ترغیب دست‌اندرکاران فرهنگی و علمی جمهوری اسلامی ایران و ایجاد رقابت مثبت و سازنده در انجام وظایف، پیشنهاد راهکارهای مناسب به شورای عالی انقلاب فرهنگی برای رفع مشکلات و ارتقای معیارهای فرهنگی و علمی کشور، ایجاد نظام هماهنگ ارزیابی فرهنگی و علمی با استفاده از همه تجارب و امکانات موجود کشور است.

در آیین‌نامه مزبور مقرر شده است شاخص‌های ارزیابی به صورت شاخص‌های کلان و خرد به تفکیک در حوزه‌های «آموزش پیش دانشگاهی»، «آموزش عالی»، «تحقیقات» و «فرهنگ و ارتباطات» معین شود. بر این اساس، بررسی‌های کارشناسانه و دقیق و بحث و تبادل نظر در خصوص تعیین شاخص‌های برشمرد شده و ارزیابی بر مبنای این شاخص‌ها تاکنون وجهه همت این هیئت بوده است. در این فرآیند ابتدا پس از بررسی و تهیه پیش نویس شاخص‌ها در هر یک از معاونت‌های هیئت، موارد در شوراها و ارزیابی‌های ری ربط هیئت بررسی می‌شوند. این شاخص‌ها سپس در جلسات اصلی هیئت به بحث و تبادل نظر گذارده شده و تصویب می‌شوند. نتیجه بحث و تبادل نظر و تصویب هیئت نظارت و ارزیابی؛ به شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور

تصویب نهایی تقدیم می‌گردد. پس از آن با توجه به شاخص‌هایی که به تصویب نهایی رسیده‌اند کار تهیه اطلاعات از طریق سازمان‌ها و دستگاه‌های ذی ربط آغاز می‌شود. اطلاعات ارایه شده در هیئت مورد بررسی و تحلیل دقیق قرار می‌گیرد و بر آن اساس وضع فرهنگی و علمی کشور، چالش‌های موجود و پیش رو، راهکارهای مقابله با چالش‌ها و رتبه‌بندی علمی و فرهنگی دستگاه‌ها و سازمان‌های ذیربط مشخص می‌گردد.

گزارش‌های خرد و کلان هیئت که مبتنی بر مصوبات شورای عالی انجام می‌شود، نقاط قوت نسبی دستگاه‌های مورد ارزیابی و همچنین وضعیت کلان کشور را از نظر نیروی انسانی، منابع مالی، ساختار سازمانی، عملکرد و بهره‌وری می‌سنجد و کمبودها و کاستی‌ها را نشان می‌دهد تا در ارتقاء کیفی مراکز تصمیم‌ساز فرهنگی و علمی و دستیابی به تصویری روشن و دقیق از وضعیت علم و فناوری در کشور موثر افتد.

درباره گستره ارزیابی وضعیت فرهنگی، علمی، آموزشی و پژوهشی کشور باید گفت که این ارزیابی شامل فعالیت‌های دولتی و غیردولتی در عرصه‌های مزبور به مفهوم وسیع است و در بخش‌های تعلیم و تربیت شامل آموزش قبل از دانشگاه و آموزش عالی، علم و فن‌آوری، فرهنگ و هنر و ارتباطات شامل کتاب و کتابخانه‌ها، نشریات و روزنامه‌ها، فیلم و سینما، موسیقی و هنرهای نمایشی، صدا و سیما، ارتباطات رایانه‌ای و میراث فرهنگی و موضوعات خاص که حسب مورد به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌رسد، انجام می‌شود.

ارزیابی هر یک از بخش‌ها در دو سطح ارزیابی کلان (در این سطح وضع فرهنگی و علمی و آموزشی و پژوهشی کشور در مقیاس ملی ارزیابی می‌شود و وضعیت هر یک از بخش‌ها که شامل تعلیم و تربیت، علم و فن‌آوری، فرهنگ و ارتباطات می‌شود به صورت کلی و فراتر از دستگاه‌ها و سازمان‌های مربوط به آن بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد. این ارزیابی باید روند بخش‌های مذکور و موقعیت نسبی هر یک را در عرصه بین‌المللی معین کند) و ارزیابی خرد (در این سطح وضعیت دستگاه‌ها و سازمان‌های مربوط به هر بخش و در مقایسه با هم ارزیابی می‌شود و باید در نهایت به رتبه‌بندی دستگاه‌ها و سازمان‌های مشابه منجر گردد) صورت می‌گیرد.

البته نتایج ارزیابی در هر بخش در قالب گزارش سالانه تدوین و به شورای عالی انقلاب فرهنگی تقدیم می‌شود و گزارش‌های سالانه باید شامل آسیب‌شناسی وضع فرهنگی و علمی و آموزشی و پژوهشی کشور و ارائه پیشنهادها و مشخصی برای بهبود وضع در سطح کلان باشد. همچنین نتایج ارزیابی در سطح خرد در تخصیص بودجه و اعتبارات و اعطای امتیازات به دستگاه‌ها و سازمان‌های فرهنگی و علمی و آموزشی و پژوهشی مدنظر قرار می‌گیرد. دستگاه‌های تخصیص دهنده بودجه و دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف هستند ظرف مدت سه ماه مشترکاً آیین‌نامه اجرایی این امر را به شورای عالی انقلاب فرهنگی پیشنهاد نمایند و گزارش‌های ارزیابی پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌تواند برای اطلاع عموم منتشر شده

و سرانجام گزارش‌های ارزیابی یا گزیده آنها به عنوان گزارش‌های رسمی جمهوری اسلامی ایران برای استفاده در اختیار سازمان‌های فرهنگی و علمی و بین‌المللی قرار می‌گیرد.

اهم اقدامات

هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی به دلیل اهمیت فعالیت‌های هیئت، در اواسط سال گذشته از محضر رهبر معظم انقلاب اسلامی مدظله‌العالی استدعا شد تا هیئت را به حضور بپذیرند و با ارائه رهنمودهای خود هیئت را در انجام وظایف خود راهنمایی فرمایند. پیرو این تقاضا در تاریخ ۸۵/۵/۲۵ اعضای هیئت توفیق یافتند تا به خدمت معظم‌له برسند و از اظهار محبت و رهنمودهای دقیق ایشان برخوردار شوند.

در پی دیدار اعضای هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی با مقام معظم رهبری (مدظله)، هیئت بلافاصله با تشکیل جلسات متعدد و بررسی بیانات معظم‌له در اقدام منسجمی به تدوین راهکارهای اجرایی و تعیین دستگاه‌های ذی ربط با موضوع برای نحوه تحقق رهنمودهای ایشان اهتمام نمود. اهم این اقدامات عبارت بود از:

- ۱- تجزیه و تحلیل نظریات مقام معظم رهبری و استخراج محورهای آن و بحث و تبادل نظر درخصوص نحوه تحقق رهنمودهای معظم‌له و فرایند مناسب آن
- ۲- بحث و تبادل نظر درخصوص راهکارهای اجرایی رهنمودهای معظم‌له و برنامه اقدام و زمان بندی آن
- ۳- تدوین و تصویب «برنامه تحقق رهنمودهای مقام معظم رهبری» و تعیین

مسئولان اجرایی هر یک از محورهای ارائه شده به همراه برنامه اقدام اصلاحی و زمان بندی آن و متعهد ساختن آنها به طراحی مناسب برای تحقق رهنمودها

۴- تدوین و تصویب «آیین‌نامه ارتقای اثربخشی ارزیابی‌های علمی و فرهنگی و ایجاد تحولات راهبردی در سامانه علم و فرهنگ کشور» در هیئت و ارسال آن برای تصویب نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی

در آیین‌نامه هیات نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی شاخص‌های ارزیابی به صورت شاخص‌های کلان و خرد به تفکیک در حوزه‌های «آموزش پیش دانشگاهی»، «آموزش عالی»، «تحقیقات» و «فرهنگ و ارتباطات» معین شده است

۵- تدوین نمودارهای «فرایند ارزیابی در هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی»؛ «فرایند ارزیابی از دستگاه‌های علمی و فرهنگی کشور» و «چرخه تحول و بهبود کیفیت در سامانه فرهنگی و علمی کشور»

۶- تدوین برنامه‌های بازنگری شاخص‌های فرهنگی و تدوین شاخص‌های تعلیم و تربیت اسلامی

۷- برگزاری جلسه توجیهی با شرکت اعضای هیئت، کلیه اعضای هیئت علمی و کارشناسان شاغل در تشکیلات هیئت و بحث و بررسی درخصوص اهمیت و شیوه‌های تحقق رهنمودهای

مقام معظم رهبری مدظله‌العالی

۸- شتاب بخشیدن به فعالیت‌های هیئت حسب رهنمود مقام معظم رهبری به طوری که پس از تاریخ دیدار مذکور این موارد نهایی شده و به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شده است:

- شاخص‌های ارزیابی آموزش و پرورش
- گزارش دومین ارزیابی خرد موسسات پژوهشی وابسته به سازمان‌های اجرایی
- راهکارهای ارتقای فعالیت‌های موسسات پژوهشی وابسته به سازمان‌های اجرایی
- ارزیابی خرد موسسات پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- چکیده، نتایج و پیشنهادهای ارزیابی تحلیلی وضعیت فرهنگی کشور که در چندین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی بحث شده و مقرر شد نتایج آن در اختیار دستگاه‌ها و مدیران فرهنگی قرار گیرد.

- آیین‌نامه ارتقای اثر بخشی ارزیابی‌های علمی و فرهنگی و ایجاد تحولات راهبردی در سامانه علم و فرهنگ کشور

- گزارش، نتایج و پیشنهادهای اولین ارزیابی کلان آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران

با توجه به آنچه گفته شد می‌توان فعالیت‌های هیئت را در طول یک سال گذشته، به طور خلاصه و در قالب معاونت فرهنگ، هنر و ارتباطات، معاونت علم و فناوری، گروه ارزیابی علم و فناوری، بخش ارزیابی آموزش عالی و بخش ارزیابی آموزش و پرورش تقسیم‌بندی و بیان کرد.

فعالیت معاونت فرهنگ، هنر و ارتباطات شامل اقدامات مربوط به تهیه و تدوین گزارش ارزیابی وضع سیاسی، فرهنگی و دینی دانشگاه‌ها از قبیل تشکیل کمیته‌های تخصصی، دعوت از استادان و صاحب نظران، آغاز ۲۰ پروژه تحقیقاتی خرد و همچنین گردآوری اطلاعات فرهنگی از دستگاه‌های مختلف، ایجاد بانک اطلاعات پروژه‌های تحقیقاتی درباره مسائل فرهنگی، دینی و سیاسی دانشگاه‌ها و پیگیری مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص ارزیابی فرهنگی کشور می‌شود.

معاونت علم و فناوری نیز در این یک سال به تهیه و تدوین گزارش سوم ارزیابی کلان علم و فناوری، تهیه و تدوین گزارش بررسی وضعیت ثبت اختراع و انتشار مقاله‌های علمی، تهیه آمارهای درخواستی یونسکو در زمینه علم و فناوری و بررسی اختلاف گزارش‌های ارائه شده یونسکو، تهیه چند مقاله در زمینه علم و فناوری و انتشار آنها، بازنگری در شاخص‌های کلان علم و فناوری و بازنگری در شاخص‌های خرد ارزیابی علم و فناوری پرداخته است.

گروه ارزیابی علم و فناوری در سطح تولیدات علمی، ارزیابی خرد علم و فناوری موسسات پژوهشی دستگاه‌های اجرایی ۱۳۸۲، ارزیابی خرد موسسات پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۳۸۳، ارزیابی خرد علم و فناوری دانشگاه‌های مستقل (غیر وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) ۱۳۸۳، اتمام ارزیابی خرد دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۳۸۳، اتمام گزارش ارزیابی علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی ۱۳۸۲، اتمام بخش عمده ارزیابی خرد

دانشگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۱۳۸۳ و ترمیم و اصلاح شاخص‌های ارزیابی موسسات پژوهشی به تفکیک حوزه فعالیت را در کارنامه خود درج کرده است.

گروه ارزیابی علم و فناوری نیز در سطح اجرایی آن دعوت از کارشناسان موسسات پژوهشی به تفکیک حوزه علمی برای اصلاح و ویرایش شاخص‌های ارزیابی موسسات پژوهشی، تشکیل جلسات در بین گروه ارزیابی خرد علم و فناوری و بخش آموزش عالی برای هماهنگی و همفکری فعالیت‌ها و پیگیری وضعیت درون‌دهی اطلاعات در سازمان‌های پژوهشی و دانشگاه‌ها را به عنوان سابقه فعالیت خود به ثبت رسانده است.

بخش ارزیابی آموزش عالی با انجام ارزیابی خرد آموزش عالی، اتمام ارزیابی خرد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی (دانشگاه‌های غیرپزشکی) و تهیه نتایج و پیشنهادهای آن، ادامه ارزیابی خرد دانشگاه‌های علوم پزشکی، نحوه انجام ارزیابی شاخص‌های کیفی را نیز مشخص کرده است.

اقدامات گروه ارزیابی آموزش و پرورش عبارت است از تهیه گزارش وضعیت کلان آموزش و پرورش بر اساس محاسبه و تجزیه و تحلیل شاخص‌های کمی ارزیابی آموزش و پرورش و مبتنی بر اطلاعات دریافتی از کتاب آمار آموزش و پرورش در سال تحصیلی ۱۳۸۴-۱۳۸۵ و CD ارائه شده توسط دفتر توسعه مدیریت، فناوری و تحول اداری وزارت آموزش و پرورش. در این گزارش تغییرات تعداد کل آموزشگاه‌های کشور نسبت به سال قبل، مقایسه روند تغییرات آموزشگاه‌های شهری و روستایی، مقایسه روند تغییرات آموزشگاه‌های شهری و روستایی، تغییرات آموزشگاه‌های

دولتی و غیردولتی و مقایسه آنها در کل کشور و هر یک از استان‌ها، محاسبه تغییرات صورت گرفته در تعداد کلاس‌ها و تراکم آنها و مقایسه با سال‌های قبل، محاسبه تغییرات در تعداد دانش‌آموزان دوره‌های ابتدایی، راهنمایی، متوسطه و پیش‌دانشگاهی و مقایسه آن با سال‌های قبل (شهری و روستایی)، محاسبه روند تغییرات در مراکز تربیت معلم و دانشسراهای روستایی و مقایسه آن با سال‌های قبل، چگونگی توزیع کارکنان آموزشی بر حسب نوع مدرک تحصیلی در کلیه دوره‌ها، چگونگی ترکیب کارمندان اداری بر حسب نوع مدرک تحصیلی در دوره‌های مختلف و محاسبه چگونگی توزیع کارکنان آموزشی و اداری بر حسب جنسیت در کلیه دوره‌ها توسط گروه ارزیابی آموزش و پرورش مورد سنجش قرار گرفته‌اند.

تشکیل جلسات متعدد با مدیریت و کارشناسان دفتر توسعه مدیریت، فناوری و تحول اداری وزارت آموزش و پرورش و دفتر آمار، برنامه‌ریزی و بودجه آن وزارت و سایر بخش‌های مرتبط، تشکیل چندین جلسه با کارشناسان فناوری اطلاعات هیأت نظارت و ارزیابی برای تبادل نظر در مورد چگونگی طراحی پایگاه داده و سایر موارد و نیز آغاز تهیه گزارش وضعیت کلان آموزش و پرورش در سال جاری بر اساس شاخص‌های کمی ارزیابی آموزش و پرورش با در نظر گرفتن تغییرات تعداد کل آموزشگاه‌های کشور نسبت به سال قبل و مقایسه روند تغییرات آموزشگاه‌های شهری و روستایی نیز از دیگر فعالیت‌های یک سال گذشته هیأت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی بود. ■

هیئت نظارت و بازرسی

هیات نظارت هستند.

این هیئت در راستای انجام وظایف و مسئولیت‌های خود در حیطه مسائل فرهنگی کشور به معنای عام آن آمادگی دارد که از طریق پایگاه اطلاع رسانی و آدرس‌های الکترونیکی مسئولان و اعضاء هیئت و کمیته‌ها، گزارشات و شکوایه‌های ارسالی آحاد مردم بویژه فرهنگیان، دانشگاهیان، دانشجویان، دانش‌پژوهان، (اصحاب مطبوعات و رسانه‌ها) را مورد بررسی و پیگیری قرار دهد.

وظایف اساسی هیئت نظارت و بازرسی به شکل جدید براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی (مصوب در جلسه شماره ۵۲۸، مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۰ و براساس تاکیدات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۱۳۸۱/۹/۲۶ بر ضرورت تنظیم ساز و کارهای نوین نظارت و پیگیری اجرای مصوبات شورای عالی و همچنین ضرورت به روز کردن الگوها و روش‌ها و استفاده از آخرین پژوهش‌ها و مطالعات و با آغاز فصل جدیدی از اهتمام به مسائل فرهنگی در دولت نهم و عنایت ویژه ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران به اجرای مصوبات شورای عالی و نظارت راهبردی مبنی بر مطالعات انجام گرفته در گروه پژوهشی هیئت نظارت و بازرسی و پیشنهاد ریاست محترم جمهور در خصوص اصلاح و تکمیل آیین‌نامه موجود هیئت نظارت و بازرسی، چندین ماه مورد بررسی قرار گرفت و پس از رفت و آمدهای متعدد بین هیئت نظارت و بازرسی و دبیر محترم شورای عالی، نهایی و در سال ۱۳۸۴ برای

هیئت نظارت و بازرسی شورای عالی انقلاب

فرهنگی در تیرماه ۱۳۶۴ به منظور مراقبت از جریان صحیح و سالم انقلاب فرهنگی و رسیدگی به مسائل و مشکلاتی که در طی بسط و پیشرفت آن پیش می‌آید تشکیل شد. این هیئت از بدو تأسیس تاکنون بنا بر آیین‌نامه تشکیل و آیین‌نامه اجرایی خود با فعال نمودن کمیته‌های علمی - آموزشی، اداری - اجرایی و فرهنگی - سیاسی اقدام به تشکیل صدها جلسه کارشناسی با حضور رؤسا، اساتید و کارشناسان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی و چند صد مورد بازرسی نموده است.

این هیات علاوه بر وظیفه اساسی و اصلی وظایف و اختیارات دیگری را نیز بر عهده دارد. نظارت بر حسن اجرای مصوبات و دستورالعمل‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی، بررسی عملکرد مراکز و موسسات علمی، فرهنگی، آموزشی، تبلیغاتی و هنری کشور، رسیدگی به مسائل و پیشامدهای حاد سیاسی و فرهنگی مراکز آموزش عالی، رسیدگی به شکواییه‌ها و اعتراضاتی که به شورای عالی انقلاب فرهنگی مربوط می‌گردد، رسیدگی به اختلافات کارکنان و مدیران و رؤسای موسسات آموزش عالی و فرهنگی کشور، رسیدگی به مشکلاتی که در جریان اداره امور علمی و آموزش و تربیتی پیش می‌آید، رسیدگی به مسائل سیاسی و فرهنگی و اجرایی دانشگاه‌ها و مدارس و مراکز علمی و آموزشی و فرهنگی و هنری و تبلیغاتی و ارزیابی مدیران فرهنگی کشور بخش دیگری از وظایف

تصویب در شورای عالی ارائه گردید. پنج نفر از شخصیت‌های حقیقی منتخب شورای عالی انقلاب فرهنگی به مدت چهار سال توسط رئیس جمهور وقت در ۱۳۸۲/۳/۲۶ به عنوان اعضای هیئت نظارت و بازرسی منصوب گردیدند.

هیئت نظارت و بازرسی در سال گذشته و از تاریخ ۸۵/۷/۳۰ الی ۱۳۸۶/۸/۱، ۲۵ جلسه برگزار نموده است.

اهم موضوعات مورد بحث و گفتگو در هیئت نظارت و بازرسی شامل: بررسی و تصویب برنامه‌های سال ۱۳۸۶ هیئت نظارت و بازرسی، بررسی و تصویب تشکیل کمیته‌های چهارگانه و برنامه ریزی برای تشکیل حداقل دو گروه دیگر، بحث و بررسی پیرامون وضعیت فرهنگی، اخلاقی و انضباطی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور، بررسی اولویت‌های کمیته‌های چهارگانه، بررسی صلاحیت روسای پیشنهادی دانشگاهی علوم پزشکی، بررسی صلاحیت روسای پیشنهادی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بررسی مصوبات شورای عالی از حیث قابلیت پیگیری آنها، تصویب نهایی طرح «نظارت راهبردی»، تصویب نهایی طرح «ارزشیابی سنجش تطبیقی مصوبات شورای عالی با وظایف آن»، تصویب نهایی طرح «اصول و اهداف آموزش پیش دبستانی»، تصویب نهایی طرح «دانشگاه جامع علمی - کاربردی» و اعزام هیئت برای بازرسی موسسات آموزش عالی، آموزش علمی - کاربردی و تعدادی از مراکز علمی و پژوهشی می‌شود.

بررسی طرحنامه ۱۲ طرح مطالعاتی و نظارتی و تصویب آنها، برگزاری جلسه با وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاونین آن وزارتخانه و بحث و بررسی در خصوص مصوبات مربوطه و نحوه تعامل هیئت

نظارت و بازرسی با آن وزارتخانه برای پیگیری اجرای مصوبات، برگزاری جلسه با وزیر آموزش و پرورش و معاونین آن وزارتخانه و بحث و بررسی در خصوص مصوبات مربوطه و نحوه تعامل هیئت نظارت و بازرسی با آن وزارتخانه برای اجرای مصوبات، برگزاری جلسه با وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و معاونین آن وزارتخانه و بحث و بررسی در خصوص مصوبات مربوطه و نحوه تعامل هیئت با آن وزارتخانه برای پیگیری اجرای مصوبات، برنامه ریزی برای برگزاری جلسه با وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونین آن وزارتخانه، رئیس محترم سازمان تبلیغات اسلامی، رئیس محترم سازمان تربیت بدنی، رئیس محترم سازمان صدا و سیما و معاونین دستگاه‌های مذکور برای بحث و بررسی در خصوص مصوبات شورای عالی و نحوه تعامل هیئت با این دستگاه‌ها برای پیگیری اجرای مصوبات، برنامه ریزی برای برگزاری جلسه مشترک وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش و معاونین ایشان برای آغاز جلسات مشترک و مستمر کاری بین دو وزارتخانه، بحث و بررسی و ارزیابی تغییرات مدیران دستگاه‌های فرهنگی، دسته بندی نهایی مصوبات قابل پیگیری شورای عالی انقلاب فرهنگی بر حسب دستگاه‌های اجرایی و تعیین ۱۲۰ مصوبه مربوط به سال‌های ۱۳۸۳، ۱۳۸۴، ۱۳۸۵ برای پیگیری اجرای آنها توسط کمیته‌ها و کارشناسان جزء دیگر موضوعات مورد بحث در هیات نظارت و ارزیابی بود.

هیئت نظارت و بازرسی از اواخر سال ۱۳۸۵ اقدام به برنامه ریزی برای تشکیل مجدد و بازسازی کمیته‌های پیشین نموده و در مرحله اول با دعوت از ۸۵ نفر از

شخصیت‌های فرهنگی، علمی و پژوهشی که دارای سوابق روشن و غالباً ممتد فعالیت‌های دانشگاهی و اجرایی می‌باشند، اقدام به تشکیل کمیته‌های چهارگانه "علمی و آموزشی"، "علمی و پژوهشی"، "فرهنگی، اجتماعی" و "فرهنگی و سیاسی" نموده که ترکیب و گزارش اقدامات کمیته‌های مذکور به نوبه خود تشریح می‌شود.

در جلسات کمیته علمی و آموزشی ضمن بررسی آخرین وضعیت دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، آیین نامه مدیریت دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور، طرح ارزیابی رؤسای دانشگاه‌ها، طرح به روزنمایی آموزش پزشکی، آخرین وضعیت استعدادهای برتر (درخشان) و نخبگان، مصوبه تکریم اساتید بازنشسته دانشگاه‌ها مصوبه «سیاست ارتقای مشارکت زنان در آموزش عالی» به تفصیل مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است.

از جمله مصوبات در دست بررسی در کمیته علمی و آموزشی هیئت نظارت و بازرسی: تأیید انتخاب روسای دانشگاه‌های ایلام و صنعتی شیراز؛ نحوه شمول ماده ۴۹ قانون برنامه چهارم توسعه به دانشگاهها و مراکز علمی و پژوهشی که ریاست هیئت امنای آنها بر عهده رئیس جمهور یا معاون اول ایشان می‌باشد؛ اساسنامه بنیاد ملی نخبگان کشور؛ انتخاب عضو هیات حمایت از کرسی‌های نظریه پردازی و مناظره (ویژه معارف و علوم انسانی)، انتخاب دو نفر عضو هیات نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی، اختصاص ۲۰ سهمیه برای داوطلبان شهرستان زرنند در آزمون سراسری سال ۸۴ و دیگر مصوبات بود که تعداد آنها به ۷۰ مورد می‌رسد.

در کمیته علمی و پژوهشی نیز اعضای کمیته، مصوبات مربوط به «احراز استعدادی برتر و نخبگی»، «بنیاد نخبگان»

«سیاست ها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو در جمهوری اسلامی ایران» «اساسنامه دانشگاه آزاد اسلامی» و «راهکارهای ارتقاء عملکرد دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه علم و فناوری» و «موسسات آموزش عالی غیر دولتی و غیر انتفاعی» به تفصیل مورد بررسی و پیگیری قرار داده اند که همچنان این موضوعات در دستور کمیته قرار دارد.

مصوبات در دست بررسی در کمیته علمی و پژوهشی هیئت نظارت و بازرسی نیز مواردی چون: نحوه شمول ماده ۴۹ قانون برنامه چهارم توسعه به دانشگاهها و مراکز علمی و پژوهشی که ریاست هیئت امنای آنها بر عهده رئیس جمهور یا معاون اول ایشان باشد؛ بازنگری و اصلاح آیین نامه شورای عالی اطلاع رسانی، سیاست های ارتقا مشارکت زنان در آموزش عالی؛ اهداف و سیاست ها و ضوابط نشر کتاب؛ سیاست ها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو در جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه مدیریت دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، اساسنامه بنیاد ملی نخبگان کشور؛ آیین نامه احراز استعدادها برتر و نخبگی، اساسنامه بنیاد علمی و فرهنگی استاد شهید مرتضی مطهری، انتخاب رئیس جهاد دانشگاهی، اساسنامه دانشگاه آزاد اسلامی، انتخاب چهار نفر از اعضای هیئت موسس دانشگاه آزاد اسلامی، راهکارهای ارتقاء عملکرد دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه علم و فناوری و حضور دبیر یا یک عضو از هیات حمایت از کرسی های نظریه پردازی در ترکیب هیئت امنای جشنواره فارابی را شامل می شود.

کمیته فرهنگی و اجتماعی «طرح جامع توسعه فرهنگ اقامه نماز»، «راهبردها و راهکارهای فعالیت های سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران»، «سیاست

ها و اولویت های فرهنگی سازمان تربیت بدنی» و «آیین نامه شورای فرهنگی و اجتماعی زنان»، «عملکرد فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی» را مورد بحث و بررسی قرار داده است.

مصوبات در دست بررسی در کمیته فرهنگی و اجتماعی هیئت نظارت و بازرسی نیز در طول یک سال گذشته ۳۴ مورد بود که سیاست های سنجش

هیئت نظارت و بازرسی در حیطه مسائل فرهنگی کشور آمادگی دارد که از طریق پایگاه اطلاع رسانی و آدرس های الکترونیکی مسئولان و اعضاء هیئت و کمیته ها، گزارش ها و شکواییه های ارسالی آحاد مردم را مورد بررسی و پیگیری قرار دهد

افکار عمومی، سیاست ها و الویت های فرهنگی سازمان تربیت بدنی، اساسنامه شورای عالی جوانان، طرح جامع توسعه فرهنگ اقامه نماز، راهبرد گسترش فرهنگ عفاف، راهبردها و راهکارهای فعالیت های سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، متمم آیین نامه شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران کشور، شیوه نامه رصد فرهنگی کشور، آیین نامه شورای فرهنگ عمومی، نحوه تشکیل و صدور تاسیس انجمن های علمی و ادبی و هنری و سیاست های توزیع و نمایش فیلم های سینمایی و مواد سمعی و بصری خارجی برخی از این مصوبات بود.

کمیته فرهنگی و سیاسی در جلسات خود مصوبه «اهداف و اصول تشکیل

خانواده و سیاست های تحکیم و تعالی آن» را مورد ارزیابی قرار داده و هم اکنون با فراخوان دستگاه ها مجری گزارش اقدامات انجام گردیده را در دست بررسی دارد. مصوبه «اساسنامه خانه ملی گفت و گوی آزاد» و «هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی» نیز در دستور کار کمیته می باشد.

کمیته فرهنگی و سیاسی هیئت نظارت و بازرسی نیز در طول سال گذشته مصوباتی را در جلسات خود داشت که تعداد آنها بالغ بر ۲۵ مورد بود و از میان آنها می توان به تصویب: سیاست های سنجش افکار عمومی، اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاست های تحکیم و تعالی آن، طرح اهدای جایزه ادبی جلال آل احمد، اساسنامه شورای عالی جوانان، نامگذاری سالروز اخراج پرتغالی ها از خلیج فارس به عنوان روز ملی خلیج فارس، طرح جامع توسعه فرهنگ اقامه نماز، راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف، راهبردها و راهکارهای ارتقای فعالیت های سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، تعیین روز همبستگی با کودکان و نوجوانان فلسطینی، شیوه نامه رصد فرهنگی کشور، ساماندهی فعالیت های فرهنگی - اجتماعی و فوق برنامه دانشجویان خارجی، آیین نامه مدیریت دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، نامگذاری ۲۰ فروردین به عنوان «روز ملی فناوری هسته ای»، ماده واحده تاسیس خانه ملی گفت و گوی آزاد، سیاست های ساماندهی شئون فرهنگی در مناسبت های مذهبی، انتخاب نمایندگان شورای عالی انقلاب فرهنگی در هیات های نظارت مرکزی تشکل های اسلامی و آیین نامه تشکیل بسیج اساتید دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی کشور اشاره کرد. ■